

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

1934. ÉVI NOVEMBER 29-IK NAPJÁN,
MISKOLCON TARTOTT
KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

DR. ENYEDY ANDOR
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

174. SZÁM.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA : KISFALUDY LÁSZLÓ A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

1934.

A tiszáninneri református egyházkerület 1934. évi közgyűlését november hó 29-én, Miskolcon tartotta meg Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Az abauji egyházmegyéből: Farkas Elek esperes, Téglássy András gondnok, Görgey János, Medgyasszay András, Ujj Lajos lelkészi részről, Szilágyi Gusztáv, vitéz Szalay László világi részről.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Pósa Péter esperes, báró Bottlik István gondnok, Gaál Ferenc, Román Ernő, Várady Pál lelkészi részről, Bay Bertalan, Kun András világi részről.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Kiss Ernő esperes, Kiss Sándor dr. h. gondnok, Szabó Andor, Hegedűs László lelkészi részről, dr. Asztalos Kálmán világi részről.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Szentmártony Dániel esperes, Zsóry György gondnok, Tóth János, dr. Komjáthy Aladár, Gyűlészi István lelkészi részről, Bárczay László világi részről.

A gömör-tornai egyházmegyéből: Hubay Kálmán esperes, Ablonczy László, Háger Miklós, Tókos Károly lelkészi részről; Horváth Elemér, Ragályi Ferenc, vitéz Gőöz Lajos világi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Hubay Mihály, Janka Károly, Kovács István, dr. Lengyel István lelkészi részről, Bernáth Aladár dr. gróf Haller József, dr. Kérészy Barna, dr. Trócsányi József, gr. Vay Artur világi részről.

Mint tanárképviselők: dr. Mátyás Ernő a sárospataki teológia akadémia, Novák Sándor a sárospataki főgimnázium, Csorba György a miskolci reálgimnázium, Péter Pál a miskolci leánygimnázium, Kovács Dezső a sárospataki tanítóképző-intézet képviselőjében.

Mint tanítóképviselek: Péter József, Tóth István.

Mint egyházkerületi jegyzők: dr. Enyedy Andor főjegyző, Nádházy Bertalan, Kiss József jegyző lelkészi részről, dr. Horváth Zoltán főjegyző, dr. Idrányi Béla jegyző világi részről.

Mint egyházkerületi főügyész: dr. Kérészy Barna.

Mint egyházkerületi ügyész és pénztárnok: dr. Kovács Kálmán.

Mint a sárospataki főiskola gazdasági választmányának képviselője: dr. Trócsányi József, mint a főiskola világi gondnoka: gróf Bethlen Pál.

Mint a tanügyi bizottság elnöke és előadója: Szilva István.

Mint egyházkerületi missziói előadó: Svingor Jenő.

1. Farkas István püspök a Filippibeliekhez írott levél 2. r. 4—11. versének felolvasása után

a nagy dolgai előtt Istenhez menekülő lélek hitével fejezte ki annak a megismerésnek az ajándékát, hogy Istenben van a mindenki által óhajtott béke, mert nála

van a mindent jóra segítő, csodálatos teremtő kegyelem is. Ezt a kegyelmet kérte tanácskozásainkra, közgyűlésünk alkotó tagjaira, anyaszentegyházunkra, árva nemzetünkre, a nagy válságban vergődő emberiségre.

2. Farkasfalvi Farkas Géza a közgyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Most f. hó 16-án ünnepelte a nemzet 15 éves évfordulóját annak a napnak, mikor Horthy Miklós kormányzó urunk Ó Főméltósága, akkori fővezérünk, az általa szervezett nemzeti hadsereg élén bevonult Budapestre és felszabadította az országot.

Az ő acélos férfiasságának, önfeláldozó, rettenthetetlen bátorságának, szuggesztív egyéniségének és értékeinek, ősi alkotmányunkhoz való törhetlen ragaszkodásának köszönhetjük, hogy ma ha rettenetesen megcsonkítva is — élünk, hogy itt rend és nyugalom van és hogy bízhatunk hazánk feltámadásában.

Azt hiszem, hogy a kálvinista öntudatot erősíti és ébreszti bennünk az a tény is, hogy családja évszázadokon keresztül kiváló presbitereket, gondnokokat és főgondnokokat adott anyaszentegyházunknak, ő maga pedig nagy dicsekedésünkre egy régi meghatározással élve, leg-„kiváltképen való egyháztagunk“.

Indítványozom, hogy közgyűlésünkéből soha el nem muló hálnkat, legmélyebb hittestvéri szeretetünket és tántoríthatatlan hűségünket, mélységes hódolattal — táviratilag tolmácsoljuk.

Ft. E. K.! Több oldalról hallottuk azon kétségtelenül helytálló megállapítást, hogy egyházi közgyűléseink idejéből túl sokat fordítunk megnyitó beszédekre, általános teoretikus elmélkedésekre, jelentésekre, üdvözlésekre, holott ezek nagyrészen egyházi és egyházi hivatalos lapjainkban is elmondhatók volnának. Ezek a beszédek azután jórészen elveszik az időt a fontos közgyűlési tárgyak alapos megvitatásáról. Ezt a megállapítást Főt. Elnöktársammal együtt nagyon helyesnek találtuk és elhatároztuk, hogy úgy a püspöki jelentésben, mint a főgondnoki megnyitóban, csak a legfontosabb kérdésekre terjeszkedünk ki, ügyelve arra is, hogy ugyanazt a tárgyat, csak egyikünk fejtse ki. Énnélfogva pótolhatatlan nagy veszteségeinkről is, — melyek — Dókus Ernő örökös tiszteletbeli egyházker. főgondnokunk, hosszú évtizedeken át a bölcs világi vezérünk, az egész magyar ref. egyházi élet büszkesége; Elek József Felsőborsod egyenes, meggyőződését ajkán hordozó, a kicsinyek és rászorultak boldogulásáért dolgozó esperese; Rácz Lajos dr., a külföldi viszonylatban is nagyértékű, nekünk generációkat nevelő tudós sárospataki professzorunk; Czinyéry Barna leánygimnáziumi igazgató, a nőnevelés áldottlelkű apostola, a legmelegebb szívű ember; Juhász László, a nagy alkotásokban előjáró, csillogó szellemű, rajongó lelkű gömörtornai esperes; Kun Zoltán dr. egy emberöltőn át a sárospataki főiskola orvosa, kór-

házának megalkotója, kinek egyénisége a főiskolával teljesen egybeforrott; Sütő Kálmán, egyházkerületünk egyik legkiválóbb, legmunkásabb lelkésze, a költő és író halálával egyházkerületünket érték; a püspöki jelentés fog hozzájuk méltóan megemlékezni. Ugyancsak a püspöki jelentés fogja az egyházkerületünk ünnepi, örvendetes eseményeit is felsorolni.

Nem akarok újra és újra ismétlésekbe bocsájtkozni, hiszen évről-évre állandóan hangoztatjuk és emeljük fel kérő, felvilágosító szavainkat közgyűléseinkből, az egyetemes konventből és a parlamentben, reá mutatva egyházközségeink anyagi pusztulására. Csak éppen jelzem, hogy ez a helyzet immár végső katasztrófával fenyeget. A békebeli adócsökkentési segély csaknem 1/3-ára való leszorítása, az egyházközségeknek a tanítói javadalmakhoz való hozzájárulásának több mint háromszorosára való emelése, az iskolafentartással járó összes dologi kiadásoknak az egyházközségek által való szolgáltatása, a hat és félszeresre emelt tanítói nyugdíjjárulék, a lelkészek és tanítók járandóságainak régi terményárakban való számítása, a lelkészi korpótlék valorizálatlan volta, a lelkészi nyugdíj és kongrua csökkentése, a közigazgatási, nyugdíjintézeti, közalapi, teológia akadémiai, kerületi, személyi, építkezési és egyéb segélyek leszállítása, a fizetéskiegészítő államsegélyek, a tanítói fizetések csökkentése, tönkretették az egyház gazdasági helyzetét. Panaszaink, kéréseink nem találtak meghallgatásra. A tanítói fizetések tekintetében történt ugyan a kormány részéről kísérlet a segítségre, a legutóbb kiadott rendelettel, de ez az intézkedés csak igen kevés esetben hozott valóságos segítséget a felekezeti tanítóság részére. Ezt a kérdést másként megnyugtatólag megoldani — mint az általunk állandóan követelt módon — egy országos kulturadó bevezetésével — nem lehet.

Mi minden adott alkalommal hirdetjük azon meggyőződésünket, hogy a keresztyén felekezeteknek összefogva, együtt kell dolgozni a keresztyénség és a haza érdekében. Fájdalommal láttuk azonban, hogy a katolikusság országos vezető férfiai részéről eddig hívó szavunkra választ nem kaptunk, odanyujtott kezünket nem fogták meg arról az oldalról. Most azonban, a néhány héttel ezelőtt lefolyt jubiláris katolikus nagygyűlésen először véltük halani — mint remélem helyesen értelmeztük az ott elhangzottakat — a kath. vezéregyéniségek ajkairól azt az aggodalmat, ami a mi lelkünkben régóta él, azt, hogy a keresztyén felekezeteknek egymást meg nem értésből, meg nem becsléséből, összefogni nem tudásból, a különböző mezben megjelenő szélsőségeknek, a krisztusi hit és a Haza elleni munkája válik könnyűvé.

A megértésnek legnagyobb akadálya, a felekezeti béke mindennapi megzavarója, a felekezeti harcok állandósítója: a protestánsokra nézve, azok a mélyen sértő, megalázó rendelkezések, melyek a vegyes házasságok tekintetében kath. részről fennállanak, melyek a protestáns lelkész által megáldott vegyesházasságot egyszerűen concubinátusnak degradálják.

Amikor a Főmagasságu hercegprimás ur azt az óhaját fejezi ki, hogy a polgári házasságról és polgári elválásról szóló törvények módosíttassanak, s ezt mint ő mondja: „nem kath. testvéreink is megértessék“ és a haza javára „támogassák“, arra kell mindenekelőtt kérnünk a hercegprimás urat és a kath. vezéreket, mély tisztelettel és aggódó magyar szívvvel, hogy mint már azt a főgondnoki székfoglalóm alkalmával is kértem, tárják fel Róma előtt Magyarország különleges helyzetét a vegyesházasságok tekintetében és kövessenek el mindent, hogy amint a Kálvin Szövetség elaboratuma is mondja: „A Lambruschini-féle instrukcióval, majd az 1909. évi febr. 27-én és június 18-án kelt rendeletekkel, Magyarország részére a vegyesházasságok tekintetében biztosított kivétel, továbbra is hagyassék meg, illetve a Codex Juris Canonici hatályba lépte (1918 május 19.) előtti jogállapot hazánkban mielőbb állítsák vissza. E nélkül az összhangot a keresztyén felekezetek között a házassági kérdésekben megtalálni teljesen lehetetlenség. Ha pedig ez megtörténik, el van távolítva az összes kérdésekben az ellentétek méregfoga.

Mi nem kívánunk egy lelket sem kath. testvéreinktől elhódítani, de a mieinket minden körülmények között meg akarjuk tartani.

Szerény véleményem szerint nem lehet elvi kérdés kath. testvéreink részéről, az illetén való megoldás szorgalmazása. Hiszen ha az volna, akkor néhai Prohászka Ottokár püspök, a katolikusság egykori nagy vezére a messze előrelátó nagy magyar hazafi, nem tette volna annakidején azon kijelentést, hogy a reverzálisok kérdésében maga a hercegprimás utazik Rómába. Ha megoldhatatlan elvi kérdés volna, kérdem kiadta volna-e XIV. Benedek pápa 1741-ben a Benediktinát? Avagy lehetségesek lettek volna-e a Magyarországot illető és a különleges magyar viszonyokat bölcsen mérlegelő kivételek, ezek az áldásos és nemzeti vitális érdekekből is nélkülözhetetlen intézkedések kiadása?

Igaza van Hóman Bálint kultuszminiszter urnak — hiszen mi ugyanezt állandóan hangoztatjuk — és igen örülök, hogy ez a kijelentés a legilletékesebb helyről hangozott el: „a gazdasági, társadalmi, politikai és lelki válságnak ebben a korszakában kulturharc felidézése sem nekünk, sem más vallások hiveinek nem lehet érdeke, csak a vallás ellenségeinek állhat érdekében“. Már pedig F.E.K.K. a reverzálisok felő, hogy előbb-utóbb ezt idézik fel.

Ne zavarja köztünk semmi az összhangot, a szélsőségekkel szemben elkerülhetetlen élet-halál küzdelemben. Hiszen a vörös szélsőség képviselőjét, — mely irányzat megbízható számitás szerint 17 év alatt 7,000.000 keresztyén ember vérént ontotta ki, — a népek koncertjében dédelgetik, kegyeiért versengenek. A másik szélsőség pedig nemzeti és faji érdek örve alatt Krisztus vallását akarja nemcsak megrendszabályozni, de érdekeinek megfelelően átformálni. Az „egységesítés“ jelszava alatt félre kívánja tölteni a hitvallásokat, „a Szentírást pedig úgy kijavítani, hogy az ilyen-

képen ne álljon a fejlődés útjában“. Természetesen úgy az egyik mint a másik hangzatos jelszavakkal, reklámmal, terrorral dolgozik. Csak az a helyes emberi, nemzeti, faji szempontokból, amit egy-egy „hatalmi tébolyban tobzódó“ csoportnak minden más véleményét letipró „gőgös módszere“ parancsol. És ebben nagy segítségükre van Főt. E. K. a mai anyagi gondokkal küzdő, függő, megfélemlített, agyonpuhított, gerinctelen társadalom.

Még minálunk — mint egyik illusztris lelkészi vezérünk mondja — „csak szellő érintgeti a vallási és nemzeti erősségeket“ „Kötelességünk örködni afelett, hogy a szellő viharrá ne váljék.“

F. E. K. K.! Örömmel állapítom meg, hogy ez a szellő sem felelős helyről indult. Szörnyű veszélyt rejtene magában, ha a pártpolitikát még az egyházakba is sikerülne bevinni. Meggyőződésem, hogy a történelmi magyar egyházak az evangélium erejével a „vallás és nemzeti ideálokhoz“ „hűségesen fognak a szabadságban megállani“ és minden pártpolitikát, akár jobb, akár baloldaltól kíséreltetnék is meg, bevinni az egyházi életbe, leghatározottabban vissza fognak utasítani. Nekünk magyar kálvinistáknak utunk iránya meg van jelölve, úgy mint eddig is 400 éven keresztül: az Evangélium és az a meggyőződés, hogy „a Haza minden előtt“!

Mivel hivatalos lapunkban egész részletességgel le volt írva az Orsz. Presb. Szövetség és a bodrogkereszturi egyház által rendezett ünnep, az u. n. Bodrogkereszturi Konvent 200 éves évfordulója, csak pár szóval kívánok arról megemlékezni, ismételve az Országos gondnoki értekezleten, 200 év távlatából mondott szavaimat, hogy az ott hozott intézkedések „ugyan sok vihar magvát hintették el, de elvitathatatlan, hogy anyaszentegyházunkra nézve ezen szervezet történelmi létszükséglet volt“.

F. E. K. K.! Gondolkodóba kell esnünk, vajjon a 200 év előtti nagyszerű kezdeményezést méltóan, eredménnyel folytattuk és építettük-e ki? Nem tudom, hogy kath. testvéreink „a tavaly megalakult és immár teljesen kibontakozó új kath. szervezet“-ben az Actio Katholicában nem jobban és máris nem több eredménnyel követték-e e példát? Nem vették-e jobban tudomásul az idők vészjósló jeleit? Elég éberek vagyunk-e mi is e vészjósló jelekkel szemben? Nem hiányzik-e nálunk a 200 éves actió reformatában, az ott mutakozó céltudatos, teljes odaadás, a mindent megmozgató lendület?

Gondolkozzunk, határozzunk és aztán előre az egyetemes papság elve alapján, hivatásos lelkészeink és intelligenciánk vezetésével, élő hittel, megújódott lélekkel, egész energiánkkal, nem lankadó kitarással az ősök által jelzett uton. Mert különben felőrldünk a szélsőségek malomkövei között.

Ezekkel a gondolatokkal, elnöktársammal együtt, mély tisztelettel és szeretettel üdvözlöm a közgyűlés alkotó tagjait és az érdeklődőket, a mai napra összehívott közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom.

Közgyűlés a kormányzó úr működését mindnyájunk érzelmeit és gondolatait kifejező szavakban méltató, egyházi és felekezeti közti életünk sebeit végigtapogató, a megoldásra és gyógyításra is bölcsen reámutató, a férfias hit erejétől duzzadó, s ez erőnek nyugalmát, biztatását, bátorítását árasztó megnyitóiért köszönetét fejezi ki s azt jegyzőkönyvében egész terjedelmében közölni rendeli. A kormányzó ur üdvözlésére vonatkozó javaslatot kész örömmel teszi magáévá és az üdvözlő távirat megszerkesztésével lelkészi főjegyzőt megbizza.

3. A gyűlési tagoknak hivatalosan összeállított és felolvasott névsorából elnökség a határozatképességet megállapítja, mely után

Közgyűlés a megjelenteket igazolja s dr. Patay Sámuel, Lukács Béla, Meczner Béla, Éles István, Janka Péter, Fekete Pál, báró Ragályi Balassa Ferenc, Soldos Béla, dr. gróf Haller József, Bernáth Aladár bejelentett és igazolt elmaradását tudomásul veszi.

4. A szavazatbontó bizottság betérjeszti 1934 január 9-én Miskolcon, a püspöki hivatalban tartott ülésének jegyzőkönyvét az üresedésben levő egyházkerületi lelkészi és világi tanácsbírószágra, egyházkerületi lelkészi és világi jegyzőségre, egyházkerületi sárospataki gimnáziumi tanárképviselőségre, zsinati lelkészi és világi póttagságra, zsinati tanári pótképviselőségre a múlt évi őszi közgyűlés 11. számú határozatával elrendelt szavazás eredményéről. A beérkezett érvényes szavazatokból egyházkerületi lelkészi tanácsbíróul Hubay Mihályra 211; egyházkerületi világi tanácsbíróul gróf Vay Arturra 225; egyházkerületi lelkészi jegyzőül Kiss Józsefere 218; egyházkerületi világi jegyzőül Cinyéry Barnára 224; egyházkerületi sárospataki gimnáziumi tanárképviselőül Novák Sándorra 227; zsinati lelkészi póttagul Medgyasszay Andrásra 214; zsinati világi póttagul Hamvay Lászlóra 223; zsinati tanári pótképviselőül Cinyéry Barnára 225 szavazat esett. A többi szavazat megoszlott.

Közgyűlés a jelentés alapján Hubay Mihályt és gróf Vay Arturt megválasztott egyházkerületi lelkészi, illetve világi tanácsbíróknak, Kiss Józsefet egyházkerületi jegyzőnek, Novák Sándort egyházkerületi sárospataki gimnáziumi tanárképviselőnek, Medgyasszay Andrászt és Hamvay Lászlót zsinati lelkészi, illetve világi póttagnak, a Cinyéry Barna kétrendbeli megválasztását az ő időközben bekövetkezett halála folytán hatálytalannak nyilvánítja. A megválasztott egyházkerületi tisztviselőket elnökség szíves üdvözlése mellett tisztségeikbe beiktatja: tőlük a hivatalos esküt kiveszi, mire ők a megválasztásukban kifejezett bizalomért köszönetet mondva, szolgál-

latkészségük felajánlása mellett helyeiket a tanácskozási asztalnál elfoglalják. Az új zsinati pótképviselőket elnökség útján a zsinat elnökségéhez bejelenteni rendeli.

5. Elnökség bejelenteti, hogy az egyházkerületi bíróság a közgyűlés helyén, pénteken, november 30-án délelőtt nyolc órakor fogja ülését megtartani s arra a bíróság tagjait és az érdekelteket ezuton is meghívja.

Tudomásul szolgál.

6. Elnökség jelenti, hogy a múlt évi közgyűlés óta három ízben volt időszakai bírósági tárgyalás. Folyó év március 17-én a taktaszadai egyháznak dr. Filep Gusztáv lelkész elleni panasz; Máthé Gyula karcsai lelkésznek a pácini egyház elleni panasz tárgyában; s Gesztelyi Nagy Béla pácini lelkész fegyelmi ügyében. Április 21-én a taktaharkányi tanítóválasztás elleni fellebbezés ügyében. Június 28-án pedig Takács Géza és társainak a laki egyházközség előjárósága elleni és a szemere—litzkai lelkészválasztás megfellebbezett közigazgatási bírósági ügyében.

Tudomásul szolgál.

7. Farkas István püspök felolvassa következő püspöki jelentését:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Uj Egyházi Törvényeink életbeléptetésével kapcsolatosan megkésztendő Szabályrendeletek alkotásának nagy munkája, mai közgyűlésünkön — sok időt igényel. Igyekeztem azért tömör jelentést adni, törekedvén azonban arra is, hogy míg elénk vetítem a további esztendő eseményeit — szószólója legyek azoknak a kívánságoknak is, amelyeknek megvalósítása által — meggyőződésem szerint, közelebb juthatnánk a régóta epedve várt szebb holnapokhoz.

Még mindég a vihar előtti csend üli meg az emberlelkeket. Ökölbe szorított kezekkel, villámokat szóró tekintettel járnak egymás mellett Európa nemzetei. Próbálják építgetni — hazugsággal és önámítással a béke Babeltornyát s minden új nap rombadönti a tegnapi építményeit, mert Krisztus nélkül akarnak építeni!...

Idehaza is — ha meg van is a csendesség és a rend a mi országunkban — valahogy úgy vagyunk ezzel a néma hallgatással, mint mikor a nagy magyar Alföldön járva, dübörögni halljuk lábunk alatt a földet s a mélyeken sok ezer esztendő óta bujdokló tüzek lángjait látjuk itt-ott fellobogni és sietünk ezeket a tüzeket elfojtani.

Igy sóhajt, így sikolt a jajjok ezer panasz a magyar néplelek mélyein is.

Félős, hogy minél tovább kell a magyar lelkek mélyén égő tüzek lobogását lefojtani, annál pusztítóbb lángolással tör majd elő, a fájó élet miatt érzett panaszok ezernyi keserve... Nehéz időben különösképen kötelesség, a vezérkedésre elválasztottaknak nyitott szemmel élni és járni s éber vigyázattal megtenni mindent arra, hogy a nyomorúság okozta szenvedések jajjából vihar ne támadjon, — hanem alkalmas módon, bölcs előrelátással, bajok eredetét felkutató, betegségeket gyógyító, öntudatosan építő és segítő munkákkal megnyugvás, béke csendesség nyerjen szállást minden magyar szívben.

Nyíltan hirdetett programom, hogy a lelkek gondozását és pásztorolását — nem lehet elvégezni az íróasztal mellől. A nép között, a néppel s a népért kell élnie ma, nemcsak a lelkipásztoroknak, de minden vezérnek, kiknek kezébe helyezte Isten a magyarság sorsának jobbrafordítását. Éjjel és nappal nyughatatlanságtól úzve, hajtva, ott pihen meg az én lelkem az ezer bajjal küzdő gyülekezeteim között s úgy vágyódom gyakorta meg-megismételni, hogy a népével törődő lelkipásztor ma Isten legkedvesebb embere.

Csodálatosan, istenáldotta nép a mi magyar fajtánk!... Ha csendben dolgozhat földjén, műhelyében s a többi őrtálló helyeken, ha mindennapi kenyerét megszerezheti, ha élni hagyják úgy, hogy emberhez illő életet élhessen, — boldogan hullatja verítékét nemcsak magáért, — de a köz javáért is... Mint tenger tükrében a sok ezer csillag minden szépsége felragyog s a mélyeken elrejtett kincsek világa, sok-sok titka is megtetszik a csendes vizek alján — úgy ragyog be a világba az igazi magyar fajta belső emberének sok lelki szépsége a feléjük hajló gondoskodó szeretet békés óráiban... De, mint viharjöttével a sötét habok — a bezárt titkok s kincsek elrejtőivé lesznek, úgy zárulnak be a magyar lelkek kapui is a kutató emberszemek előtt, ha szeretetlenség, lenézés, guny, mellőzés, a velök való nemtörődés miatt szomorú orcával járnak e világban!

Magyar ref. egyházunk s a magyar fajta eleitől fogva sorsközösségbe élnek. Népünk mai elesettségének legfőbb oka, hogy a multban sokszor magára hagyatva élte napjait. Idegen volt számára itt hazájában sokszor a környezet.

Ugy érzem, hogy itt van az ideje annak, hogy felemeljük innen az északi végekről is szavunkat a magyar fajta védelmére. Míg anyaszentegyházunk sokirányú ébresztő és építő munkáival az Isten-országa diadalát készítteti, kell lenni jó szavunknak, annak a népnek védelmére, amelyiknek túlon túl sokszor omlik a könnye s a vére azért, hogy magyarnak maradjon ez a szent magyar föld... Ugy látszik, hogy a pusztai bujdosás keserves eszendeiből, Isten akarata szerint nekünk is ki kell venni a részünket... Keservesen keserves a rá gondolás, de mégis jó hinnünk azt, hogy a bibliai bujdosás esztendeinek felén már túl vagyunk s bizonyosra várjuk a diadalmas véget, amikor eljő hozzánk a mi szabadító

Istenünk: „Nem harsonával, hanem néma — igaz öleléssel s csöndesen és váratlanul átölel majd — minket is az Isten!“ . . . Ha úgy tudnánk szeretni mi egymást, mint ahogy az Isten szeret minket — itt laknék e földön a menyország minden boldogsága . . .!

Nemzetmentő és a magyar fajta boldogságát munkálni vágyódó sok szép elgondolás kelt szárnyra már közöttünk, különösen a közeli hónapokbau. Belefájdul már lassan minden magyar szívbe a falunépének s a városi szegénytanyák embereinek — nagy el-esettsége. A krisztusi szocializmus evangéliumi eszményei, mint áldott kalászokat ígérő magvetés, lassan-lassan elindulnak már a magyar földön is, hódító útjukra.

A telepítés, az egyke elleni védekezés, a szegényügy országos rendezése, a jól értelmezendő vasárnap munkaszünet, a fiatalság sorsával való komolyabb törődés, a munkaalkalmak szaporításáról való gondoskodás . . ., mind, a nagy nyilvánosság előtt megtárgyalt s intézményes rendezésre váró, sorsdöntő kérdései immár a magyar életnek! . . .

Vigyázni kell azonban a jelszavakkal! *Sötétbe ugrással, komoly nemzetmentő munkát végezni nem lehet.* A kort nagygyá, a benne élők eszményei és alkotásai teszik. Földosztás elhírtelenkedve; földreform esetleg forradalmi módon, csak kárára és nem hasznára válik a nemzetnek! . . .

Az tény, hogy már átment a köztudatba nemzetmentő idea gyanánt, hogy egészséges földbirtok reform nélkül a dolgozni vágyódó magyarság munkába állítása, sorsának jobbrafordulása, szinte lehetetlen.

Az is tény, hogy nincs talán e világon nép, amely olyan ki-mondhatatlanul nagy szeretettel tudja szeretni földjét, mint a magyar! . . . De hát, a hazai földet nem elég ám csak szeretni, hanem először azt kell megtanulnia a földre szerelmes magyarnak, hogy miképpen lehet a magyar földet: Okosan szeretni! . . .

A mi nevelési módszereink, iskolapolitikánk nagyon sokat vétkezett a multban azzal, hogy erre az okos földszeretetre nem tanította meg a magyar fajtát. Engedték idegenbe vándorolni a magyar falu népét akkor, amikor sok százezer holdnyi magyar földön idegenből hozott telepések aratták a kenyérrillatú kalászt s mikor vizek lecsapolása útján, művelésre alkalmatlannak látszó temérdek föld lett volna átadható okos művelésre. Mezőgazdasági állam volnánk. Valóban, népünk legnagyobb tömegei vannak odakötte a röghöz s legtöbb magyar verftéke, a magyar földre omol. Nagy baj azonban, hogy a földjébe szerelmes földmives — konzervatív maradiságával, nem akar még mindig hajlani az okos szóra. A több és jobb termelés, nyilván kimutatható eredményeire, melyet az okszerűen irányított nagy birtokok, szemükláltára mutatnak fel, rá se hederítenek. Ama jelszó, hogyha jó volt így, vagy úgy az apánknak, jó az nekünk is: nem igazság többé! Az ilyen jelszó nemzeti értékeket pusztító s veszedelmet jelentő megtévesztés.

Ha kell minden pályán a fejlődés és haladás, kell ez a föld-

mivelés terén is . . . Telve országunk a panasszal, hogy az iskolák reál és humán tudományokkal tömik az ifjúságot. *Mezőgazdasági iskolák: a gyakorlati földmívelést, mint tudományt, mint nemzetmentő nagy gondolatot szolgáló intézmények felállítását kell itt szorgalmaznunk éspedig minden megye számára külön-külön. Azután a téli hónapokban, alaposan elgondolt: lelkipásztorok, tanítók, községi jegyzők, földbirtokosok, gazdatisztek bevonásával népfőiskolák, továbbképző tanfolyamok kellenének, amelyeknek kettős más célja is volna.* Az öntudatosított földszeretet mellett megismerhetnék a vezetők, a tudnivágyó falu ifjúságának a lelkén keresztül, a falu, sok, másképen veszendőbe menő értékeit, azt a sok sárbataposott gyémántot, akiket küld az Isten ebbe a világba, hogy fényeskedjenek, hogy legyenek később gyülekezeti munkások és legyenek a falvak, a városok, a vármegyék életében szereplő tényezők s e nagy kiválogatás és meglátás nélkül, mert senki sem törődött velük, meghalnak névtelenül.

A nagy világégés előtt jóformán azt sem tudta rólunk a világ, hogy él magyar s áll Buda még! Porig megalázott voltunkban kezd már beszélni rólunk a világ. Világhíres a magyar búza s a magyar kard s magyar hősiesség. Hiába próbálják azt lesben álló nációk kisebbiteni s a gyalázkodás sarával bemocskolni — a magyar léleknek győzedelmesnek kell lennie minden vonalon. Tudása, eszményei, ipara, művészete, dala, éneke, emberséges volta, becsületessége, dicsőséges multja, egész lelki adottságával, meg kell ismernie a világnak ezt a keresztbordozó népet, ezt az Istentől remekbe teremtett magyar fajtát! . . .

Én emlékezem jól, hogy a kommun legborzalmasabb napjaiban mennyi ígéret hangzott el innen is, onnan is, hogyha majd elülnek a habok, másképen lesz minden s ezután jobban fogjuk szeretni a népet. Fájdalom maradtak ezek a fogadkozások, sokszor csak szalmalángok, amelyek elhamvadtak nagy hirtelenül. Adasék tisztesség azoknak, akik bukásunk óta fokozottabb vigyázással és bátor kemény akarással törődnek a néppel s a koldusbotra juttatott magyar fajtával . . . Ha a nép boldogságának a megteremtéseért tettünk is valamit, még nem tettünk eleget. Még csak elindultunk, de eredmény ez elindulás nyomán alig látható.

Mi — bennünk, — ebben a szent és nagy közösségben, akiknek az élete századok során a legközelebb állott a magyar néplélekhez, kell lenni annyi bátorságnak, hogy a magyarság testi megélhetéséről és lelki kiműveléséről való gondoskodást, a legsürgősebben megvalósítandó nemzeti feladatok közé kérjük besorozni. A magyar föld nemzeti vagyon! A magyar föld áldásából egy darab kenyérhez, az emberhez illő élet megteremtéséhez jussa van minden — a hazát igazán szerető dolgozi vágyó magyarnak.

Szent hitem, hogy nagybirtokra szüksége van a nemzetnek. Nem jelenti azonban ez a megállapítás azt, hogy korlátlanul nagy méretű birtokok lehessenek itt e földön addig, amíg száz-

ezrek és milliók, kik apáikkal együtt ezeréves harcok életünk során, pazarul hullatták vérüket s mentették meg magyarnak a magyar földet — jussot ne formáljanak a magyar földhöz.

Kívánatos a nagybirtokok fentartása, elsősorban azért, mert okszerű gazdálkodással, például mutatnak a kisebbek előtt a nemzeti vagyoni gyarapítására. De meg azért is, hogy ama munkásoknak teremtett ezrek, kik mint cselédek és gazdasági munkások szükségesek a föld megműveléséhez, mint Istentől rendelt munkás eszközök, a nagy birtokokban való elhelyezkedésükkel találják meg maguk és családjuk számára az élet lehetőségeit. A nagybirtok, ha annak tulajdonosa emberséges szívet is hordoz belsőjében: ottalmazója, istápolója lesz a becsülésre érdemes munkásnak. De belefájdul ám a szívünk, ama különbségtévesztések hallatára, hogy szintiszta magyar fajta magyarok az ország egy és más táján nem kapnak kenyeret s szerződéses alkalmazást, csak azért, mert ők: a mi kálvinista hitünknek cselédei. Nem lehet egészséges népművelésről és a magyar fajta fejlesztéséről beszélni addig, míg az idegenből jött munkások előnyben részesülnek a magyar munkással szemben. A magyar földet igazán szerető nagybirtokosoknak nem szabad néznie, hogy cselédsége milyen vallású s ha már nézik sok helyt, ám nyíltan mondjuk ki egy ország hallatára, hogy a magyar kálvinista munkás nép is van olyan vallásos, van olyan más hitet megbecsülni tudó, fegyvelemszerető, tekintélyt tisztelő, munkakedvelő, urait alázattal megbecsülő, mint bármely más vallású magyar testvérünk. Minden felekezeti magyart védelmeznünk kell itt e pusztuló földön — elsősorban azért: mert magyar!

Vannak azonban sok-sok ezerholdas olyan birtokok is ezen a szent magyar földön, amelyeknek eredetéről, a történetirők bebtzonyították, hogy az elődök jutalmul azért kapták ezeket a drága nemzeti kincseket, mert kemény nemzeti harcok idején idegen lobogóknak állottak szolgálatába s nemzeti eszményeink megtagadásáért nyertek illetéknépen jutalmat... Vannak itt birtokok: kartelek s egyéb alakulatok kezében olyan nagy kiterjedésben, hogy az azokon megindítandó telepítés megkezdésével igenis megindulhatna a munkát csak váró s dolgozni vágyó munkásság sorának jobbrafordulása.

Azok a szintiszta nagy magyar birtokok, melyeknek izig-vérig magyar birtokosai munkásaikkal együtt a haza üdvét szolgálják, ám erősítsék egymást. Mert a magyar föld igazi birtokosa tudja azt, hogy a munkaadó és a munkás egymás szolgálatára rendeltettek s küldetésük célja, hogy életükkel bizonyítsák meg azt a régi igazságot, hogy: Akié a föld — azé a Haza!

Vannak eladósodott birtokok, melyeknek birtokosai az óriási terhek hordozásában összeroskadtak. Törvényes rendelkezésekkel meg kell adni a lehetőséget arra, hogy számukra ami még menthető, meg legyen mentve. — Hiszen a legtöbbje áldozata a nagy pusztulásnak... De nem lehet az, hogy lehetetlenül alacsony áron elkótyavetyéljék a nemesi ősi magyar birtokokat s idegenből jöt-

tek legyenek urrá újra a magyar mezőn. *A törvényes és méltányos megváltási ár előteremtésével gondoskodást kíván ez a nemzet azok számára, akik akár mint telepítésnek részesei — akár mint örökbérlethez jutók, nem ingyen, de törvényes megváltási áron — mint magyarok lehessenek idővel tulajdonosai a magyar rögnek.*

Jól tudom, hogy a legbölcsebben elgondolt telepítés útján sem lehetne mindenkit kielégíteni. De sorrendet lehet tartani. *Segíteni kell elsősorban azokon, akik rokkantakká, bénákká, hadikölcsönjegyzés által koldusokká lettek a Haza védelmében.* A frontszolgálatos, de rokkantá lett katonát ha látom az utcán alalmaznátkérő kezét kinyujtva felém, mindég mint éles tőr hasogatja át a szívemet a fájdalom!

Ne mondja senki sem, hogy én a magyar ref. fajtát akarom védeni minden áron azzal, hogy a telepítés nagy gondolatát védelmezem. Minden hős magyar katonának, legyen az akármilyen vallású, jussa van a magyar földhöz annyira, hogy vére hullásáért a hazából, amelyért az ő vére is omolt, egy darabka neki is jusson. *Sokszor beszélnek arról, hogy hány percentje a magyarságnak a magyar kálvinistaság. Hát ha emlegetnek is ezt a percentet, akkor is nyugodtan nézhetünk a jövődőbe, mert hősi jogon percent arányában is bizonynyal lesz annyi jussa a magyar rög-höz a kálvinista magyarnak is, mint a más vallású magyar véreinknek.*

Félreértve minden féltékenységet és irigységet, a magyar fajta megerősödését kell itt munkálni mindennek. A magasabb kultúra s az öntudatos nemzetépítő munka, mely párosul a magyar fajta megbecsülése és talpraállításával, lesz az a győzelmet hozó fegyver, amellyel a külvilág előtt is elismerést szerez a magyar névnek a magyar.

Az egyke ellen való védekezés is nemzetmentő munka. Itéletem szerint ezt a betegséget könnyen meg lehetne gyógyítani. Adassék meg családipótlék és neveltetési segély útján a lehetőség arra, hogy az édesanyák ne csak szüljenek, de embert is tudjanak nevelni a gyermekeikből s a családi tűzhelyeken újra felhangzik a bölcsődal s a gyermekcacagás. Nincs a világon nép, amelyik úgy tudná szeretni a gyermeket, mint a magyar. De nem fáj ugy egy szülői szív sem, mint a magyar szülők szive, mikor látja éhesen rongyosan neveletlenül maradv a gyermekeit. Könnyebbé kell tenni a taníttatást a népnevelést. Annyi kenyérhez kell juttatni a magyar szülőket, hogy tudjon adni egy karaj kenyeret a gyermeke kezébe. Agglegények megadóztatása, a legigazságosabb adó volna. A fizetések, hivatalokban nem egy embernek, hanem az általuk fenntartandó családnak adatnak. Ahol bűnös korszellem, erkölcsi züllöttség állja útját annak, hogy gyermek szülessen e világra, vagy ahol az „*egy gyermek*“ részére akarják átmenteni a nagyobb vagyont, ott jöjjön a legszigorubb büntetés és jöjjön a legszigorubb örökösödési törvény, mely az egykés szülőket szigor-

ral bünteti. *A magyar fajtát, csak a magyar fajta szaporodásával és megvédésével lehet megmenteni.* Én nekem nem lehet bűnöm az, hogy mint Isten szolgája mindenhitű magyar véreim számára, krisztusi parancsot teljesítve kérek védelmet és segítséget! . . . Nem kisebb ember mint a hallhatatlanok közzé felnőtt Prohászka Ottokár nagy püspök mondotta annak idején: „A munkáskéz és a termék közé nem szabad egy személytelen nemzetközi hatalomnak beleékelődnie. A föld és nép közé éket verni nem szabad. Ne a pénzé, ne a tőkéé legyen a föld, hanem joga legyen a munkás népnek ahhoz, hogy földhöz jusson. Így lesz a földből Haza, így lesz nemzeti és szociális érték belőle“! . . .

A magyarságnak ez örök szerelletes nagy papja, Mesterétől, — a Názáreti Jézustól tanulta meg hirdetni, ez igaz beszédek!

És milyen őszintén tártam fel eddigi jelentésemben a magyar sebeket, ép olyan nyíltan kell szóllanom egy másik — egyházi vonatkozásban is, mindnyájunkat érdeklő és szomorító kérdést, az ifjúság elhelyezkedésének nagy ügyét — is.

A ma ifjúsága, nagy százalékában — úgy látom, hogy komolyan készül a reájok váró nagy feladatok megoldására. Kivette életükből a léhaság. Egyetlen vágyuk, hogy a sokszor már keserűvé váló szülőadta kenyér helyett, a maguk szerzette édes és ízes kenyeret kóstolhassák meg. Az eljövendő szebb magyar holnap számára, az átvezető hid: a mai ifjúság. Szomorú állapotunkban az igazi nemzeti tragédia az volna, ha az ifjúság azt gondolná, hogy ő velük az öregek nem törődnek. El kell hinniök a ma ifjainak, hogy nekünk fáj legjobban, akik kenyerünk javát már megtettük, az ő hosszú idő óta való hiába várásuk. Az ifjúság számára a legnagyobb kísértő a tétlenség. Nem elég, hogy csak bimbó fakad az ágon, vagy hogy kinyit a virág — gyümölcsöt várunk a fáról. Gyümölcstermés pedig nem lehet másképen, mint úgy, ha megadatik a lehetőség az ifjúságban élő örök isteni értékek kibontakozására. Az ifjúságnak munka kell s hiába!, — meg kell értenünk, hogy korunk egyik legigazságosabban kívánt jelszava, hogy: Helyet az ifjúságnak!!

Az imént említett mezőgazdasági oktatás kiépítése útján s a telepítés okszerű megkezdésével, sokak elhelyezéséről volna gondoskodás. A segítség leghelyesebb módja azonban az volna, ha a földi javakkal áldottak; a tisztességes megélhetést biztosító nyugdíjra megérették, zugolódás nélkül adnák át helyüket az ifjabbaknak. Ha megszűnnének az álláshalmazások és többszörös fizetések, úgy sok darab kenyér jutna az ifjak kezébe. *Szellemi proletáriátus kiépítését segíti elő az a nemzet, amely felvértezi ugyan ifjait a tudás fegyverével, de nem gondoskodik az elhelyezés lehetőségéről.*

Egyházunk kapuin belül is zörget az ifjúság. A segédlelkési túltermelés területünkbe is elérkezett. Ez évben már hat segédlelkési vizsgás ifjút nem tudtunk álláshoz juttatni. Mi lesz jövőre a kikerülő 26 ifjával? Nagyon meggondolandó, hogy enged-

jünk e még a mai számban is ifjakat a teológiákra. *Feltétlenül kívánatosnak látszik az a szelekció, amely szerint csak azok az ifjak menjenek lelkészi pályára, akiknek eddigi életén keresztül az Istentől való küldetés bélyege nyilván feltetszik.* Nem kenyérkereső pálya, de a legfelségesebb, Istentől nyert küldetés minden időben, — de különösen a mi napjainkban a lelkipásztori pálya. Belső elhívás nélkül nem szabad ma lelkipásztori szolgálatra jelentkezni senkinek.

Gondoskodnunk kell megfontoltan, a teológus túltermelés megakadályozásáról.

A magunk dolgának ismertetésére térve nagy megnyugvással jelentem be, hogy új egyházi törvénykönyvünk, minden nagyobb zökkenő nélkül lépett életbe. Én úgy látom, hogy egy és más dologban nem váltotta be az új törvénykönyv mindazokat az ígéreteteket, amelyeket vártunk tőle. Hiányzik belőle a fegyelmezéshez feltétlenül megkövetelendő: segítő erő. A birói eljárás nem hogy megkönnyítettett volna, de határozottan hosszadalmasabb és bonyolultabb. Én igyekszem a szeretet lelkével kormányozni, de úgy érzem, hogy kell a törvényadta hatalom is. Sem eszerek, sem a püspök kezében nincsen jóformán semmi a fenyítő hatalomból. Nagy dolog az, ha tudja az intézményes egyház belső embere, hogy kötelességmulasztás esetén, holnapra kelve már más gyülekezetbe helyeztetett! Minálunk a kötelességet mulasztó lelkész, tanító át-helyezése mai formájában is csak írott malaszt. A választói névjegyzék összeállításánál pedig, különösen a nagy gyülekezetek vezetői szinte képtelenek a törvény aprólékos rendelkezéseinek a betartására.

Esperesi jelentések mindenike — nagy gonddal készült s hitélet, népoktatás és egyéb dolgainkkal kapcsolatosan, türethetően jó híreket közöltek.

Mint általános kívánalom áll fenn egész egyházkerületünk számára a határozathozatal arranézve, hogy új egyházi törvényeink életbeléptetésével kapcsolatosan s miután a Szabályrendeletek is elkészítettettek, miképen történjék a presbiteriumok újjáalakítása. Minden tiszteletünkkel kell körülvennünk a régi törvények alapján elválasztott presbiteriumokat. De be kell látnunk mindannyiunknak, hogy ma már sokkal többet kívánunk a presbiterektől az egyház szolgálat terén, mint eddig. Az egyházépítő sokfajta, intézményesen bevezetett belmissziói, szociális és karitatív munkák végzésére, csak egy ezer lelkes gyülekezetben is, egyedül a lelkész képtelen. Az őskeresztyén egyház presbiteriumából a diakonus szolgálatot is vállaló, a világi lelkészkedésnek kell élővé lenni gyülekezeteinkben. Segítségül kell lenni lelkészeinknek, a presbiteriumok átszervezése nehéz munkáiban. Első teendőnek ítélem, hogy még ez esztendő hátralevő napjaiban minden presbiterium előtt ismertetendő a mai presbiter joga és kötelessége. Minden presbiter felszólítandó tehát, hogy készek e vállalni azokat a kötelezettségeket, amelyeket tőlük ma fokozott erővel elvár az egyház.

Kik jó szívvel vállalják küldetésük feladatait, ám maradjanak és marasztaltassanak. *Azonban a lehetőség szerint minden egyes egyházban, még a következő év elején induljon meg a presbiterium újjászervezése.* Presbiteri gyűlésekről való elmaradás; templom és úrvacsorától való távolmaradás; a hívek látogatásától való vonakodás s a többi a ma presbiterére várakozó feladatok elmulasztásából eredő későbbi bajok elkerülése végett, csak fegyelmet és dolgozni tudó és akaró, megújított presbiteriumok állításának az egyházak élére. *Katonás rend és fegyelemnek kell lenni egyházunkban, — mert enélkül sorsunk a pusztulás!...*

Ifjúsági egyesületek megszervezése; vasárnapi iskolák és bibliai körök alakítása és a női alakulatok megszervezése a reánk váró nagyszerű evangéliumi munkák legelső tennivalói közé tartozik. *Egyetemes konventünk megérezte immár annak szükségességét, hogy a minden szép és jó s minden evangéliumi munkák iránt különös fogékonysággal megáldott női lelkek munkába állításával lehet elérnünk: missziói és szociális tennivalóinknál várva-várt eredményeket.*

Tetszett Istennek, hogy közel 3 éves vezérkedésem alatt, — egynek kivételével, a többi egyházmegyék élére — új esperes állítattott. Világi elnöktársaikkal együtt mindnyájan hűséges munkások s a hitélet kimélyítését és az egyházak erkölcsi és anyagi javainak munkálását belső emberük legszentebb kötelességének ismerik.

Egyházmegyék jegyzőkönyvei a nyilvánosság előtt ismeretesekek. Néhány szóval azonban, hadd emlékezzek meg mindegyik egyházmegye idekvánkozó nagyobb jelentőségű dolgairól.

Alsóborsod: a rend, a béke, a biztos és csendesen épülő munkák hazája. Erős kézzel tartja a kormányt a meilyhitű és fáradhatatlan esperes vezér. Különösen jó példamutató ez az egyházmegye a lelkészválasztásoknál. Közel 3 év alatt 20 lelkészi állást töltöttek be csaknem mindenütt egyhangú meghívás útján. Sokat szenvednek az évek óta megisméltlódó elemi csapásoktól. Földjük nem terem úgy, mint régen és bizony a nagy gyülekezetek sok helyen igen nagy mérvű egyházi adó és egyéb járulék terhekkel vannak hátrálékban. Az is igaz, hogy az e tájon lejátszódó többszöri képviselőválasztási harcok kortesfogásai is nagyon megrontották az adómorált. Néhány beteg egyházunk van, de megtétettek az erőskezü intézkedések arranézve, hogy a régi rend és fegyelem s a jó munka újra visszatérjen. Szép eredménnyel munkálkodik ez egyházmegyében a Kálvin Szövetség még ma is. A körzetekre osztott egyházmegye lelkipásztorai kicserélik egymással katedrájukat. Jól teszik. Mert ha az angyalok nyelvén szólana is a legkiválóbb predikátor is, lassan-lassan meguntá lesz, az örök változatosság után epekedő gyülekezetek előtt. Ifjúsági és belmissziói munka, — különösen az ifjú lelkészgárda által irányítottan, ébredésben van. A Hejópapi-i szeretetházak fejlődnek s Újlőrincfalva is próbálkodik az új Szeretetház megalakításával. A nagy szegénység mellett is készek a lelkek itt-ott az áldozathozatalra. Borsod-

geszt 257 q buzát, Felsőábrány 959 pengőt hozott össze legszen-
tebb egyházi célokra. A miskolci gyülekezetben folyó sokirányú,
hitépítő, szociális és karitatív munkák értékét, szinte felbecsülni
is lehetetlen . . .

*Abauj lelkes, bibliás vezéri gárdája vissza akarja hívog-
atni az álmokat álmodó, látásokat látó azt az ifjúságot, ame-
lyik újra zsoltárokat énekel s a bibliát szorítja szívéhez.* Nagy-
szerű nekilendüléssel, — szép eredményeket elérve indultak el a
mindkét nemű ifjúság intézményes megszervezési munkájában.
Mind több és több jelentkező van egy-egy találkozáson és újabban
valóságos pünkösdi tüzek kigyuladásának hírét vettem arról, hogy
az ifjúsági vezetőket nevelő konferencián a lélekáramlás csodái
vettek munkába sok szép lelket. Lelki egység; a munkaközösség
áldásainak megismerése él s hat ebben az egyházmegyében és
minden reményem meg van arranézve, hogy ezekről az ifjúságot
ébresztő eredményes munkákról boldog örömmel fog még hirt hal-
lani egyetemes egyházunk is. Egy nagy bajra őszintén mutat rá
ez egyházmegye esperese. Több helyt azt látják, hogy lelkészek
és tanítók között nincsen meg a gyülekezeti építő munkához fel-
tétlenül kívánatos lelki összhang. Vallásos felolvasások; vasárnapi
iskola; ifjúsági munkák végzésénél még mindig akadnak reнитens-
kedők, a régi jelszó hirdetői, hogy „Minek a j“ . . . Sőt személyes
ellenszenvük megmutatásával is egyenesen botránkoztatásra adnak
okot a gyülekezetekben némelyek. Fájt az ilyen hirhallás e jóhírű
egyházmegyéből. Szigorú rendelkezést kérek arranézve, hogy az
ilyen fegyelmezetlen tanítók és lelkészek ellen a legszigorubb fe-
gyelmezési rendelkezések szerint járjanak el az esperesek. Lelké-
szek és tanítók, — kell!, — különösképen ma, hogy a gyüleke-
zetek angyalai legyenek! Hűséges munkásokra és nem béresekre
van szükség ma az anyaszentegyház őrtálló helyein.

*Egyházlátogatásaim során sok helyt ajánlottam, hogy a
templomtól elmaradó gyülekezeteket úgy hívogassuk megint
vissza templomainkba, hogy tartsunk esti istentiszteleteket.* Esti
órákban nem látszik meg úgy az avult és foltos ruha, mint dél-
előtt. Nem volna szégyen ez a foltos és avult ruha az igazán hívők
szemében, mert Isten nem a ruhát, hanem a lelket nézi. De ha
már a szegénysége miatt nem megy a nép a templomba némely
helyen, meg kell próbálni mindenütt az esteli istentiszteletek tar-
tását. Ez egyházmegye esperese nagy örömezővel jelenti be az
esti istentiszteleteü nagy sikerét. Itt is panaszkodnak a sok egy-
házi adóhátralék miatt, sőt a közigazgatási terhek könnyítését is
kérelmezik. Fájdalom, a kerületi és konventi kiadások terhein
könnyíteni nem igen tudunk. Áldozathozatal nélkül nem tudunk
teremteni jó közigazgatást. A sok kisebb és nagyobb adományok
közül itt is kikiváncokzik néhány jólélek adománya. Tar Erzsébet
felsőnovaji tanítónő 560 pengőt adományozott. A krasznokvajdai
vámórszakasz legényei mintegy 250 pengő értékű ingyen munkát
végeztek. A vilmányi egyház imádkozó életü gondnoka és fele-

sége: Szilágyi István, aki pár évvel ezelőtt nagyértékű harangot készíttetett egyházának, ez évben művészi, gyönyörű orgonát adományoztak szeretett gyülekezetüknek. Apró jelek, de nagyszerű bizonyosságtevések arról, hogy az áldozatos egyházszeretet tüzei a hívő lelkek mélyén minden időben égnek!...

Felsőborsod vezérei súlyos örökséget vettek át. Jószándékú, tisztos vénséget nyert esperes vezér kidülte után, bizony sok romot kellett a fáradhatatlanul buzgó esperes vezérnek, gondnoktársával együtt eltakarítani. Folyik a tisztogatás, készül a rend, indul a pezsdülő élet. Az esperes járja a falvakat: lelkesít s bátorít. Itt is vannak ám nagyszerű segítőtársak, kik a belmissziói munka s az ifjúsági mozgalmak szerelmesei. Fájdalom, itt-ott a szekták betöréséről beszélgetnek, de vigyázó őrtállók vannak a legtöbb helyen s nagyobb veszedelem egyelőre nincsen sehol. A Szabályrendeletek megkésztetésének terhes és nagy munkájából ez egyházmegyének nagytekintélyű gondnoka felbecsülhetetlenül nagyértékű, lelkiismeretes munkát végzett. E helyről is hadd mondjak érte köszönetet. A paizsos férfiu itt is állandó vendég, de szegénységükben aránylag ez egyházmegye gyülekezetei tesznek leginkább eleget közalapi, lelkésznyugdíjintézeti és egyházkerületi járulékaik megfizetésében. Itt is vannak áldozatos megmozdulások, néhány hadd álljon példaképen szemeink elé. Parasznya új orgonát s hősök emléktábláját épített. Sajókazán két presbiter a dollárkölcson konvertálásánál hozott igen nagy áldozatot. Finkén a r. kath. vallású Domén Gusztáv földbirtokos adott 280 pengőt templomi célokra. A kicsiny Borsod, — Szeretet Szövetség céljaira szinte erején felül adott. Sajósemjénben a Lorántfy Zsuzsanna Egylet vezetése alatt: diakonissza otthon nyílt meg, áldott munkákat végezve... Testvérek!, lobognak a tüzek... vigyázatok e tüzeket meg ne oltátok!

Alsózemplén tisztújításon esett át. Szívünk szerint való örvendezéssel köszöntjük az új vezérkart, főben és tagjaiban.

A világi vezér ugyan már lassan-lassan leteszi kezéből a vezéri pálcát s szép öregségében, — az iránta érzett, fel sem értékelhető szeretet hívta el újra az élre. Buzgó imádság szálljon érte az egek Urához, hogy tartsa őt meg nekünk még hosszú esztendőkön át...

Az esperes szigorral és szeretettel előljáró s kormányzásban határozott. A legviharosabb időkben is erős kézzel tartotta kezében a kormányrudat, mindenkor a hajón ülők biztonsága érdekében. E sokszor emlegetett egyházmegyében még mindig próbálkozik a hitetlen és eszménytelen szekták több fajtája. Felvértezett állnak őrt lekipásztoraik. Előretörésük nemcsak hogy megállott, de legtöbb helyen visszaféledött. A futkározó atyafiakkal szemben egy a mi tisztünk: adni kell a jobbat s vinni kell szerte mindenfelé az igaz evangéliumot. Nagy baj, hogy az 55647 lelket számláló egyházmegye népéből 5714 lélek él tanyákon és szórványokban. A missziói lelkész a tanyán élő népek gondozását eredményel megindította.

A felekezeti helyzetről az egyházmegyei jelentés így ír: Tűrhető!... „A tűrhető alatt azonban az értendő, hogy mi sokat tűrünk a békességért!“ Fájdalmasan panaszkodnak ez egyházmegyében arról is, hogy a végen levő magyar keresztyénségnek a vasárnapja megünneplésére nincs elég gond fordítva. „Míg miniszteri rendelet függeszti fel a vasárnapi munkaszünetet, míg vasárnap képviselőválasztásokat tartanak; míg pünkösd első napjának délelőttjére a vármegyei sportversenyekre vezetik fel az ifjúságot; míg áldozócsütörtök, nagypénteken és sok más vasárnapon mezei munkára kényszerítettnek a cselédek (tisztelet a kivételeknek!), addig nem beszélhetünk a vasárnap megszenteléséről s a Krisztus diadalmas királyságáról.“

Újra és újra, meg nem unható elégszer kell követelnünk a vasárnap megszenteléséről szóló törvény kiadását és keresztülvitelét. Ez egyházmegye esperese mutat rá nagy őszintén az adómorál leromlásának egyik főokára azzal, amikor megmondja bátran, hogy az adómorál felülről rontatik meg azzal, hogy a késedelmes adófizetők minálunk jutalomban részesülnek.

Ricse nagyon meghurcolt lekipásztora csere útján új lelkészi szolgálatot kapott. Az új lelkész már a munkába állott. Mit tud elérni, csak az Isten tudja. Segítse őt az Isten minden jó munkájában. Körzeti munkákban — egymást segítve szinte testvéri közösségben élnek itt a Bodroglközön különösen gyülekezetek és lelképásztorok.

Ifjúsági és missziói munkások egész serege: Vigyázz!-állásban van. Bodroglköz különösen ébred. Már elindultak. Hajnalodik. Nem féltem őket többé. Az Isten kegyelme majd csak velük marad. Ez egyházmegyében a Hegyalja vidékén, a Tisza tájáig végeztem látogatásokat s újra megerősödött nyíltan hirdetett meggyőződésem, hogy jó a mi népünk, csak foglalkozni kell velük s szeretni kell őket igazán. Az áldozat lelke ebben az egyházmegyében is munkában állott. Áldassék érte az Isten!

A szép Gömörország népe — árván maradt. A nagytudású, sok országot látott, mindnyájunktól nagyon szeretett, különös isteni ajándékokkal teli szívű esperes kezéből, hirtelenül, váratlanul kiesett a vezéri zászló. Értékes életének alkotásairól más helyt emlékezem meg. Az új vezér helyét elfoglalta már s Hubay Kálmán is szeretettől körülövezve lépett be az esperesi karba. Beiktatási ünnepélyén ott voltam s kibeszélhetetlen nagy örömet szerzett nekem annak látása, hogy nagyon szeretett utód lép a nagynevű előd örökébe.

Magam szemével láttam a tavaszon a gömörtornai egyházmegye minden gyülekezetének életét. Ahol olyap vezérek állnak az élen, mint az Istenben megboldogult Juhász László esperes testvérünk és a tisztas. szép öregség legékesebb koronájával megkoronázott s Isten kegyelméből életének 70-ik esztendejét betöltő s lelki szépségeivel közöttünk mindörökké ifjúnak maradó, minden jónak követésére nemesen példát mutató: báró Ragályi Balassa

Ferenc egyházmegyei gondnok, ott kell, hogy szent egyességben forrjanak össze a szívek és ékesen történjenek mindenek. *E helyről is, szívünk igaz melegével köszöntjük évfordulója jötte alkalmából — a szívünköz nőtt világi vezért...*

Generális vizitáció eredményeiről ékes tollu ker. főjegyzőnk hivatalos lapunkban megadta a részletes beszámolót. Ujat nem tudok mondani. Kicsi falvak áldott népe él itt a végeken. Imádság, Ige szerelme, egyház szeretet hevíti itt a szíveket. Szegények ők, de sokat és mindenre áldozók. Az ifjúsági munka itt is hatalmas lendülettel tör előre. Püspöklátogatás alkalmával az áldozatok meghozatalában feledhetetlenül szép példát mutattak. Egy-két helyet kivéve, mint szépen felékesített menyasszony, úgy állottak elénk templomok, paróchiák és iskolák. Fel nem becsülhető értéket képvisel összességében ez az egyházakért meghozott áldozat. Áldó imádságom öleli őket körül szívem utolsó dobbanásáig.

Im itt hát a számadó bizonyoságtévés... sikerek és csalódások, öröm és bánat együtt... amilyen az élet is!... Óh!, — jó az Isten, hogy még így is vagyunk.

S míg az élőkről emlékezem, im elém állanak már kedves halottaink is...

Még most is remeg a szívünk s könnybe lábad a szemünk az emlékezéstől, amikor fájdalmas búcsút kellett vennünk — az egyházkerület történetével összeforrott s hosszú esztendőket alkotásában közöttünk örökké élő — szép öregségbe jöttekor pihenni kívánkozó jóságos, egy egész ország által tisztelt és szeretett világi vezérünkről, *immáron néhai Dókus Ernő egyházkerületi főgondnokunktól*. Utolsó találkozásunk, kerületi gyűlésünk színe előtt levél váltás során, akkor volt övele, mikor a megteljesedett szív örömeivel és hálájával mondott köszönetet egyházkerületünk közösségének ama megbecsülletésért, hogy őt tiszteletbeli egyházkerületi főgondnokul választottuk el... Nem üzen már és nem tanácsol többé nekünk. A drága, jóságos szív — az ősök porrészei mellett pihen. A szívéhez nőtt sárospataki főiskola ifjai számára fundált fejedelmi adománya is meg fogja őrizni, áldott életének örökkévalóságba nőtt értékeit.

De ítéletünk szerint, a későbbi történetírás fogja megmutatni, hogy az ő élete: a puritán jellem, az egyház- és honszerelem e glóriás példamutatása örökre élni fog, míg a jó és igaz emberek szeretve lesznek e földön!... Siratni őt méltón, könnyünk sincsen elég!... De, dicsekedni véle, tudunk és fogunk mindörökké.

Sárospataki főiskolánk két, országos hírű tanára, tért meg ez évben az örökkévaló hajlékokba.

Dr. Kun Zoltán, az egész országban ismert főiskolai orvos, ki 60 esztendőn keresztül lelkiismeretes hűséggel védelmezte és bajok idején gyógyítgatta a pataki diák és tanár testét és lelkét; a minden nemű életmegnyilvánulásában talpig magyar nemes és ízigvérig bölcs és tudós tanár csak jóhírnév szerzőjévé lett a pataki főiskola számára. Tudományos kutatásai s könyvei, írásaival be-

csületet szerzett a tudományosan képzett orvosi karnak is. A „Szívéhez nőtt alkotásaival“ — a főiskolai kórház megteremtésével beírta nevét a főiskola történetébe. Lelkiismeretessége, őszinte, diák- és iskolaszeretete alapos tudásával mindnyájunk háláját kiérdemelte. Áldott legyen emlékezete!

Dr. Rácz Lajos, a valóban tiszteletes és tudós lelkész tanárok örök szép példaképe. Szent nyughatatlansággal teli szíve utolsó lehelletéig munkára, kutatásra kényszerítette ezt az igazán bölcs embert, ezt a lelkiszépségekkel gazdagon megáldott tanárt, aki a hívő keresztyén nagy megnyugvásával készült a halálra s az Ur akaratából immár sárospataki temetőkertben pihen, sok szenvedései, fáradalmai után. A pataki iskolának, Istennek hála, volt és van sok kiváló diákja; volt és van sok hálás növendéke és tanára; volt és van számon sem tartható szerelmese, de dr. Rácz Lajosnál jobban, igazabban — a ma élő pataki diákok között senki sem szerette a főiskolát. Egész élete szakadatlan küzdés és munka. Ezmények hevítik szívét; folyton tanul és tanít s írásain keresztül lelkesít, bátorít; az Istenre talált boldog ember szent örömeivel, kezét Isten kezében tartva megy előre mindig a fellebb és mind fellebb ívelő pályáján. Nála a tudományok szerelme nem kötelesség, de édes gyönyörűség. Alkotásai, írásai, könyvei túlélik őt. A hűségnek jutalma van... Szívünkbe zárjuk őt, mert ez a hívő, imádkozó, Krisztus szerelmétől szorongatott szívű, tipikusan öntudatos kálvinista magyar professzor: — egész ember volt. Én, mint tanítvány, hálás tanítvány is oda állok, lassan már süppedni kezdő sirja felé s tisztességet teszek az ő — közöttünk örökké fényeskedő és ittmaradó szelleme előtt.

Az esperesi korból, két markáns egyéniség: Elek József és Juhász László szettek haza a mennyei hajlékokba.

Felsőborsod esperese, mint aratásra megérett gabona, a sok munkában megfáradva, nagy megnyugvással tért meg atyái örökébe. Örökkévaló nagy dolgokat nem alkotott, de jószándékkal, nemes igyekezettel törekedett mindig megbecsülni hosszú életén át többről-többrre való bizatását. Felelősséggel teljes esperesi megbizatásában igyekezett megtenni mindent a jórend érdekében. Élte utolsó esztendeiben, sok jó szándéka nem sikerült s a mai időkkel együttjáró háborgó hullámvetésein, sokszor bizony nem tudott diadalmat venni. Sok családás lelkifájdalom után pihenni vágyott s elhozta hozzá az Ur — pihentető angyalát. A miskolci egyház temetőkertjében kért magának és házanépének temetési örökséget. Ő már megnyerte — legyen neki édes a pihenő...

Egyetemes egyházunk mindennemű megmozdulásából egy szépen megfutott életén át bőven kivette részét Juhász László gömöri esperes, ki a tisztességek legmagasabb fokozatáig elérve, örök szerelmese volt anyaszentegyházának. A mindig mosolygó, a mindig évődő, a tudás és hit minden fegyverével alaposan felvértezett, a bátran vitézkedő lelkipásztor, aki adott és kapott is sebeket; a mindig villogó tekintetű s áldott jó szívű s mindenki-

től szeretett jó ember — sokáig hiányozni fog közgyűlési termeinkből tanácskozásunk során. Megengedte neki érni az Isten azt, hogy ez év tavaszán, amikor generális vizitációt tartottam, nagyon szeretett egyházmegyéjében — eljöhett velem egyházmegyéje minden gyülekezetébe. Gyönyörűség volt nézni, hogy az akkor már súlyosan beteg esperes erőt vesz fájdalmain, mosolygó orcával híveit bátorító s nekünk mindenkiben segíteni, szolgálni vágyódó akarásával mennyi áldott munkát végezett. Valóban annak bizonyította magát, mint akinek tudtuk és hittük eddig is, hogy nagyon szeretett esperes és lelkipásztor. Az volt s ezen felül Krisztusnak tudományosan képzett szolgája s a magyar fajta szerelmese s a gyülekezetek áldott lelkü védelmezője! Nem gondoltuk akkor, hogy a gyülekezetekbe való bekapogtatásunk, számára mindenkitől való elbúcsúzás lesz. Nem gondoltunk arra, hogy a gömöri orgonák nyitása idején — még olyan nagyon boldog ember szíve felé, még ennek az ősznek sárgult levelei peregnek alá . . . Nem gondoltunk arra, hogy két kicsi papfiú ittmarad váratlanul árván . . . De hát, Istennel perbeszállni nem lehet! Ez a kiváló férfiú rászolgált arra, hogy szívünkben örökké éljen! . . .

Mint tavaszi mezők felett, hirtelenül megjött villámcsapás, olyan váratlanul jött a szomorú üzenet híre, hogy egyházkerületi leánygimnáziumunk sok szeretettel körülvelt s élete legszebb férfikörében elhunyt igazgatója: Czinyéry Barna szíve, ez az eszmények szerelmével megtelt szív sem dobog többé. Bizonyoságot teszek róla, hogy testi és lelki erejének odaszánásával készült, indult ez a jóságos ember a reávaró nagy feladatok megoldására. Valóban úgy élt, mint hirdette székfoglaló beszédében. „ . . . Nincs nagyobb boldogság annál, mintha az ember eljut eszményei megvalósításához és abba bele adja a lelkét, bele adja életét s ha kell, meghal érte! . . . “ Ő a kötelességteljesítés áldozata! Tiszta értelem, határtalan lelkesedés, iskola és növendékek szerelme, egyházhoz való hűségés ragaszkodás, a Haza önzetlen szerelme, az elszakított magyarság sorsáért való örök aggódás, a jót magáért a jóért akaró szeretet és segíteni vágyás megtestesülése volt: ez az Isten áldotta ember. Aki ismerte, mindenki szerette. Tervei halálából — hiszem és hirdetem, hogy az ő dicsőséges élete kibontakozása következik el . . . Könnyet érdemel tőlünk, hiszen fiatalon temettük el s mert szeretjük nagyon. Tudom, hogy az én Megváltóm él és egykor az ő porai felett is megáll! . . .

Lelkészi karunkból (ő rajtok kívül): Svingor József, id. Balogh István, Maklár Papp Ernő, id. Kiss Lajos, id. Kőrössy István, Sütő Kálmán, Horváth Bertalan nincsenek többé soraink között. Koporsóik felett a kit-kit megillető kegyeletes megemlékezés igaz himnuszai hangzottak el. E helyen is áldassék az Isten az ő életükért.

Hosszú esztendőik lelkipásztori munkában megfáradva a nyugdíjas lelkipásztorok seregébe léptek: Bodolay István, Szalóczy Pál mezőcsáti, Frenczel Bertalan szászfai, Bodnár Béla noszvaji, Kádár Albert hevesi, Tóth István egri, Doktor Gyula sajókazincsi lelki-

pásztorok. Minden szeretetünk kíséri őket a nyugalom partjaihoz való jutásuk idején s buzgó imádság kél értük szívünkben, hogy testi és lelki jó egészségben tartsa meg számunkra őket még so-
kára az Isten.

A leánygimnáziumunk tanárkarából nyugdíjba vonuló Szabó Gizellára is az ég áldását kérjük.

Nagyon haláltlan volnék, ha őszinte elismerés, tisztelet és nagybecsülés hangján nem emlékeznék meg Elekes Imréről, a mult esztendő végén nyugdíjazott, de ez iskolai esztendő végéig az angol-internátust vezető s immár teljes nyugalmat élvező kiváló tanárról. Minden embernek vannak ellenségei és barátai. Neki az ellenségekből bőven kijutott. Én mindenkor tisztelettel néztem azt a nagyszerű munkát, amelyet ez az Istentől kiváló talentumokkal megáldott nagyszervező és alkotó erejű tanár a sárospataki főiskola újraépítése és az angol-internátus létesítése körül végezett. Emberek vagyunk mindnyájan s erények és hibák együtt járnak velünk. Elekes Imre erényei olyan nagyok voltak, hogy emberi gyarlóságok, kis hibái feledhetők. A sárospataki főiskola történetírói majd meglátják később, hogy *Elekes Imre neve is ott él: a pataki halhatatlanok között.* Tőlünk való elválása, legyen számára, sok küzdő munkája után méltán megérdemelt nyugalmat adó igaz pihenés kezdete. — Áldja meg az Isten mind a két kezével.

Búcsút vesz tőlünk a gyönyörűségeken magas ívelésű pályát megfutott: Erdélyből jött, Pápán izmosodott, Patakon igaz értékke emelkedett a maga teljességével kibontakozó s immár a debreceni egyetemi tanszékre kinevezett: *dr. Vasady Béla volt teol. tanárunk.* Igéret gyanánt hoztuk Patakra s mint Istentől gazdagon megáldott érett gyümölcsöt adjuk őt át Debrecennek. Mi dicsekedtünk véle s épen ezért még sokat várunk tőle. Élte hátralevő esztendeiben is legyen neki dicsekedése az Ur Isten — aki áldassék ő érette örökön örökké.

Boldogok vagyunk mindig, ha egyházkerületünk munkásai közül elismertetésben s kitüntetésben részesülnek arra érdemes testvéreink. *A legtisztább öröm számunkra az, hogy Csorba György a miskolci reálgimn. igazgatója 25 éves igazgatói évfordulója jöttékor ezermester tankerületi főigazgatói címet nyert. Ugyancsak neki a kormányzó úr helyhatározás készülékének nagyszerű találmányáért elismerését adományozta.* Igaz érdem méltán megérdemelt elismerése ez a megbecsültetés s ennek fényéből egyházkerületünk tanári kara s egész egyházkerületünk közönségére is fény ragyog vissza. Legyen köszöntve tőlünk meleg szeretettel.

Horváth János nyugalmazott lelkész szintén signum laudis-t kapott s Szendrey László volt tiszadorogmai lelkész kormánytanácsosi kitüntetésben részesült. Legyen Istennek áldása a kitüntetteteken.

A tanári hosszú szolgálatban kifejtett lankadatlan buzgóság

és siker némi elismeréseül: *Porcs Kálmán és Kosztolányi Zoltán miskolci redlgimn. tanárokat*, igazgatói címmel kívánta egyházkerületünk elnöksége kitüntetni. Mi vagyunk elsősorban boldogok annak a tudatában, hogy e két kiváló tanárt ezzel is megbecsülhettük.

Gulyás József a sárospataki főiskola tudós tanára ez évben érte el 25 éves tanári szolgálatát. Irodalmi berkekben patinás név az ő neve. Tanári munkája áldott és szép sikereket felmutató. *Ugy ítéljük meg, hogy méltán rászolgált arra ez a kiváló tanár, hogy itt jelen közgyűlésünk színe előtt az egyházkerületi elnökségre ráruházott jogunknál fogva, őt igazgatói címmel tüntessük ki. Tartsa s óvja őt az Isten sok éveken át dicsekedésünkre!*

A tanítói karban sok változás történt, annak egyházkerületi ellenőrzése szinte lehetetlen. Igazgatói címmel lettek kitüntetve Abaujból: *Fiedler István* abaujvári, *Rémán János* aszalói, *Barcsa Géza* szalai tanítók. *Zombor Lajos* tomori és *Novák Endre* nagykinizsi tanítókat őszi egyházmegyei gyűlés során terjesztették fel kitüntetésre. Gömörből: *Lovász Bertalan* égerszögi tanítót a püspöklátogatás során ítéltem méltónak e kitüntetés elnyerésére s az egyházmegye *Mészáros Károly* aggteleki tanító kinevezését kérelmezte. Midőn a kérelmeknek helyt adunk, kérjük az egyházmegyei vezetőséget, hogy csak nagyon kivételes esetekben forduljanak ilyen kérésekkel a kerületi elnökséghez, mert a nagyon szaporodó igazgatói címmel való kitüntetésekkel az elismerés értékét szállítjuk alá.

Tisztelettel jelentem be, hogy a miskolci leánygimnáziummal kapcsolatosan megnyitni óhajtott tanítóképzőintézet ügyében, kérésünket a kultuszminiszter úr a legridegebben elutasította. Mai gyűlésünkön aktaszerűleg lesz tárgyalva ez az ügy. Fájdalom, minden nagy ügynek az életében eljön az az ügynevezett 12-ik óra, amelyről ha lekéstünk, a mulasztásokat többé jóvá nem tehetjük. Én nem vádoló senkit a multa nézve, de magam igazolásul ismételten kívánom bejelenteni, hogy én alkalmas időben, még évekkkel ezelőtt megtettem indítványomat arra nézve, hogy leánynevelésünk mindenekfelett fontos intézménye megépíttessék. Sajnos, az ország mai gazdasági leromlottsága esztendeiben s az iskolák nagy száma miatt, be kellett látnom azt, hogy ma új iskolát nem nyithatunk.

Tisztelettel jelentem be, hogy a jugoszláviai egyházkerület új elnökségét, valamint a szlovenszkoí egyházkerület új püspökét kerületünk nevében annak idején üdvözlöttük. Mai gyűlésünkről is — anyaszentegyházunk mindkét fronton hűséggel szolgáló harcosai s vezetői legyenek szívünk szerint üdvözölve.

Bejelentem, hogy *Bessenyei Zéno* igazgatótanácsos hivatalomban megjeleneve, esküjét letette.

Egyházkerületünk jövő évben tartandó 200 éves jubiláris ünnepélyének miként való megrendezéséről határozatot kérek. Én úgy gondoltam először, hogy amennyiben kerületünk első püs-

pökét 200 esztendővel ezelőtt Hernádnémetiben választották meg, ott tartanánk a jubiláris emlékünnepet. Azonban, amennyiben az ORLE és az Orsz. Presb. Szövetség jövő évi gyűléseit Sárospatakon kívánja megtartani, úgy ítélem, hogy ezekhez az ünnepnapokhoz kellene bekapcsolni jubiláris ünnepünket is. Magam részéről természetesen úgy gondolom, hogy az ORLE jelenletében, de ez az ünnepély általunk megrendezve tartatnék meg, okulva azon, hogy a bodrogkereszturi ünnepély nem volt olyan eredményeket kitermelő, mint azt méltán várhattuk. *A kerület történetének megírása nagy munkáját dr. Marton János professzor atyánkfia már hónapokon át tartó kutató munkával megkezdette.* Az általa megírandó könyv kiadási költségeinek miként való fedezéséről mai tárgyalásaink során fogunk jelentést tenni.

A bodrogkereszturi konvent megünneplésére egybehívott jubiláris ünnepen egyházkerületünk vezérlő férfiai elég szép számmal jelentek meg, azonban őszintén meg kell mondanom, hogy a történelmi név birtokosai közül sokkal többek megjelenését vártuk e találkozóra. Az ünnepség lefolyása így is lélekemelően szép volt s különösképen kiemelendőnek ítélem a Kesztyüs Lajos debreceni gazd. akadémiai tanár által benyújtott és örömmel elfogadott amaz indítványt: „Hogy az egyetemes magyar ref. egyház csak akkor tudja méltóan megünnepelni a bodrogkereszturi konvent emlékét, ha abból erőt merít a jövőre. mert sohasem volt nagyobb szükség arra, hogy a történelmi családok tagjai és a falusi kisgazdák az egyházzal intenzíven törődjenek, az egyház kormányzatában és az egyházi életben részt vegyenek, — mint ma. . . . Gondnoki értekezlet egy olyan javaslatot terjesszen egyházi főhatóságaink elé, hogy évente az Orsz. Ref. Presbiteri gyűléseken a bodrogkereszturi konvent emlékére ünnepélyes megemlékezés történjen és induljon meg egy hathatós erélyes, felvilágosító és propagáló munka abban az irányban, hogy a történelmi családok tagjait jobban az egyházhoz kapcsoljuk.“ Midőn ez indítványt közakarattal elfogadtuk, kérem egyházkerületi közgyűlésünket is az indítvány elfogadására és annak minél szélesebb körben való propagálására.

A lillafüredi konferencia és a sárospataki lelkészi továbbképző tanfolyam Istentől áldott eredményeit midőn bejelentem, a jövő esztendőre nézve is kérek támogatást.

Időközileg megerősítette a ker. elnökség : Cigánd, Alsózsolca, Szikszó, Kiskinizs dollárkölcson szerződéseit a konvertálás lebonyolítása céljából. Ezenkívül Sajókaza, Varbó, Füzérradvány, Vajdacska adásvételi szerződesei hagyattak jóvá. Megerősítést kérek tett intézkedéseimre nézve.

Az ORLE nagygyűléséről ker. elnökségünk meleg üdvözetet vett kézhez. E helyről is megköszönjük az ORLE nagyérdemű vezetőségének a reánk gondolat és ugyan ekkor, amidőn egyrésztől kerületünk hálás köszönetét kívánjuk jegyzőkönyvünk útján is bejelenteni, ugyanakkor a legteljesebb elismerés hangján emlékezünk meg a Budapesten megrendezett és nagyszerűen sikerült Országos

Református Kiállításról s a vezetőség óriási munkát jelentő tevékenységéről.

Minden szeretetünkkel öleljük körül az Országos Szeretet Szövetség apostoli lelkületű vezérét, dr. Kiss Ferencet is, akinek eget is megvívó lelkesedése, szent hevülete és kemény akarása lehetővé tette, hogy pár esztendő alatt közel 20 árva és menedékház épülhetett s hogy újabb elgondolásai által a Szeretet Szövetség munkái mindinkább, mint gyönyörűséges ígéretek tesznek bizonyosságot arról, hogy mindenenk lehetségesek a hívőknek a Krisztus által.

Az ORJO egyházkerületünkben is eredményes munkát végzett ebben az esztendőben s bátorításukra kísérje őket áldáskívánásunk jó munkák végzésében.

Jelentéseim megtétele után hadd álljak itt elő a kerületi közgyűlés színe előtt egy régi s lelkésztestvéreimen segíteni vágyódó tervemmel, gondolatommal.

A mai nyomorúságos időkben szűken van a garas mindenütt. én ezt jól tudom. A napi szükségletek kielégítésére is alig telik s a jövőről való gondoskodás anyagiak gyűjtésével, sokak szerint szinte lehetetlen. Így mondják. De nem így van! Jönnek idők, amikor nem szabad ismernünk lehetetlent. Akarni kell!, ez titka minden sikernek. Ha jó a cél, amely felé törsz, veled az Isten, Testvér! és mindig megsegít.

Miskolcon van 72 tanár, szövetségbe tömörülve minden tanár havi 5 pengőt fizet be a közös tanári kasszába. Gyűjtik az így befizetett összegeket kinek-kinek megtakarított tőke gyanánt, de azért is, hogy kisebb kölcsönök nyújtásával segítsenek egymáson s szomorú órák, betegség, halálozás idején adjanak gyors segílyt az arra érdemeseknek. Ma már 43.000 pengő befizetett tőkével gazdálkodnak. Mindezt elérte 72 embernek 4 év alatti még több lemondása, kemény akarása.

Hát mi, a 200-on felüli ref. lelkipásztor sereg nem tudná ezt megtenni? Pár év előtt már zörgettem a lelkipásztor szívek ajtaján, akik bajbajutva nem tudnak sokszor segítséget nyerni sem bank, sem tőkepénzesek útján. Hányszor sír át a lelkemen a fájdalom keserősége, amikor temetni kell a lelkipásztor családokban, — ma amikor meghalt lelkipásztort sem akarják a gyülekezet költségén eltemetni — nincs ki segítsen. Segíts magadon és az Isten is megsegít. Ne élnetetlenkedjünk mindig. A gyakorlati keresztyénség arra is kötelez bennünket, hogy gondot viseljünk a mi házunk népéről. Szegények vagyunk, de még sem vagyunk annyira koldusok, hogy havi öt pengőt elő ne tudjon minden lelkészcsalád teremteni avégből, hogy ezzel az apránként gyűjtött összeggel bajok és halál esetére valamit tudjunk adni hitvesünk és gyermekeink kezébe. *Itt, nyílt gyűlésen kérem esperes testvéreimet, hogy indítsanak egyházmegyénkben megmozdulást ennek az én elgondolásomnak a megvalósítására. Ha nem jönnek velünk mindnyáján — jöjjenek néhányan. Ha nem jön 200, jöjjön csak a*

fele s már akkor is egy tíz, vagy húsz esztendő távolába nézve egy nagy jelentőségű áldott intézmény megvalósítására gondol a lelkem.

Avagy nem méltó volna-e megcselekednünk azt, hogy akik egyházkerületünk lelkipásztorai közül erre kötelezik magukat, megigérjük és megfogadjuk, hogy a kerületünkben közülünk kidülő lelkipásztortestvérünk a mi halottunkká lesz. Nem várjuk az értesítést, de ha minden lelkipásztortestvérünk elhunytának a hírülvevése után (évenként legfeljebb öt, hat a statisztika szerint) ha beküldenénk a ker. pénztárba 5—5 pengőt, milyen nagy segítség volna az ebben a szomorú és szívtelen világban annak a megtépett szívű lelkészözvegynék a megsegítésére, akinek szomorú sorsa mellett ott van mint beszállásolt vendég a szegénység is. Ha akadna csak 100 lelkipásztor ilyen, akkor már minden ezután meghaló lelkésztestvérünk özvegyének egy összegben tudnánk átadni 500 pengőt.

Esperes testvéreimet kérem, szívem szerint kérem, hogy még a jövő esztendő elejéig beszéljék meg és szervezzék meg egyházmegyénkben ezt a szerintem üdvös két dolgot.

Ha segíteni akarnánk szívünk szerint egymáson s a jövőbe nézve még több lemondással szigorú takarékoskodással akarnánk valamit családunk számára is megtakarítani, akkor én úgy érzem, az Istennek áldása nyugodnék meg az én elgondolásomon.

Szólanom kellene végezetül magamról, munkáimról, helyesebben magunkról, szeretett elnöktársammal együtt végzett sok munkáinkról. A nagy nyilvánosság előtt folyik életünk. Minek ismételném, hogy hány helyen jelentünk meg. Ott voltunk sokszor a konventi bizottsági gyűléseken; ha hívott a sárospataki főiskola, megjelentünk; ha hívott a másik két gimnázium, ott is batorítottunk s hol vártak a gyülekezetek, mentünk, mint akiket az Istennek lelke munkára kényszerít. Nem tudok eléggé hálát adni az Istennek, hogy figyelmességével, munkaszeretetével, intézményeink iránt tanusított határtalan lelkesedésével előttem is példaképen áll a fáradhatatlan világi vezér, az én szeretett elnöktársam. Nem tudja ő azt talán maga sem, hogy milyen kibeszélhetetlen öröm a számomra tudni azt, hogy jóban és rosszban testvér osztályostárs velem. Minden gondolata bekapcsolódik az én gondolatomba jeléül annak, — s ezért dicsőség legyen az Istennek! —, hogy mind a ketten a köz javát s anyaszentegyházunk boldogságát szeretnénk munkálni. Mélységes köszönettel vagyok az én kedves elnöktársamnak örökre adósa. De mélységes hálával és köszönettel tartozom a mi melegszívű s Alma Máterünket igazán szerető s érette nagyon sokat fáradó két gondnok testvérünknek: Janka Károly és gróf Bethlen Pál főiskolai gondnokoknak is. Ezekben a nehéz időkben főiskolánk érdekében az elnökségen kívül ők fáradnak legtöbbet. A mindeneget látó Isten áldja meg őket mind a két kezével — az Alma Máter szerelméért.

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés:

Irodámban — a mult kerületi közgyűlésünk óta — több mint 3000 iktatószámmal dolgoztuk fel a mellettem sok hűséggel és veritékhullással fáradozó titkárommal együtt a püspöki hivatalon keresztül futó ügyeket. Elintézetlen akta hivatalomban nincsen. A lehetőség szerint igyekszünk minden ügyet idejében, lehetőleg még a beérkezést követő napon elintézni. *Nem azért jelentem be, hogy ezért dicséretet vegyünk. Hogy munkámban, van-e érdem — sohse bánom, sohse kérdem!* — Áldom az Istent, hogy a munkából sokat adott s ha gyarló módon is végzem szolgálatomat, de boldog vagyok, hogy a jót megtenni s másokért dolgozni, számomra Istennek ez a legboldogítóbb ajándéka!

Történelmet formáló idöket élünk s benne nagy és szent örökség birtokosaivá tett minket az Isten. *Népegyház voltunk, harcos egyház voltunk s azoknak is kell maradnunk. A népegyház küldetése, hogy a néppel és a népért dolgozzunk s a lelkek megmentéséért fáradozzunk. Harcolnunk kell minden ámtás és minden sötétség ellen s különösen bátor és kemény akarással kell felvennünk a harcot a sátán, eszményeket típró elszánt katonái ellen.*

Eröt kell vennünk a mai élet sok kemény megpróbáltatásai okozta szenvedéseinken s előre törve, Istenbe bízva, zsoltárt énekelve, Istennek szüntelenül hálát adva — imádkozva és dolgozva, bizonyos célok felé fussunk. *Ez a célkitűzés örök és változatlan: emberekkel szemben segítő szeretet, magunknak munka, Istennek pedig dicsőség!!* Magamat e jelentésem megtétele után elnöktársammal együtt a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerület jólmert szeretetébe ajánlva, vagyok alázatos szolgájuk

Miskolc, 1934 november hava.

Farkas István
ref. püspök.

Közgyűlés a nemzeti, társadalmi és egyházi élet minden fájóbb és lényegesebb kérdésével behatóan foglalkozó, egészséges és ihletett irányt mutató, megszerkesztésében és összeállításában is elismerésre méltó teljesítménynek számító püspöki jelentést tudomásul veszi, jegyzőkönyvében közölni rendeli. A jelentésnek a magyar faj öntudatosabb és eredményesebb védelmére, a telepítésre, az egykeveszedelem elhárítására, a családi élet istápolására vonatkozó szempontjait a magáéinak vallja. Az ifjúsággal, a konventi szervezeti szabályzat szellemében és keretei közötti erőteljes foglalkozást a kebelbeli egyházmegyékben és egyházközségekben elrendeli. Az idősebb tisztviselői nemzedék nyugellátásának rendezését és nyugdíjba küldését már az elhelyezkedést kereső ifjúság érdekében a maga részéről is szorgalmazza. A hittanhallgatók létszámcökkentésénél helyesli és kívánja a jelentkezőknek és felvetteknek az el-

hivatás ismérveinek mérlege alá állítását. Ajánlja a kebelbeli presbitériumoknak a jövő év folyamán leendő újjáalakítását, az elnökség által kiadandó egységes utasítás szerint. Megnyugvással értesül az egyházmegyékben lefolyt és folyó eseményekről, adakozásokról, belső és külső építésről, az ifjúsági és szeretetmunkák terén jelentkező áldott kezdeményezésekről s a maga részéről is teljes erővel odaáll a vasárnapi munkaszünetet intézményesen és országosan biztosító törvényalkotás sürgetése mellé. A lillafüredi konferencia és a bodrogkereszturi konvent 200-ik évfordulójának ünnepe alkalmával kiáradt áldásokért, hálát érez a minden jót bőven osztogató Isten iránt. Keztyüs Lajos indítvány szellemében, amint eddig, úgy ezután is mindent megtesz arra nézve, hogy egyházunk különféle társadalmi osztályból való tagjait egymással kapcsolatba hozza, egyházi életünkbe és munkánkba bevonja. A jelentésben méltatott halottak emléket felállással megbecsüli, jegyzőkönyvében megörökíti, hozzátartozóiknak a püspöki megemlékezés közlésével részvétét fejezi ki. A nyugdíjba menők pihenő éveire áldást kíván. Dr. Gulyás József tanárt 25 éves értékes és országos viszonylatban is kiemelkedő tanári és irodalmi munkásságának elismerésül az igazgatói címmel kitünteti. A többi kitüntetetteket, a 70 éves báró Ragályi-Balassa Ferencet, a szeretetmunkák alkotásai terén mindnyájunk előtt járó Kiss.Ferencet, a testvéregyházkerületek új püspökeit üdvözli, a szükséges részvét és üdvözlő iratok megszerkesztésével, elküldésével lelkészi főjegyzőt megbizzza. Az egyházkerület megalakulásának 200-ik évfordulóját Sárospatakon közvetlenül az ORLE. kongresszus előtt ünnepli meg, annak előkészítésére bizottságot küld ki, melynek tagjai Elnökségen kívül: Pósa Péter esperes, Zsóry György gondnok, Janka Károly és gróf Bethlen Pál a sárospataki főiskola lelkészi és világi gondnokai, dr. Kovács Kálmán ügyész-pénztárnok, Novák Sándor igazgató, dr. Enyedy Andor, dr. Horváth Zoltán lelkészi és világi főjegyzők, Nádházy Bertalan lelkészi jegyző. Egyuttal felhívja az igazgató-tanácsot, gazdasági választmányt és köziskolai székét, hogy a maga kebeléből helyi előkészítő és rendező bizottságot alakítsanak, amely hivatva lesz az egyházkerületi bizottság terveit, határozatait, rendelkezéseit Sárospatakon foganatosítani. Püspökünk önszegélyezésre vonatkozó, áldásos javaslatát ajánlja a kerületbeli lelkészek felkarolásába. Az ORLE., ORTE., ORSZSZ. és ORJÓ. üdvözléseit a maga részéről is megköszöni. Püspök és világi elnöktársai intézkedéseit helyesli, jóváhagyja, működésük felett hálás elismerését nyilvánítja s őket további ragaszkodásáról, bizalmáról, támogatásáról biztosítja.

8. Farkas István püspök a folyó évben végzett generális vizitációról a következő jelentést teszi:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Isten segítő kegyelme még az eddiginél is csodásabban áldott meg azzal, hogy generális vizitációnk megtartása alkalmából, — a gyülekezeteink között való személyes megjelenhetés során, még bensőbbségesebbé tehattük azokat a szent kötelékeket, amelyek idáig csak távolban élve a gyülekezetektől, kötötték oda szívemet hittestvéreimhez, — de most a személyes találkozás során, számomra legalább örökre feledhetetlen és soha szét nem téphető drága emlékekké váltottak.

A gömörtornai egyházmegye minden községébe elvezetett bennünket az Isten karja. Ebbe a gyönyörűségei kis országba, melyben megtörténik az a csoda, hogy a legmagasabb csúcsokról egyszerre lehet látni rab magyar föld felé nézve az északi tájon a hóval fedte Tátrát s lefelé déli irányban meg a délibábot, — ezt a tündérszép kis országot, amelynek lankás dombjai, természeti kincsei, magas hegycsúcsai, vadvirágos rétjei, zugó erdei, kincses bányái, természeti csodákkal megrakott mélységei, eddig jóformán ismeretlenek voltak előttem az alföldi ember előtt, most ezek a tájak mind, mind gyönyörűségeken szépekké lettek a lelkem számára, úgy annyira, hogy én az alföldi ember lelkemben sokszor érzem a vádoló szó suttagó beszédét is, hogy az alföldi rónák szépségei rovására talán túlságosan is szerelmesévé lettem ezeknek a gyönyörű tájaknak. Hát még ha arra gondolok, hogy azokban a kicsi falvakban, az itt-ott egyik-másik völgyben, vagy lankások tetején, vagy hegyoldalak védettebb részein elterülő magyar falvakban milyen nemesen tisztá, milyen egyszerű, Isten után milyen őszinte szívvel vágyódó s az ősi kálvinista magyar egyházak érényeit mennyire magukonviselő gyülekezetekkel találkozhattam, — én áldom az Istent azért, hogy ott lehettem közöttük. Hálásan köszönöm meg az egész gömörtornai egyházmegye minden gyülekezetének jóságát, figyelmét és szeretetét, a lélek felénk áradásának azt a szinte minden faluban megismétlődő forró melegét, amellyel körülvettek bennünket.

Püspöki jelentésemben elmondottam, hogy a legteljesebb elismerés hangján kell az itt élő gyülekezetünk hitéletéről, vallásosságáról s mindennemű lélekmegmozdulásáról szólanom. Nem tudom már élőszóval megköszönni a temetőkertben nyugovó kedves, nagyon szeretett esperes testvéremnek, néhai Juhász Lászlónak kibeszélhetetlenül drága sokszori figyelmét, de az örökkévaló hajlékokban élő lélek bizonytal megérzi ebben a percben is, hogy a testvér igaz szeretetével, a lélek karjával ölelem át, hogy ott járt velünk s ott imádkozott velünk, ott álmodozott velünk a gömőri végeken minden magyarok álmáról, az elszakított gömőri testvérek újra hazajöveteléről. Meg kell azonban köszönnöm erről a helyről

is br. Ragályi Balassa Ferenc egyházmegyei gondnok úrnak azt a szavakkal ki nem fejezhető figyelmességét, amelyet mindennapos testi fáradságával, anyagi áldozatok meghozatalával is, — lélek szerint bennünket mindenütt édes otthonra vezetve, az uri lélek minden figyelmével úgy elárasztott, hogy azt soha nem feledhetjük el. Legyen áldott Istentől azért is, kedveseivel együtt, hogy hajlékában a munka órái után az egész küldöttségnek imádságra készítő csöndes szállást adott.

Illesse köszönet a gömörtornai egyházmegye minden lelkipásztorát, presbiteriumát s a gyülekezetet apraját-nagyját a felénk hajló soha el nem feledhető szeretetért. Fáy Barna főszolgabíró úr, akinek uri hajlékánál kedves vendégek gyanánt is lettünk megbecsülve, Zábráczy István főszolgabíró, Seres István egyházmegyei tanácsbíró, Lukács Endre főszolgabíró, Pintér Nándor földbirtokos és Angyal Kálmán körorvos Bánrévén, magyar szívők minden melegével legyenek átölelve sokszori figyelmességükért.

Mikorára öszre vált az idő — sárgúlt levelek hullottak az utainkra — akkor meg a tokaji hegy alján és a Taktaközön végeztünk — szintén áldott és számunkra is feledhetetlen eredményeket kitermelő látogatási munkát, megjelenvén: Bodrogkeresztur, Tarcal, Prügy, Taktakenéz, Báj, Csobaj, Tiszaladány, Tokaj egyházközségekben, ahol is mindenütt a túlaradó szeretetnek a melegénél, meg azért volt édes a munka számomra is, mert ott a Tisza partján — bennünket szeretettel váró gyülekezetek vezetői majdnem mindenütt a szívemet remegtető érzésekkel ragadták át lelkemet a Tiszapartján tundra — felidézvén gyermek és ifjúkorom emlékeit s a közel levő szülőföldről naponként felém szálló édesanyai üzenetnek kibeszélhetetlen boldogságát. Itt a Tisza táján is: a tokaji hegy alján is él a kálmínista nép. Nem is féltém ezt a fajtát ott. Vezetők kellene mindenütt az élre, olyanok, akik szeretik őket, segítik őket és törődvén velük, egyik-másik községet a mai szegény világban is boldog lelkek közösségévé tudják átfórmálni. Ha itt-ott akadnak is munkában már megfáradt kezek s ha itt-ott akadnak lelkipásztorok és presbitériumok, akik nehezen akarnak elindulni a ma már sok irányú egyházépítő munkák végzésére, ott láttam azonban én a tiszta vágyódást minden gyülekezetben arranévezve, hogy az öntudatos kálmínista magyar fajta zsolttáros és bibliai nép még ma is és ha elemi csapások, sok nyomorúság újabb terhei nem rakatnak a vállaikra, bizton előrehaladva mennek úgy a gömörtornai, mint a Tiszatáji s hegyaljai testvéreink is a szebb magyar élet felé. Nagyon szegény gyülekezeteket is láttam mind a két látogatás során, de Istennek hála, a lerongyolt ruha mellett láttunk ám ünneplőruhába öltözött szép lelkeket is s a reájok, a meglátogatott gyülekezetekre való visszagondolás is: számomra imádság!

Kiss Ernő esperes és Kiss Sándor h. egyházmegyei gondnok atyámfiai mindent elkövettek arranévezve, hogy itteni látogatásaink során, mindenek ép renddel és szépen történjenek. Lelkiismeretem

parancsának engedelmeskedek, amikor hálással mondok mindkettőjüknek köszönetet érettünk való sok fáradozásaiért s a látogatások nagy-szerű megrendezéséért.

Báji Patay József dr. földbirtokos, Szabó Miklós és Mátéfi N. társa s Pintér Nándor földbirtokos itt újra mindent megtettek arra nézve, hogy uri hajlékaikban a ref. magyar vendégszeretetét élvezhessük. Fehér Andor tokaji főszolgabíró testvérünk, Lázár Feren tiszalöki főszolgabíró is reászolgált arra, hogy a vármegye részéről való megbecsültetésünkért mint uti- és kísérotársaknak a leghálásabb köszönetnyilvánításunkat fejezzük ki.

De hálással köszönöm meg kedves elnöktársamnak a Főgondnok urnak ama kedvességét, hogy ugy a gömör, mint a taktaközi ünnepnapjaink alkalmával, kedves meglepetés gyanánt részt kért a mi ünnepünkből és személyes megjelenésével is segítségünk lett arra nézve, hogy személyes léte varázsával bátorítsa és jóraserkentse a falu népét. Hálással köszönöm figyelmességét!

Végül újból kifejezést adok hálás köszönetemnek egyházkerületi Főjegyző urral szemben, aki a hosszú és fáradságos munkásnapok során lelke legjavát égette el a közös munkákat végezve velem, azokon az oltárokon, amelyeket ő is mint én a lelkével szeret. Nádházy Bertalan kerületi jegyző ur is segítő társunkká lett a tavaszi látogatás utolsó pár napján s ugy ő, mint titkárom méltán rászolgált arra, hogy a fáradságos, de gyönyörűséges munkák végezésében tanusított szeretetüket soha sem feledjem el.

Én ugy látom, hogy a nehéz idők dacára is élünk! Megújított templomok, ünneplőruhába öltözött lelkek, imádkozni vágyódó ifjúság s áldott jó szívek ezreinek istenigéje mellett való bizony-ságtévesei hirdetik, hogyha az evangéliumnak vértetével fogjuk minden időben szolgálni Isten ügyét, megáld az Isten minket és boldogabbak lesznek holnapjaink.

Mély tisztelettel kérem jelentésem elfogadását.

Miskolc, 1934. nov.

Farkas István
ref. püspök.

Közgyűlés a jelentésből is örömmel értesül a püspök ezévi egyházlátogató körutjáról; ezek során nyert kedvező benyomásairól, az őt mindenfelé fogadó és kísérot szeretetről. Istentől kér számára további erőt, hogy az egyházkerületünkben régen nélkülözött egyházlátogatás áldásos szolgálatát ezután is mindenkép épülésére végezhesse. A maga részéről is köszönetet mond azoknak, akik a püspököt hivatalos körutjaiban kísérték, támogatták, nehéz szolgálatát könnyűvé és kedvessé tették.

9. Elek József sajobábonyi lelkipásztor, Juhász László gömörtornai esperes, Czinyéry Barna miskolci leánygimnázium igazgató elhalálózásával, Szalóczy Pál mezőcsáti lelkész nyégalombavonu-

lásával megüresedett három zsinati rendes lelkészi és egy tanári pótképviselőség, egy egyházkerületi lelkészi tanácsbiróság és egy egyházkerületi világi jegyzőség. E tisztségek szavazás útján való betöltése szükségessé válván

Közgyűlés felhívja az egyházközségek presbitériumait, hogy a felsorolt tisztségekre a szavazatokat a folyó 1934 év december 31-ikéig a püspöki hivatalhoz küldjék be.

10. Elnökség jelenti, hogy Juhász László elhalálása következtében megüresedett egy konventi rendes tagsági hely. Lejárt az egyházkerületi tanács megbízatása. Választani kell egyházkerületi lelkészjelölő bizottságot. A teológiai magántanári képesítő bizottságban megüresedett Juhász László helye. Egyházkerületi missziói bizottságunkban betöltendő Juhász László és Elek József helye. Középiskolai tanügyi bizottságban Czinyéry Barna helyét kell betölteni. Népiskolai tanügyi bizottságban Szentimrey Gyula helyett kell választani. A sárospataki főiskolai igazgatótanácsban Juhász László helyét kell betölteni.

Egyházkerületi közgyűlés megválasztja egyhangúlag a következőket: Konventi rendes tag: Román Ernő; póttagok: dr. Enyedy Andor, Kiss Ernő esperes. Egyházkerületi tanács egy évi megbízatással: Elnökség: a püspök és főgondnok. Tagok; lelkésziek: dr. Enyedy Andor, Farkas Elek, Kiss Ernő, Pósa Péter, Szentmártony Dániel, Hubay Kálmán, Svingor Jenő, dr. Marton János. Világi tagok: Csorba György, Horváth Zoltán dr., Kérészy Barna dr., Kovács Kálmán dr., báró Ragályi Balassa Ferenc, Téglássy András, Trócsányi József dr., Zsóry György. Lelkészjelölő bizottság egy évi megbízatással: elnök a Püspök; helyettese: dr. Enyedy Andor. Lelkészi rendes tag: Janka Károly, lelkészi póttag: Kovács István. Világi rendes tag: Zsóry György, világi póttag: dr. Trócsányi József. Teol. magántanári képesítő bizottságba: dr. Enyedy Andor. Missziói bizottságba: Hubay Kálmán, Szentmártony Dániel. Középiskolai tanügyi bizottságba: Soós Mihály miskolci reálgimn. tanár. Népiskolai tanügyi bizottságba: gr. Vay Artur. Sárospataki főiskolai igazgatótanácsba: Hubay Kálmán.

11. Svingor Jenő egyházkerületi misszió előadó felolvassa a missziói bizottság által letárgyalt következő jelentését:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyh. Ker. Közgyűlés!

Ha az ember nagy munka, nehéz feladat előtt csöndes imában Isten segítségét, Isten lelkének vezetését kéri, feltétlen meg is kapja ezt a vezetést, csak az a baj, hogy nem méri a vezetést követni, nincs

bátorsága az Istentől nyert gondolatokat, üzeneteket nyilvánosságra hozni, nyíltan kimondani. Kevés alkalom van, amikor jobban, tisztábban s egyben kínzóbban érezném ezt az igazságot, mint mikor tisztémhez képest hozzálátok az évi egyh. kerületi missziói jelentés összeállításához. Isten Lelke azonban talán velem lesz ezuttal, bátorít és erősít majd, hogy föl-tárhassam azokat a sebeket és hiányokat, amiket ugyancsak az Ő vezetésével olyan tisztán látok, amik a jelen időben, melyet Isten megengedett megérnünk, minden bajunk és szükségünk közt a legfontosabbak és általánosságban szintűgy, mint a legapróbb részletekben éreztetik végzetes hatásukat.

Ma a missziói munka legalább két évtizedre tekinthet vissza anyaszentegyházunkban. Megdöbbenő és elszomorító dolog, hogy ma, sulyos történeti tapasztalatokra támaszkodva fel kell vetnünk a kérdést, van-e valóban szükség a misszióra, ártalmas-e vagy nyereséges a mi ref. gyülekezeteinkre a belmisszió évtizedek óta törvényes parancscsal rendelt, immár fegyelmi büntetés terhe alatt elkötelezett és kierőszakolt munkája? Kétségtelen példák mutatkoznak arra nézve, hogy ahol a belmissziót igazán komolyan veszik és elmélyítik, a lelkek megébrednek, s aztán mint a megerősödött madárfioka a fészket: elhagynak bennünket. Vannak, akik feltámadott szomjúságukat a szekták zavaros kutféjeivel oltoztatják s vannak olyanok is, akik fölszított lelki ambíciók kielégítésére mint politikai agitátorok, társadalmi-reformerek járnak tovább egyre homályosabb, egyre agasztóbb utjokat. Mi lehet ennek az oka Főtiszt. és Mélt. Egyh. Ker. Közgyűlés? Egy nagy fogyatékoság, amire most, ebben a történelmi órában legyen szabad rámutatnom.

A mi drága ref. egyházunk ez idő szerint megszűnt testvéri közösség lenni. Mi református keresztyének nem vagyunk többé egyetlen család, egy a Jézus Krisztussal egységbe forrasztott hit és vérközösség. Mi református magyarok, valamennyi család, sőt szinte valamennyi egyén mint idegenek, jobb esetben mint távoli, hidegen tartózkodó ismerősök élünk egymás mellett anyakönyvi bejegyzésekkel, adókimutatói lajstromokkal és választói névjegyzékekkel úgy ahogy közös korporációba foglalva. Ha köztünk valaki megébred, Krisztus keresztfája alatt áttüzesedik a szive, a környezetében semmi megértésre nem talál. Értelmetlen, sőt gúnyos pillantások kereszttüzébe kerül. Valami elképesztő üresség, hitbeli tájékozatlanság sőt tudatlanság fagyos légáramlata teszi lehetetlenné számára egy meleg és boldog hitélet kibontakozását. Ma a belmisszió egyik legfontosabb kérdése, ha legjobb lelkeinket meg akarjuk tartani miképp lehetne a gyülekezeteinket Isten csodatévő hatalmával újjászülni és pedig hittestvéri közösségekké átalakítani?

Van aztán egy másik fogyatékoság, még pedig oka, forrása az előbb említettnek is: a Lélek hiánya ref. anyaszentegyházunk kebelében. Úgy vagyunk, mint az a bizonyos újtestamentomi gyülekezet, melytől az apostol mégkérdezte: „Vettétek a Szentlelket, minekelőtte hívókké lettetek?” mire azt felelték: „Sőt inkább azt sem hallottuk, hogy vagyon-e Szentlélek!” Kálvint a Szentlélek teológusának nevezték, mivel egész teológiáját, egész hitét, életének teljes munkáját Isten Szentlelke nek erejére, állandó beavatkozására alapította. mi pedig éppen ezt az

egyetlen. soha ki nem apadó forrást engedték eldugulni, engedték hogy szomorú évtizedek sőt századok eltömjék iszappal, betakarják szárazlevelekkel. Kerengve és sirva keresünk más forrásokat, állami támogatást, hívek áldozatkészségét, adózási kedvet és még kitudja miféle repedezett kutakat „Aki kér, mind kap, aki keres, talál, a zörcetőnek megnyitattik“, az Atya minden órában készen van „Szent Lelket adni azoknak, akik tőle kérik.“ Evek óta bizonyos vagyok felőle, hogy ha tanácsot kérek Istentől reggel vagy este a reám következő napra, szívetrezdító világsággal és tisztasággal megkapom ezeket a tanácsokat. Vajha anyaszentegyházunk megpróbálná kikérni, aztán mikor megkapta, megpróbálná követni a Lélek utmutatásait. Vajha megkérdeznék, milyen tanácsokat ad nekünk Isten pl. az egyház tagságra? Lehetséges-e az, hogy egy gyülekezet 5 éven, 10 éven keresztül vonszolja magával a semmi kötelezettséget sem viselő tagokat? Lehetséges-e, hogy 12 éves, de még 14 éves korban is fogadalmat tétessünk gyermekekkel, amelynek lényege egy teljes szakítás, egy mindörökre szóló döntés: az üdvösség vagy a kárhozat? Lehetséges-e, hogy emberek vezessék, pásztorálják a gyülekezeteket, akik a bibliát nem ismerik, nem szeretik és nem olvassák? Lehetséges-e, hogy az Úr szolgálóiba tett kezekkel várják, míg valaki megtanítja őket a belmisszióra, ügyes kézikönyveket, kész prédikációkat, bibliamagyarázatokat, előadásokat ír, nyomtat, küld az asztalra és felvágja azokat és még csak álmokban sem gondolnak rá, hogy egyszer már Isten Lelkétől kérjenek gondolatokat, tanácsot, utasítást és elnémit-hatatlán kényszert, mert enélkül, a legpompásabb eszközök s a legtökéletesebb tudományos felszerelés birtokában is szálnalmas tehetetlenséggel fognak ott állni a szószéken, az előadóteremben, az egyesületi helyiségben, a vasárnapi iskolában. Anyaszentegyházunk legfontosabb kérdése ebben a pillanatban: Hogyan lehetne magyar ref. egyházunkat a Szentlélek egyházává imádkozni, hogyan lehetne pásztorokat és híveket Isten Szentleke realitásának, kézzelfoghatónál is valóságosabb valóságának tudatára ébreszteni?!

A részletekbe hatolva igazat kell adnom alsóborsodi előadó testvéremnek, hogy a missziói munka külsőleg, látszatra határozottan emelkedő. Pár évvel ezelőtt azt kellett számbavenni, hol, milyen munka folyik, van e pl. vasárnapi iskola vagy ifj. egyesület? Ma ott tartunk, hogy azt kutatjuk, hol nincs munkában a belmisszióknak ilyen vagy olyan ága? Nemsokára mindenünnen mindent fognak jelenteni. De vajjon örülhetünk-e mikor felsorolnak pl. egy sereg egyesületet: Kálvin-szövetség, Szeretetszövetség stb., munkájukról pedig az ég világon semmi említés nincs. Vajjon ér-e az valamit, mikor ugyanazt a kicsiny kezdeményezést, azt a fáradt, egyre jobban ellaposodó munkát egyik rovatban bibliakörnek, másokban ifj. egyeletnek, egyikben vasárnapi iskolának, másokban gyermekistentiszteletnek nevezzük.

Egyházmegyei előadó testvéreim gondos és lelkiismeretes munkával igyekeznek kidesztillálni a pozitívumokat a jelentések zavaros áradatából, bár jellemzésül felhozzák, hogy vannak akik a színelőadást, gyümölcsös beállítását, tejszeparátor vételét is missziói munkának minősítik, a templomra való gyűjtést pedig szeretetmunkának. A misszió képe, amit mutatnak,

a lehető legváltozatosabb. Az egyházmegyei missziói bizottságok, főleg előadók útján igyekeztek a misszió ügyét előbbrevinni s ebben a munkában rendkívül számottevő az előadók kiszállása egyes gyülekezetekbe, amely az elmúlt évben már minden egyházmegyénkben intézményessé vált. Még hatásosabb azonban konferenciák rendezése, mely igazán áldott lendülettel folyt annyira, hogy ezt az esztendő t valóban a konferenciák és tanfolyamok esztendejének nevezhetjük. Legkiemelkedőbb az egyházkerületi missziói bizottság rendezésében a nagyszabású, immár második ízben hatalmas sikerrel megrendezett Lillafüredi konferencia. Továbbá egy szintén roppant jelentős, a maga nemében első kezdeményezés jellegével bíró tanítói konferencia Tapolcán s végül és nem utoljára egy háromnapos lelkesítő továbbképző tanfolyam Sárospatakon a teológiai tanári kar szerencsés megrendezésében. Rendezők és szereplők Isten Lelkének félreismerhetetlen vezetése alatt állottak, illesse érte Isten nevét el nem muló hála és dicséretünk. Egyházmegyei körzeti konferenciák voltak az ifjuság részére: Miskolcon, Szinben, Boldvaszilason, Szántón, Baktán, Bátorban, Putnok, Ruzska, Borsod, Nagyrosvány és Vajdácskán még a tokaji hegyen is, mindkét nemű ifjuság bevonásával. Presbiterek részére: Parasznya, Mályinka, Sárospatak, Tiszakarádon. Jó munkát végeztek minden egyházmegyében a lelkesegyesületek és tanítóegyesületek. Az egyházmegyéek felosztása lelkesítő körökre szintén fejlődést mutat. Kivált az alsózempléni egyházmegye hozott eme részre követendő határozatot (15 körzet). Ahol már életben vannak, Istentől áldott munkát végeztek. Ezek a lelkesítő körök, mint református gyülekezeti napok is kitűnő alkalmak a hitébresztésnek. Kedves alkalmak és példák az egyes ifj. egyesületek kölcsönös látogatásai pl. a Bodroghközön.

Sok helyen a gyülekezeti missziói bizottságok, illetve presbitériumok is behatóan foglalkoztak a misszió ügyével. Tanulságosak azok a határozatok, illetve javaslatok, amiket hoznak, amik közül a fontosabbakat jelen előterjesztés javaslatok közt ismertetjük. Egyébként a régi témák körül forog a tanácskozás: szektakérdés, konfirmáció ideje és tartama, vasárnapi munkaszünet, korcsma bezárás, vásárok stb. Az is kétségtelen, hogy az ilyen érdeklődő presbitériumok ritkák.

Még mindig nagy a lelkipásztori munka szegénysége munkatársakban. Minden gond és fáradság lelkeszeinket terhelt. Kedves kivételek e tekintetben is Miskolc, Hejőcsaba, Diósgyőr, Sárospatak, Cigánd, ahol főleg tanítók és tanítónők végeznek szent hivatást, s természetes és drága segítség egyre több helyen a papné, aki férjével azonos lélektől buzdítva égeti életét ref. hitünk oltártüze szolgálatában. A sziveket ugyan csak a mindent látó Isten ismeri, de talán ebben a tekintetben is Hejőcsaba áll a legelső helyen. Követendő példa a gyülekezeti munkások számát tekintve Alsózemplén (200 férfi és 98 nő munkás). Hadd említsük meg itt a sanyósenyei diakonissza otthon lakóit, akik 1934 szept. 16-án felavatott hajlékukból kész szívet ajánlkoznak a gyülekezeti munkában való részvételre. Fizetésük teljes ellátás és havi 40 pengő arra az esetre, ha valahol missziói munkásoknak óhajtják őket alkalmazni. Áldott lehetőség, esetleg több gyülekezet közös összefogásával.

A gyermek-misszió, úgyszólván mint vasárnapi iskola, úgyszólván mint pas-

toráció, szintén határozott emelkedést tüntet föl. Sokat várunk e tekintetben a tanítók és tanítónők számára rendezendő konferenciáktól, s azokon az elméleti és gyakorlati kiképzéstől. Lelkészeinknek is meg kell már tanulni kivétel nélkül azt a legtisztább és legegyszerűbb nyelvet, amit Jézus kíván szolgáitól, akik az ő kicsinyeinek gondját szívükön viselik.

A konfirmáció ügye teljesen a régi zűrzavar és sokféleség állapotában maradt. A használt tankönyvek, u. n. Káték tarka változatosságán már szinte lehetetlen eligazodni. Oktatási idő 2 év és 1 hónap közt változik, a korhatárt csak igen kevés helyen sikerült felemelni 14 évre. Mikor érjük el a 18 éves korhatárt, amelyen alul nyugodt lelkiismerettel meg nem állhatunk ebben az egyházunk életérdekeit, fennmaradását érintő dologban?

Nagy lendületet vett az elmúlt esztendőben egyh. kerületünkben az ifj. munka, bár azt hiszem, Dobos Károly lobogó lelke és derék munkatársai bizonyosan nincsenek velünk megelégedve. Ők hatalmas részt kértek maguknak ebben az évben is a konferenciák rendezésében, egyesületek látogatásában. Dobos Károly, Rózsa Ibolya, Kovács Péter, Papp Béláné minden köszönetünket megérdemlik s azt hiszem, szép munkájuknak, ami a központba való csatlakozásokat illeti, nagyobb eredménye lenne, ha ez a döntés nem magukra a lelkészekre, hanem az ifjúságra bíztnék.

Nem tudom, komolyan gondolják e azok, akik azt állítják még ma is, hogy a vallásos esték, még inkább a háziistentiszteletek elszoktatják a népet a templomtól? Tény, hogy ezen a két területen visszafejlődés látható s egyesek ezzel indokolják a munka beszüntetését vagy el sem kezdését. Inkább az a teendő, hogy a vallásos estéket elmélyítsük és a legkomolyabbá tegyük szinte az istentisztelet színvonaláig. Csak így remélhetjük, hogy a gyülekezet legjobbjai ne adják át helyüket azokon az estéken a rakoncátlan és szórakozást kereső elemnek. A háziistentisztelet pedig a legerősebb fegyver a szekták ellen, amit egyik javaslat szerint mindig a szekta összejövetelek tőzsomszédságában kellene tartani. A templomkerülésnek pedig nem ezek az okai. Nem kell azokon a helyeken a templomtól elszoktatni a népet, elszokott ő magától is. Sőt a háziistentiszteletek mellé, folytatólagosan haladék nélkül föl kell venni a családok látogatását, ami a külföldi egyházakban elengedhetetlen pásztori kötelesség, s ami annyira elhanyagolt sőt ismeretlen dolog papjaink és népünk előtt.

A komoly bibliaköri munka egyházkerületünkben gyermek, sőt csecsemő korát éli. Pedig az a hit és vérközösség, amiről jelentésem elején szóltam, csak itt nőhet nagyra s innen indulhat hódító útra. Az iratterjesztés ügye még ennél is elmaradottabb. Ingyen és olcsó traktátus élet kérdés anyaszentegyházunkra, úgyszintén az olcsó zsoltár, melynek érdekében az alsóborsodi előadó során a miniszterhez szeretne folyamodni. Presbitériumok, missziói bizottságok általános óhajként hangoztatják ezeknek a szükségét. Pedig van a kérdésnek közelebbi megoldása is, mutatja a szászfai lelkész példája, aki 100 pengőt adott az iratterjesztés céljára. Olcsó néplap utólérhetetlen álomnak tetszik. Még

jó, hogy a Szeretet-szövetség szelíd kényszer útján naptárral ellát benünket. Biblia és iratterjesztés dolgában elismerést érdemel Szin és Szögliget. Cigánd, Sárospatak szintén, de egyéb missziói munkában is.

Az egyesületi élet így a papiroson elég eleven képet nyújt. Ugyanazok a hajók ezek, ugyanazon lobogók alatt, amiket már évek óta számon tartunk. Kálvin-szövetség, Szeretet-szövetség, Bethánia, aztán a nőegyletek, énekkarok, ifj. és leányegyletek. Munkájuk egyik főrésze a charitativ munka volna. Hisszük, hogy végzik is, mert vannak halvány nyomok a jelentésekben szegények megvendégléséről, teaestélyekről, kézimunka kiállításokról, szegények perselyéről. Sajnos az idén szinte semmi számszerű adatom nincs, ami nem nagyon biztató. Félő, hogy itt is teljesezésbe megy az ige: „Mivel pedig a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül.“ Pedig ha a szeretetben meghidegül egyházunk, ez már az agóniát fogja jelenteni. Mégis egy fénysugár: az alsóborsodi egyházak: kivált a tiszaszederkényi, mezőnagyimihályi, felsőábrányi, ónodi, mezőcsáti, tiszaszlári, hejőbábai, ládháza-mezőnyéki, szirmai, nemesbikki sokat áldoztak a Szeretet-szövetségre, közelebbről Hejőpapi árvaházára. A charitativ munkában Miskolc, Hejőcsaba, Diósgyőr külön dicsőretet érdemelnek, Hejőcsabán a lelkész 6 mm. buzát öröltetett sajátjából a szegényeknek.

Semmit nem mulasztanánk, ha a külmisszióra hozott áldozatainkat hallgatással mellőznénk, mert az szinte a semmivel egyenlő. Háry Dániel testvérünk sorra látogatta az alsózempléni egyházakat, s az eredmény 168-57 P. Cigándot, Vajdácskát illesse egy meleg megemlékezés a cigány misszióért. A szektakérdés, ha csakugyan úgy van, amint a jelentések mutatják, igen megnyugtató. Az egész Zemplénből 241 összlétszámot jelentenek, Felsőborsodból 72 őt. Abaujából 13 család és Szikszóról külön 30 lélek van említve. Úgy látszik, erre a homályra soha sem fog fény derülni. Csak az Isten tudja, hogy áll ez az ügy a valóságban. Ő mind közöttünk, mind pedig a szekták közt pontosan ismeri az övéit. Templomlátogatásban, urvacsorázók számában nem mutatkozik változás. Szórvány gondozásunk végtelenül elhanyagolt; pontos adataim nincsenek, csak pénzkérő igények az egyes helyeken, amiket előfokok terjeszteni. Van kimagasló hely. messze világító egyház, amely azt sem tudja, melyek a szórványai. Itt az ideje, hogy rendet hozzunk ebbe a bábeli zürzavarba. Az adakozás, perselyezés nagyon vérszegény. Nehéz idők, de még nehezebb szívek, messze, nagyon messze az Irás fájától, mely azt mondja: „meg ne nehezedjék a ti szívetek az élet gondjainak mjatta.“

Egyházkerületi missziói bizottság javasolja az egyházkerületi közgyűlésnek:

1. A reánk következő munkaév folyamán rendeztessék konferencia Görömbölyi-Tapolcán az egyh. kerület missziói munkásai: egyháziak és világiak s általában minden érdeklődő számára, a lillafüredi konferencia mintájára.

2. Tartassanak csendes-napok az egyházkerület lelkészi és világi vezetők részére, valamint külön a tanárok és a tanítók részére a tapolcai leányútlóban.

3. Utasítsanak az egyházmegyék, hogy minél nagyobb számban rendezzenek konferenciákat ifjak és felnőttek részére olyan földrajzi besztásban, hogy ezek az alkalmak minden gyülekezetből könnyen hozzáférhetők legyenek.

4. Kéressék fel a sárospataki theol. tanári kara, hogy ismételten rendezze meg a közelmúltban szép sikerrel zárult lelkészi továbbképző tanfolyamot a kerületi missziói előadó bevonásával.

5. Ismételten kéressék fel az egyetemes konvent, hogy történjék gondoskodás olcsó és kivált a szekták ellen jól felhasználható traktátusok kiadására és főként az énekeskönyvek árának leszállítására.

6. Tegyen lépéseket egyetemes konventünk újból és újból a korcsmáknak szombat estétől hélfőn reggelig való bezárására, ugyszintén a vasárnapi vásárok és piacok eltörlésére s általában a vasárnapi munkaszünet megtartására.

7. Kéressék fel az egyetemes konvent ingyen bibliák további és pedig minél nagyobb számban való kiosztásra főleg a tanyai iskolás gyermekek számára.

A szórványügyre vonatkozó felterjesztések a következők:

1. *Hernádnémeti.* Lelkész kéri a 6 kilométerre levő szórványok látogatási fuvardijának: 50—60 pengőnek megtérítését.

2. *A szilvászvárad* egyház újból kéri 1930 nov. 14-én a konventhez intézett 924 pengő missziói segélykérvényének kedvező elintézését, azzal az indokolással hogy sem az anyaegyház, sem a szegénysorsú szórványbeliek, sem a lelkész nem képesek fedezni a szórványgondozás kiadását. Ezzel kapcsolatban megkérdezendők volnának az állandó káplántartó helyek káplánátengedés céljából. Ma ugyanis az a helyzet, hogy sok lelkészre csak kényszer és teher a káplántartás.

3. *Felsőnyárad* a folyton szaporodó bányatelepi egyháztagek gondozására missziói segéllyel káplán beállítását kéri, vagy a kurittyáni bányatelepnek az ormospusztai hitoktató hatáskörébe utalását.

Közgyűlés a megállapításaiban ihletett módon erőteljes, a közfigyelmet a hitéleti kérdésekre reáirányító, szorgalmas adatgyűjtésről és feldolgozásról tanuskodó, hiveink lelkivilágába mély bepillantást nyújtó jelentésért az előadónak elismerését és köszönetét fejezi ki. Jelentését tudomásul és a további missziói teendőkre tájékoztatásul veszi, s az egyetemes konventre felterjeszteni rendeli. A hernádpetrii, szilvászvárad, felsőnyárad egyházak kérelmét felterjeszti az egyetemes konventre. Lácával kapcsolatban utasítja az alsózempléni egyházmegyét, intézkedjék gondozatlanul álló hivek lelkigondozásáról s általában felhívja az egyházmegyék espereseit, hogy ahol, mint a selyebi szórványokban is a kath. ellenhatás a hitoktatást akadályozná, haladéktalanul keressék meg az illetékes tanfelügyelőséget az akadályok elhárítására. A missziói bizottság többi javastatait elfogadja s a vonatkozókat a konventre pártolólag felterjeszti.

12. Dr. Enyedy Andor lelkészi főjegyző, mint a mult évi őszi közgyűlés 13b. sz. határozatával kiküldött szabályrendeletkészítő bizottság elnöke jelenti, hogy a bizottság kiküldése óta négy ízben tartott ülést. Folyó év február 20-án megbeszélte a szabályrendeletkészítés alapelveit és kiosztotta tagjai között a munkát. Április 21-én bemutatta és letárgyalta az első tervezeteket. Szeptember 27-én a dunamellékről kapott minták szerinti átdolgozások végleges szövegét megállapította és a rendeletgyűjteményt összeállította. November 28-iki ülésében pedig, amelynek jegyzőkönyvét is beterjeszti, Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok, Kovács Dezső sárospataki ref. tanítóképzőintézeti igazgató, Novák Sándor gimnáziumi igazgató és Svingor Jenő egyházkerületi missziói előadó jelenlétében és részvételével tárgyalta a tanítóképesítő bizottságról szóló szabályrendeletet, a sárospataki főiskolai igazgatótanács f. évi június 18-iki ülésének 11. és 12. sz. határozatával az eredetihez képest módosított, s a módosításokat indokoló érvek és szempontok kíséretében felterjesztett kormányzati és tanárválasztási szabályrendeletet s a többi szabályrendeleteket is. Bizottság ebből az utolsó üléséből a tárgyalásra beterjesztett szabályrendeletek kapcsán a következő javaslatokat terjeszti a közgyűlés elé:

I. A tanítóképesítő bizottság elnöke és tagjai hat évre választassanak. Elnöknek ajánlja Csontos József ny. gimn. igazgatót, tagokul Bódy Dénes gimn. vallástanárt és Hodossy Béla ny. tanítóképezdei igazgatót.

II. A főiskola és tanítóképző közös igazgatótanácsa (kormányzati rendtartás) a következőkből álljon: elnökei a lelkészi és világi gondnok, 9. §. Tagjai 6 lelkészi, 6 világi választott tag, a 3 igazgató, mindhárom tanári karból egy-egy tanár, a gazdasági választmány elnöke és egy nem tanár tagja. A gimnáziumi igazgatót és az angol internátusi igazgatót a tanári kar hármas jelölése alapján válassza az igazgatótanács és erősítse meg az egyházkerületi közgyűlés. (14. §. c.) Ugy ezek az igazgatók, mint a képző igazgatója első ízben 6 évi időtartamra választassék.

III. A teológiai akadémia rendkívüli tanáira vonatkozó szakaszt (tanárválasztási sz. rend. 8. §. 2-ik kikezdés) így kívánja módosítani a bizottság: Megválasztásuk feltételes; véglegesítésük felett az egyházkerületi közgyűlés, a törvényben meghatározott képesítés megszerzése után dönt. azonban ezen a határidőn belül is, tanári alkalmazása egy évi felmondás mellett megszüntethető.

IV. Az E. T. I. t.-c. 20. és 21. §-aihoz követelményszerinti egyházkerületi szabályrendelet gyanánt, javasolja a bizottság a tiszántuli egyházkerület ilyenmü szabályrendeletének némi szükségyszerü, de lényegbe nem vágó módosításokkal leendő átvételét.

V. Az egyházközségi közgyűlés szervezetére vonatkozó szabályrendelet 2. pontjában a képviseleti alapon szervezett közgyűlés tagjait úgy kívánja összeállítani a bizottság, amint a tiszántuli idevonatkozó szabályrendeletben van. Eszerint ennek a közgyűlésnek tagjai: 1. A presbitérium tagjai; 2. az egyházközség által

fenntartott iskolák tanárai, tanítói, az önálló vallásoktató lelkészek, énekvezérek; 3. kétszerannyi egyházközségi képviselő, mint amennyi tagja van a presbitériumnak.

VI. A segédlelkészekre vonatkozó szabályrendelet 23. pontját úgy kívánja módosítani a bizottság, hogy a segédlelkészek évi 14 napi szabadsága legyen.

VII. Több szövegbeli és mondatszerkezetbeli változtatást is tett a bizottság a szabályrendeleten és javasolja, hogy végleges szövegül ezeket a változtatásokat a közgyűlés fogadja el.

VIII. Végül javasolja a bizottság, hogy az ílymódon átnézett szabályrendeleteket fogadja el és léptesse életbe az egyházkerületi közgyűlés azzal a határozatával, hogy felhatalmazást ad a szabályrendeletkészítő bizottságnak arra, hogy az elkészített szabályrendeleteket a többi egyházkerületek szabályrendeleteivel megegyeszer vesse egybe és a maga egyeztetése után a konventre is terjessze fel őket egyeztetés céljából s mindezek megtörténte után terjessze újra a közgyűlés elé s ennek határozatával kerüljenek nyomda alá az egységes szabályrendeletek.

A szintén bemutatott egyházmegyei szabályrendeletekre és néhány egyházközségi szabályrendeletre vonatkozólag azt javasolja előadó, hogy a közgyűlés az egyházmegyei szabályrendeletek közül is hagyja jóvá azokat, amelyek egyházkerületi jóváhagyást igényelnek. Hívja fel azonban az egyházmegyék elnökségeit, hogy ezeket és többi szabályrendeleteiket egyeztetés végett hasonlítsák össze s ez egyeztetés során szükségesnek és célszerűnek mutatózó pótlásokat, módosításokat szabályrendeleteiken vigyék keresztül. Ez egyeztetés lefolytatására szabályrendeletkészítő bizottságnak adjon megbízást, s utalja hozzá átnézés, egyöntetű elvi és formai szerkesztés lehetővé tétele végett az egyházközségi szabályrendeleteket is. A végleges, szabatos és egységes egyházközségi és egyházmegyei szabályrendeleteket jövő évi közgyűlésre kérje letárgyalás és megerősítés végett bemutatni.

Egyházkerületi közgyűlés az előadó jelentését tudomásul veszi s abból örömmel állapítja meg, hogy a törvényben előírt szabályrendeletek, egyházkerületünk és egyházmegyénk részéről csaknem teljes számban elkészültek s már eddig is több alapos tárgyaláson és gondos tárgyaláson, egybevetésen mentek keresztül.

I. Elfogadja a bizottságnak azt a javaslatát, hogy a tanítóképesítő bizottság elnökei és tagjai 6 évre választassanak s a javaslat értelmében elnökül Csontos Józsefet, tagokul Bódy Dénest és Hodossy Bélát megválasztja.

II. A sárospataki főiskolai és tanítóképző-intézeti igazgató-tanács összeállítására bizottság javaslatával szemben helyt ad az igazgatótanács tervezetében foglalt ama javaslatnak, hogy 3 igazgató mellett a theologiai karból 2, a gimnáziumi tanári karból 2 és a tanítóképző-intézeti

tanári karból egy tanár foglaljon helyet az igazgató-tanácsban. Hogy azonban a választott tagoknak a tanár tagokkal szemben az egyházi törvény V. t.-c. 110. §-ban kívánt kétharmad aránya megmaradjon: az igazgatótanácsba a maga részéről az eddigi és az eredeti tervezetben szereplő hat-hattal szemben nyolc lelkészi és nyolc világi képviselőt küld. Az új tagsági helyekre Szentmártony Dániel esperest, Janka Péter nagyrosványi lelkészt, gróf Vay Artur és Ragályi Miklós földbirtokosokat megválasztja s felhívja az érdekeltektől tanári testületeket, hogy az igazgató-tanácsba a teológia részéről két, a gimnázium részéről két és a tanítóképzőintézet részéről egy tanártagot küldjenek ki, illetve válasszanak meg. A bizottságnak a kormányzati rendtartásra vonatkozó többi módosítási javaslatait elfogadja.

III. A tanárválasztási szabályrendeletben szótöbbséggel hozott határozatában érvényesíteni kívánja a teológiai tanári karnak az igazgató-tanács által is helyeselt ama nemes törekvését, hogy a theologia tanárainak tudományos színvonala, képzettsége az egyetemi tanárokéval egyenlő legyen. Ehez képest az eredeti és a törvényhez való ragaszkodás szempontjából a bizottság által is javasolt szöveggel szemben a szabályrendelet 7. §-át úgy kívánja módosítani, amint az az igazgató-tanács szövegében van, vagyis hogy rendes tanárrá azok választhatók, akiknek a betöltendő tanszék valamelyik főtárgyából teológiai doktori és egyetemi magántanári képesítésük van. A szabályrendelet 8. §-ba egyenlő eredményű szavazással a tárgyalást vezető világi elnök döntése alapján a rendkívüli tanárookra vonatkozólag be kívánja iktatni a bizottság által javasolt pótlásnak azt a részét, hogy „megválasztásuk feltételes, véglegesítésük felett a törvényben meghatározott képesítés megszerzése után az egyházkerületi gyűlés dönt.”

IV. Az E.T.I. tc. 20 és 21. §-ában a több lelkészi állást fenntartó vagy az 5000 létszámot meghaladó egyházközségek felrészelésére kívánt egyházkerületi szabályrendelet gyanánt a tiszántuli egyházkerület szabályrendeletét elfogadja s azt a szükséges egyházközségi szabályrendeletek megalkotásánál irányadónak venni rendeli.

V. A képviselői alapon szervezett egyházközségi közgyűlés összeállítását a bizottság javaslata értelmében a tiszántuli szabályrendelet mintájára módosítja.

VI. A segédlelkészeknek 14 napi évi szabadságidőt határoz meg.

VII. A bizottság és a közgyűlés tagjai által a szabályrendeletek átnézése során javasolt alant következő pótlásokat, módosításokat az eredeti szövegbe beiktatja:

Szab. rend. egyházközségek egymásközötti viszonyáról E.T.I. tc. 17. §. d. pont 3. sor: „adóból“ után betoldás: „a beszedett összeg arányában, a beszéd után közvetlenül.“

Lelkipásztorok stb. szabadságidejéről I. tc. 33. §. b. pont negyedik kikezdése után betoldás „esperes szabadságának időpontját a püspök engedélyezi.“

Szab. rend. egyházi anyakönyvezésről. I. tc. 37. §. d. pontnál módosítás: „egyházi megáldásban nem részesült vagy nem nálunk részesült házastársak nyilvántartása.“
d. pont utolsó kikezdése végén: „családi értesítő kiadási díja adatonként 50 fillér.“

Szab. rend. egyházközségi közgyűlés szervezetéről, I. tc. 79. §. második bekezdés 2. pont 5. sorában a „szervezi“ szó utáni rész így módosul: „ebben az esetben az egyházközségi közgyűlés tagjai: 1. a presbitérium tagjai, 2. az egyházközség által fenntartott iskolák tanárai, tanítói, önálló vallástanító lelkészek, énekvezérek, 3. kétszer annyi egyházközségi képviselő mint amennyi tagja van a presbitériumnak.“ 2. pont 2. kikezdés végén betoldás: „ilyen irányu felterjesztést a presbitérium is intézhet az egyházmegyéhez.“

Szab. rend. lelkészek helyettesítéséről. I. tc. 94. §. változatlanul elfogadva.

Egyházkerület szervezete, 3. §. végén betoldás: „illetve az egyházkerületi tanács.“

6. §. utolsó sorban ideje „egy év.“

9. §. végén: száma „öt.“

14. §. harmadik sorban az „1937. év.“

Szab. rend. püspöki titkárról. Negyedik kikezdés végén „gyermek“ után betoldás „s az állomáshely osztályozása.“

Szab. rend. segédlelkészekről. Első pont kimarad. B. 5. pont végére betoldás „az esperesek az első lelkész-képesítő bizonyítványt s a segédlelkészek elhelyezési sorrendjét illetőleg a teológiai kar véleményét kikérik.“

15. pont d. pontja kimarad.

19. pont c. pontjának utolsó mondata így módosul, „ha a felek az esperes intézkedésével nem lennének megelégedve, az egyházmegyei közgyűlés.“

d. pont után betoldás „amit állandó káplántartó helyeken az egyház, másutt a lelkész fizet.“

23. pontban a 21 helyett „14 nap.“

Az egyházkerület tanácskozási szabályzata és ügyrendje.

19. §. „Az egyházkerület által választott“ tiszviselők.

23. §. A második sorban jegyző után így módosul: „állítja ki, írja alá s küldi meg a lelkészi főjegyzőnek,

aki felelősség“ ... A negyedik sorban: jegyzők helyett „főjegyző“.

Szab. rend. az egyházkerületi tanácsról (I. tc. 142. §.)
e. második sorban: „tagjaira vonatkozó javaslatétel.“

6. elmarad.

8. Második sorban „szükséges“ utáni rész: elmarad.

12. Betoldás: Nem fellebbezett „halasztást nem tűrő“ ügyekben. „A rendes tanár választásának kivételével“: elmarad. „rendelkezhetik“ után betoldás: „de köteles a tanács legközelebbi ülésén intézkedéséről jelentést tenni.“

Szab. rend. zsinati képviselők választásáról (I. tc. 157—165. §.)

d. pont után betoldás: „e. egy elemi iskolai tanító.“

A sárospataki főiskola kormányzati rendszabályainál: az igazgató-tanácsra vonatkozó rész 11. §-ába a „jegyzőkönyvbe vétetik“ után következő részt a közgyűlés így kívánja módosítani: „Amelyik tag az ülésről kétszer egymásután igazolatlanul elmarad, tagságáról lemondottnak tekintetik: aki pedig háromszor egymásután igazolatlan marad el, annak a tagsága fenntartása felől az egyházkerületi közgyűlés határozata kikérendő.“ Az igazgató-tanács szövegében az igazgató-tanácsról szóló 9. §. 10. sorában a „megválaszthatók.“ után a következőleg módosított mondat következik: „A megválasztottak megbízása az egyházkerületi közgyűlés által meghatározott időben tartandó általános tisztújításig szól.“ A 10. §. második sorában az „életkorra“ szó helyett „hivatalkorra“ teendő. A 14. §. c. pontjában, az első sorban „meghallgatásával“ helyett „hármás jelölése alapján“ teendő. A 14. §. f. pontjában „biróságnál“ helyett „főhatóságnál“ teendő. r. pontban, negyedik sorban tanári szék után betoldás: „illetve gazdasági bizottság“. t. pont 8-ik sorban „kitudja“ helyett „megállapítja“ teendő. 15. §. hetedik sorban örei, után betoldás: „földrajzi szertár őre“. 36. §. első sorban: „meghallgatása“ helyett „hármás jelölése“ teendő. 102. §. első sorban „meghallgatásával“ helyett „hármás jelölése alapján“ teendő.

A sárospataki theol. akadémián és gimnáziumban a tanárválasztásra vonatkozó szabályzatnak az igazgató-tanács által előterjesztett, a theol. tanárok minősítésénél lényegesen módosított szöveget fogadta el a közgyűlés.

Szabályrendelet a vallásoktató lelkészeiről változatlanul elfogadtatott.

Szab. rend. a tanítóképesítő bizottságról a) és b) pontban 3 helyett 6 év, b) pont „legyen“ utáni rész elmarad.

Szab. rend. a tanító helyettesítéséről. Változatlanul elfogadva.

Szab. rend. a népiskolai tanügyi bizottságról. Változatlanul elfogadva.

A tisztáninneri ref. középiskolák rendtartásához módosítási javaslat: „a pénztárnokot is 6 évre kell választani“: elfogadva.

A miskolci leánygimnázium kormányzati rendszabálya. A 2. §-ban az „ugymint“ után ez a módosítás következik: „a) az egyházkerület által 6 évre választott 6 lelkészi és 6 világi tagból.“ Egyébként elfogadva.

Szab. rend. a leánygimn. tanárválasztásról. Elfogadatik azzal a módosítással, hogy az igazgatóválasztás a tanári kar hármaskörrel történik; hogy a h. igazgató megbízatása az új igazgató választásakor lejár, de a lelépő h. igazgató újra választható.

A miskolci egyház gimnáziumának kormányzati rendszabálya változatlanul elfogadatik.

VIII. A bemutatott és letárgyalt szabályrendeleteket közgyűlés elfogadja és életbelépteti, az egyetemes konventre tudomásulvétel és esetleges egyeztetés végett felterjeszteni rendeli: egyúttal pedig megbizsa a szabályrendeletkészítő bizottságot, hogy az elfogadott és életbeléptetett szabályrendeleteknek a testvéregyházkerületek szabályrendeleteivel való egybevetésével, vagy az esetleges és közgyűlésünk által óhajtott konventi egyeztetés során szükségesnek mutakozó módosítási, pótlási vagy új szabályrendeletkészítési javaslatokat terjesszék egyházkerületünk jövő őszi közgyűlése elé.

A szintén bemutatott egyházmegyei szabályrendeletek közül azokat, amelyek egyházkerületi jóváhagyást is igényelnek, jóváhagyja. Megállapítja ezek alapján, hogy az egyes egyházmegyékbe tartozó egyházközségeknek egyházmegyénként a következő számú szavazatuk van: Abauj 97, Alsóborsod 105, Alsózemplén 101, Felsőborsod 94, Gömörtorna 38; az egyházkerület egyházközségeiben összesen 435. Megállapítja azt is, hogy az E. T. II. t.-c. rendelkezése értelmében különleges viszonyaik alapján az egyházmegyékben a következő lelkipásztori állások jelöltettek ki 6 évre, 1940 végéig terjedő hatállyal magasabbrendű minősítésre: Abaujban: Abaujszántó, Gönc, Onga, Szikszó. Alsóborsodban: Miskolc, Diósgyőr, Eger, Martintelep. Alsózemplénben: Cigánd, Sárospatak, Sátoraljaujhely, Szerencs, Tokaj. Felsőborsodban: Boldva, Ózd, Sajókaza, Sajókazinc, Sajószentpéter, Szendrő. Altalában jóváhagyja közgyűlés a többi egyházmegyei szabályrendeleteket is. Egyúttal felhívja az egyházmegyék elnökségeit, hogy szabályrendeleteiket egyeztetés végett hasonlítsák össze s ez egyeztetés során szükségesnek és célszerűnek mutakozó pótlásokat, módosításokat sza-

bályrendeleteiken vigyék keresztül s az eképen módosított szabatos és végleges formában megszerkesztett szabályrendeleteiket megerősítés végett újra terjesszék fel egyházkerületünk közgyűléséhez. Az egyeztetési eljárás közvetítésére, lefolytatására a szabályrendeletkészítő bizottságot felhívja, hozzáutalván átnézésre, elvi és formai egyeztetésre a már elkészített, vagy elkészülő egyházközségi szabályrendeleteket is. A bizottságnak és a bizottság elnökének fáradságos, hűséges és eredményes munkájukért elismerését és köszönetét fejezi ki.

13. Alsóborsodi esperes felterjeszti a miskolci egyházközség hitéleti és szeretet-munkáinak szabályrendeletét. A szabályrendelet az egyházközséget az E.T. I. tc. 20. §. alapján három egyházzrészre osztja, ezen kívül van a már évekkal ezelőtt elkülönített Martintelepí egyházzrész. A presbitérium által szabályszerűen tárgyalt és elfogadott szabályrendeletet az egyházmegye elnöksége megerősítette s mivel annak szerkesztésénél az előző határozatban az I. tc. 20. §-ára vonatkozó Tiszántuli általunk is elfogadott szabályrendelet rendelkezései vétettek irányadóknak, megerősítésre a közgyűlésnek is ajánlja.

Közgyűlés a miskolci egyházközség szabályrendeletét jóváhagyja, megerősíti, annak életbeléptetésére az engedélyt megadja.

14. Közgyűlés dr. Kovács Kálmán ügyész előterjesztésében foglalkozott a püspökök nyugdíjazásának egyházkerületünkben, Istennek hála jelenleg egyáltalában nem esedékes, épen azért minden személyi vonatkozástól függetlenül, tisztán elvi és gyakorlati szempontból tárgyalható kérdésével.

Az E.T. 127. §-a szerint püspök, ha e szolgálatban legalább tíz évet töltött és hetvenedik életévét betöltötte, valamint életkorára való tekintet nélkül akkor is, ha a püspöki szolgálatában 25 évet tölt, kérheti a további püspöki szolgálat alól felmentését. Ez esetben a püspöki szolgálatért a püspöki javadalom terhére nyugdíj állapítható meg. Ennek mértékét az egyházkerületi közgyűlés a szolgálat alól felmentést kimondó határozatban a teljesített püspöki szolgálat arányában állapíthatja meg, azonban a nyugdíj az egyházkerület részére az államtól a püspöki jövedelmül juttatott földbirtok terhére nem állapítható meg.

Mivel a nyugdíj mértékéről szóló IX. tc. a püspök nyugdíjáról külön nem intézkedik s így az nem lehet több, mint az ugyanazon ideig lelkészkedő más lelképásztor nyugdíja, — az előbb említett püspöki javadalom pedig — a jelzett megszorítás mellett — egyházkerületünknel jelenleg 72 P-t tesz ki havonként, — szükségesnek mutatkozik e kérdésnek az idézett törvényszakasz értel-

mében, de az abban megjelölt fedezeti forráson és az egyházkerületek ilyen irányú kötelezettségén és teljesítő képességén tulmenő intézményes szabályozása.

Egyházkerületi közgyűlésünk tudatában egyfelől annak, hogy a munkában eltöltött évek után a püspököknek is joguk van a pihenés, csendes szemlélődés nyugdíjas éveire; s e pihenés szükségessége a püspöki tiszt lelkiismeretes betöltésével a mai nehéz időkben különösen együttjáró munkateljesítménynél, szinte állandó lelki, szellemi és testi igénybevételnél fokozott mértékben fennáll; másfelől annak, hogy a püspököknek viselt tisztségük még nyugdíjas éveikben is különleges társadalmi súlyt ad, így reájuk épen ilyen különleges társadalmi kötelezettségeket ró; úgy érzi, hogy a püspökök számára nyugdíjba menetelük esetére megfelelő, a lelkeszi nyugdíj mértékét meghaladó; az egyházkerületi püspöki javadalomnál biztosabb, egyetemesebb fedezetű nyugdíjról kell gondoskodni, már csak azért is, mert a szolgálatára bármi okból alkalmatlanná vált püspök nyugdíjbanmenetele a küzdő, tehát minden ponton, de különösen az élen teljes munkaerőt kívánó anyaszentegyháznak is érdeke; viszont a szolgálata oltárára ereje legjavát áldozó püspök méltányos nyugellátása az anyaszentegyháznak felelősségteljes kötelessége.

Egyházkerületi közgyűlésünk e nagyjelentőségű kérdés elbírálását csak úgy gondolja megvalósíthatónak, ha az egyházkerületek elnökségei még a tavaszi konventi gyűlés előtt összejönnek közös megbeszélésre és meghozzák ez ügyben a valóban kívánatos egységes döntést arranzve, hogy a püspökök nyugdíjbavonulása szükség esetén valóban megnyugtató módon legyen elintézhető. Evégből jelen határozatunkat a többi egyházkerületek elnökségéhez eljuttatni rendeljük.

15. Lelkészképesítő bizottság beterjeszti az első és második lelkészképesítő vizsgálatról szóló jelentését az itt következő jegyzőkönyvek alapján:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a Tiszáninneri ref. egyházkerület lelkészképesítő bizottságának Sárospatakon, 1934. évi szeptember hó 19. és 20. napjain tartott első lelkészképesítő vizsgálata alkalmából.

Jelen vannak Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza egyházkerületi főgondnok elnöklote alatt: dr. Enyedy Andor egyházker. főjegyző. Janka Károly cigándi lelkész, főiskolai lelkész gondnok, dr. Marton János, dr. Trócsányi József, dr. Vasady Béla, dr. Zsiros József, dr. Szabó Zoltán,

dr. Ujszászy Kálmán teol. tanárok, dr. Mátyás Ernő teol. igazgató, mint vizsgáló bizottsági tagok, utóbbi ugyis, mint a vizsgáló bizottság jegyzője és előadója.

1. Farkas István püspök, mint a vizsgáló bizottság elnöke, meleg érzésekkel üdvözli a bizottság tagjait, a vizsgáló bizottság ülését megnyitja.

Tudomásul szolgál.

2. Dr. Szabó Zoltán indítványával kapcsolatosan Farkas István püspök javasolja, hogy az I-ső lelkészképesítő vizsgálatra álló ifjaknak tétessék kötelességévé, hogy segédlelkészi szolgálatukról munkanaplót vezessenek, amely naplót a II-ik lelkészképesítő vizsgálati dolgozataikkal együtt nyújtják be teol. igazgatóhoz.

Bizottság Farkas István püspök javaslata értelmében határoz és kimondja, hogy a II. lelkészképesítő vizsgálat előfeltételeként a vizsgálati dolgozatokkal egyidejűleg beadott munkanaplókat is számontartja, ill. azok beadására őket kötelezi.

3. Dr. Mátyás Ernő, mint a bizottság előadója jelenti, hogy az I. lelkészképesítő vizsgálatra 16 ifju jelentkezett, hogy mindeniküknek rendben van az abszolutoriuma, hogy házi dolgozataikat mindnyájan szabályszerű időben elkészítették és beadták, hogy f. hó 18-án zárthelyi írásbeli dolgozataikat is elkészítették, azokat a szaktanárok elfogadták és így semmi akadálya nincsen, hogy szóbeli vizsgálatra álljanak.

Tudomásul szolgál.

4. A vizsgálatra bocsátott 16 ifjunak a szóbeli vizsgálata megkezdődvén és a jelöltek a vizsgálati rend szerint kikérdeztetvén, a következő eredménnyel vizsgáztak : (L. táblázatot.)

Szóbeli vizsgálat befejeződvén az eredményt elnök a vizsgázóknak kihirdeti, őket felhívja arra, hogy segédlelkészi szolgálatuk megkezdésétől kezdődőleg munkanaplót vezessenek s azt II. lelkészképesítő dolgozataikkal egyidőben teol. igazgatóhoz benyújtják. Elnök az ifjaknak, valamint a tanári karnak a szép eredményü vizsgálatért meleg elismerését nyilvánítja.

5. A segédlelkészek kibocsátása ünnepélyes formák között esti istentisztelet keretében a városi templomban folyt le. Az istentiszteleten ígét olvasott és bensőséges imát mon-

dott dr. Enyedy Andor egyházker. főjegyző. Az igét Palumbó Gyula exmittálandó szenior-s. lelkész hirdette Ezs. 6:8. verse alapján. Az istentisztelet befejezése után dr. Mátyás Ernő teol. akad. igazgató rövid beszéd keretében a végzett ifjakat átadta az egyházkerületi elnökségnek: Farkas István püspöknek és Farkasfalvi Farkas Géza egyházkerületi főgondnoknak. Farkas István püspök II. Tim. 2:1—3. verse alapján mondott a Lélek áramlásában hatalmas beszédet, nehéz, de fenséges hivatásukra készítgetve elő az ifju segédlelkészeket. Az anyaszentegyházunk izzó szeretetétől áthatott kibocsátó beszéd után dr. Enyedy Andor egyházker. főjegyző a segédlelkészekről felvette a hivatalos esküt. A felemelő ünnepély Farkas István püspök áldásával végződött.

Farkasfalvi Farkas Géza
egyházker. főgondnok,
a bizottság világi elnöke.

Farkas István
püspök,
a bizottság lelkési elnöke.

Dr. Mátyás Ernő
teol. igazgató,
a bizottság előadója.

JEGYZŐKÖNYV,

a tiszáninneri református egyházkerület lelkészképesítő bizottságának Sárospatakon 1934 szeptember 21—22-ikén a II. lelkészképesítő vizsgálat alkalmából tartott üléséről. Jelen voltak Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok elnöklete alatt Janka Károly bizottsági tag, dr. Marton János, dr. Trócsányi József, dr. Mátyás Ernő, dr. Szabó Zoltán, dr. Újszászy Kálmán, dr. Zsiros József theologiai tanárok, dr. Enyedy Andor egyházkerületi főjegyző, bizottsági előadó és jegyző, mindannyian mint a lelkészképesítő bizottság tagjai.

1. Dr. Enyedy Andor jeienti, hogy a II. lelkészképesítő vizsgálatra 12 segédlelkész jelentkezett, névszerint: Benke Imre, Berta István, Egressy Lajos, Jeney József, Medgyasszay Pál, Molnár Pál, Nagy Arpád, Pósa Dezső, Szilva Sándor, Técsy Béla, Tóth Lajos, Veress Lajos. Andrassy Ferenc a magyar protestáns egyháztörténetből és gyakorlati teológiából, Nagy Sándor a magyar protestáns egyháztörténetből javító vizsgálat tételére kértek engedélyt. A két év előtt első lelkészképesítő vizsgát tett segédlelkészek közül Szomolnok János időközben meghalt, Simon József Losonczon tett második lelkészképesítő vizsgát, Molnár István vizsgálatra nem jelentkezett. A jelentkezettek kérvényeikhez a kívánt okmányokat csatolták s írásbeli dolgozataikat részint rendes időben, részint igazolt és indokolt késéssel beadták. Írásbeli dolgozatot adott Harsányi László is, aki azonban — mivel hivatalos elfoglaltságai a kívánatos előkészületben akadályozták — a vizsgától visszalépett. A zárthelyi írásbeli dolgozat tár-

gyául bizottság a következő egyházi jogi tételt tűzte ki: Az új egyházi törvény nevezetesebb újításainak méltatása. Házi dolgot az irtak gyakorlati teológiából: „A Sátán-probléma igehirdetésünkben“ című tételről hatan; egyháztörténetből „egy tiszánineni egyházmegye története“ című tételről hárman; egyházból „a felekezeti jogegyenlőség és viszonyosság mai állása hazánkban“ című tételről hárman. Szaktanárok jelentése szerint a vizsgára jelentkezettek házi és zárthelyi írásbeli dolgozatai kisebb és nagyobb mértékben, de mind megfelelték az előírt követelményeknek.

Bizottság a jelentkezett segédlelkészeket előadó főjegyző javaslatára szóbeli vizsgálatra bocsátja. Harsányi László írásbeli dolgozatát jövő vizsgájára érvényesen beadottnak nyilvánítja és jeles eredményűnek minősíti. A szóbeli vizsgálat az egyes vizsgálat az egyes vizsgázókra nézve a mellékelt kimutatásban feltüntetett eredménnyel folyt le. Andrassy Ferenc gyakorlati teológiából és magyar protestáns egyháztörténetből, Nagy Sándor magyar protestáns egyháztörténetből kapott elégtelen osztályzataikat elégségesre javították. Harsányi László a vizsga letételére 1935 szeptember havára kapott engedélyt. A vizsga befejezése után Farkas István püspök elismerését nyilvánítja a tanári karnak a vizsga szép, és az előző éviéhez képest emelkedést mutató eredménye színvonala felett, amit a tanári kar nevében dr. Mátyás Ernő igazgató köszön meg. Meleg, bensőséges szavakkal vesz mély búcsút bizottság püspökelnöke a Debreczenbe távozó dr. Vasady Bélától, aki mély meghatottsággal fejezi ki iskolánk iránti háláját és ragaszkodását. Ezután az eredmény kihirdetésével, egyházkerületi főjegyző és Tóth Lajos segédlelkész inájával, püspök elnöknek a vizsgázottakhoz intézett buzdító szavaival, Nagy Árpádnak hűséget ígérő válaszával, közös énekléssel bizottság ülése véget ért.

Farkasfalvi Farkas Géza
világi elnök.

Farkas István
püspök, egyh. ker. elnök.

Janka Károly
biz. tag.

dr. Marton János,
dr. Zsiros József,

dr. Mátyás Ernő
dr. Szabó Zoltán,

dr. Újszászy Kálmán,
theol. akad. tanárok.

dr. Enyedy Andor
e. k. főjegyző, a bizottság előadója.

Sorszám	A vizsgázó neve	A vizsgálat tárgyai és az azokból szerzett érdemjegyek:						
		Homiletika	Magy. prot. egyház- és irodalom-történet	Egyház-jogtan	Gyakorlati teológia	Gyakorlati biblia-magyarázat	Írásbeli dolgozat	Általános osztályzat
1.	Benke Imre	jó	jeles	jó	jó	jeles	jó	jó
2.	Berta István	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó
3.	Egressy Lajos	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
4.	Jeney József	jó	jó	jó	jeles	jeles	jó	jó
5.	Medgyasszay Pál	jeles	jó	jó	jeles	jó	jó	jó
6.	Molnár Pál	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
7.	Nagy Árpád	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
8.	Pósa Dezső	jeles	jó	jó	jó	jeles	jó	jó
9.	Szilva Sándor	jeles	elégséges	jó	jó	jeles	jó	jó
10.	Técsy Béla	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jeles	jó
11.	Tóth Lajos	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
12.	Veress Lajos	jó	elégséges	elégséges	elégséges	jó	jó	elégséges

Közgyűlés a lelkészképesítő vizsgákról, azok eredményéről megnyugvással vesz tudomást: s a maga részéről is örömet fejezi ki leendő lelkészeink tanulmányi színvonalának állandó és a jelen vizsgálatokon is tapasztalt emelkedése felett: ezért theológiánk tanárainak elismerését és további buzdítását nyilvánítja. Jóváhagyásával erősíti meg bizottság ama határozatát, hogy a segédlelkészek szolgálatuk első napjától kezdve munkanaplót vezessenek és azt második vizsgai kérvényükhöz a többi okmányok között csatoltan mutassák be.

16. Egyetemes konvent 329—1934 sz. határozatával véleménynyilvánítás céljából és kérésével közli a hevesnagykunsági egyházmegyének a tiszántuli egyházkerület által felterjesztett ama kérését, hogy a püspöki jelentések minden lelkészi hivatalnak küldessenek meg.

Közgyűlés véleménye szerint ez a kérdés a már eddig is sok oldalról és több ízben felpanaszolt közigazgatási költségek szaporítása nélkül úgy lenne teljesíthető, hogy az egyházkerületek hivatalos lapjaiban legalább fontosabb szemelvényeiben kinyomattatnék a püspöki jelentés s ezek a lappéldányok megküldetnének minden egyházmegye esperesi hivatalához, ahol azokba a kebelbeli érdeklődő lelkészek is betekintést nyerhetnek.

17. A 166—1934 számú konventi határozat felhívja egyházkerületünket, hogy a területén folyó lelkészi továbbképző munkáról tegyen a konventnek jelentést. Együttal olvastatik a sárospataki főiskolai igazgató-tanács szeptember 12-iki ülésének 13 számú jegyzőkönyvi pontja, amelyben jelentést tesz az egyházkerület és teológiai tanári kar által Sárospatakon folyó évi szeptember 5—7-én rendezett lelkészi továbbképző tanfolyamról, amelynek vezetője és elnöke Farkas István püspök, előadói a teológiai tanárok, valamint Darányi Lajos, Svingor Jenő, Benke József, Kiss József, Oláh István lelkészek és Farkas Elek esperes voltak. A tanfolyam nemcsak tudományos képzést nyújtott a jelenlevőknek, hanem a munkatársi és testvéri közösséget is ápolta.

Közgyűlés, amint azt az igazgató-tanács is már megtette, örömmel értesül a tanfolyamról, annak áldásos lefolyásáról s amidőn elismerését és köszönetét fejezi ki azoknak, akik a tanfolyam előkészítésében, levezetésében és szolgálataiban közreműködtek, a tanfolyamról szóló jelentést elnökség útján felterjeszti az egyetemes konventhez.

18. A 160—1934 számú konventi határozat, vagyis a teológusok létszámcsökkentésének további fokozása tárgyában.

Közgyűlés jóváhagyja a csökkentés terén eddig tett intézkedéseket s a tultermelés veszélyével szemben követendő további védekezésre az elnökség és a teológiai kar figyelmét felhívja.

19. A 165—1934 számú konventi határozat, amely az első lelkészképesítő vizsgálaton a dogmatikával kapcsolatban a II. Helvét Hitvallásnak, a második lelkészképesítő vizsgálaton a gyakorlati írásmagyarázattal kapcsolatban a Szentírásnak, a kátémagyarázattal kapcsolatban a teljes Heidelbergi káténak tárgyi ismeretét a vizsgálat sine qua non-jává rendeli tenni.

Közgyűlés helyeslő hozzájárulással ajánlja a lelkészképesítő vizsgálóbizottság és a teológiai tanárok figyelmébe.

20/a. A Sárospataki Főiskola és Tanítóképzőintézet Igazgatótanácsa — f. év szept. 12-én tartott üléséből, a Theol. Kar f. év szept. 3-iki ülésének jegyzőkönyve alapján — kerületi közgyűlésünk elé terjeszti pártolólág, a segédlelkészek lelkésztanítói oklevele megszerzése ügyében, a vall. és közokt. miniszter urhoz címzett memorandumot, melynek rövid tartalma a következő:

840/V.—58/1931. sz. a. arról értesítette a miniszter ur Antal Géza dr. dunántuli püspök urat, hogy a s. lelkészek a teol. akadémia elvégzése után, külön egy éves tanfolyam keretében szerezzék meg a tanítói oklevelet. 37.715/1932. VI. ü. o. és 44.616/1932. sz. a. pedig megállapította e tanfolyam órarendjét.

Egyetemes Konventünk 162—1934. sz. a. elrendelte, hogy azok a s. lelkészek, akik 1933/34. évtől végzik a theológiát, kötelesek — bizonyos kivételektől eltekintve — a tanítói oklevelet is megszerezni.

Azt kéri a sárospataki theol. akadémia a miniszter urtól, hogy ne külön tanfolyamon végezhessek a s. lelkészek a tanítóképzőt, hanem a s. lelkészi bizonyítvánnyal a spataki tanítóképző V-ik osztályában, mint rendes tanulók tanuljanak megfelelő különböző vizsga eredményes letétele után, úgy hogy a theol. internátusban lankék a 6—8 ifju.

Egyházkerületi közgyűlésünk, a Vallás és Közokt. ügyi miniszter urtól, az Egyetemes Konvent utján, tisztelettel kéri, hogy a sárospataki főiskola theol. kara memorandumának helyt adni méltóztassék úgy egyházkerületünk, mint a szegénysorsu ifjak, valamint egyetemes református egyházunk érdekében.

20/b. A sárospataki főiskola teológiai igazgatója Mátyás Ernő dr., püspök ur elé terjesztette f. év május 7-én tartott teol. tanárkari gyűlés határozatát, mely szerint, ha a vall. és közokt. miniszter ur a fentebb tárgyalt memorandumot nem vehetné figyelembe, nem maradna más hátra, minthogy végzett segédlelkészeink a dunamelléki egyházkerület nagykőrösi tanítói tanfolyamára iratkoznának be azért, hogy megszerezzék a tanítói oklevelet. Ugy ítélte továbbá teol. tanárkari gyűlés, hogy a folyó 1934/35. iskolai évben még nem hívja fel a theologus ifjakat a tanítói képesítés megszerzésére, de tudtukra adja, hogy addig II-ik lelkészképesítő vizsgát nem tehetnek, amíg a tanítói oklevelet el nem nyerik.

Egyházkerületi közgyűlésünk jóreménységgel van afelől, hogy a vall. és közokt. miniszter ur a memorandum javaslatait elfogadja. Ha azonban ez mégsem történék meg a miniszter ur válasza után felkéri a Dunamelléki egyházkerületet, hogy legyen segítségére a jövő tanévben 30—35, azután jóval kevesebb theologus ifjunak a nagykőrösi tanítóképzőben a theologus tanfolyamon való tanulása tekintetében. Egyben egyetemes konventünk 162—1934. sz. határozata értelmében, — a maga részéről is — felhívja azoknak a sárospataki theologus ifjaknak a figyelmét, akik az 1933—34. iskolai évtől kezdve végezték és végzik a ref. teol. akadémiát, hogy — ha csak a Konvent hivatkozott határozata értelmében, egyházkerületi közgyűlésünktől felmentvényt nem kapnak — mindaddig II-ik lelkészi vizsgát nem tehetnek, amíg tanítói oklevelüket meg nem szerzik.

21. Dr. Mátyás Ernő sárospataki teol. igazgató, a Konventhez való előterjesztés végett, püspök ur utján felterjeszti Balogh Lajos, Bertók Erzsébet, Héthy Lajos, Koncz Sándor, Molnár Pál, Nagy Barna, Tóth Lajos és Turáni Tóth Ferenc külföldi tanulmányuti jelentéseiket.

Kerületi közgyűlésünk a jelentéseket szívesen tudomásul veszi és a Konvent elé felterjeszti s jóleső érzéssel jegyzi fel a teol. igazgató megállapítása nyomán, hogy mind a 8 külföldi hallgatónk, „derék munkát végzett tudományos téren“ s mindenik diákunk becsületet szerzett magyar nemzetünknek.

22. A miskolci református tanítónőképző-intézet felállítása tárgyában hozott 201—1934. számú konventi határozat tudomásul vétele során

Közgyűlés sajnálattal állapítja meg, hogy a tanítónőképző felállításának ügye a nagyobb lehetőségek idejéből belekészt a mai nehéz időkbe, amikor a gazdasági

helyzet olyan nehéz, az alkotás lehetőségei olyan korlátozottak, s a miskolci két más felekezeti képző mellett az államkormány nem támogatja, sőt nem is nézi jó szemmel a református tanítónőképző felállítására vonatkozó terveinket. Mivel a tanítónőképzők ügyében két ízben is beigért értekezlet mai napig sem ült össze s annak összehívására a képzők egységesítését célzó, Miskolcon is a helyes megoldás egyetlen módját jelentő kormányintézkedésre a jövőben sincs kilátás; közgyűlés az e téren fennálló helyzetet sötétnek és aggodalmasnak, egyházunk és egyháztagjaink szempontjából felette hátrányosnak tartja. Ennélfogva felkéri elnökséget, hogy mi-helyt e kérdés megoldására, életérdekeink védelmére és érvényesítésére alkalom és lehetőség nyíljk, annak kihasználására mindent kövessen el. Ezt a határozatát elnökség útján a Vallás és közoktatásügyi Miniszterhez és konventi elnökségéhez felterjeszti.

23. Egyetemes konventünk 1933—1934. sz. határozatával felhívja az önálló hitoktatói állásokkal bíró egyházközségeket, hogy hitoktatóiknak a nyugdíjintézetbe való felvételét díjlevél kiállításával tegyék lehetővé.

Egyházkerületi közgyűlésünk a maga részéről szívesen veszi tudomásul ezt a felhívást és azokat az egyházközségeket, amelyeknek önálló vallásoktatóik vannak s díjlevelet még nem készítettek részükre, felszólítja, hogy 1935. évi július 1-ig, vagy készítsenek díjlevelet, vagy presbitériumi határozattal, az esperesi hivatalon keresztül, jelentsék a püspöki hivatalnak, milyen elháríthatatlan akadálya van ennek?

24. Egyetemes konvent 240—1934. sz. határozatában kimondta, hogy azok a segédlelkészek is kötelesek szolgálni, akik s.-lelkészi bizonyítványuk megszerzése után, rendszeres javadalmú állást nem nyernek, szükség esetén az állandó lakhelyükön illetékes lelkipásztor mellett. Két évi segédlelkészi szolgálat igazolása nélkül II-ik lelkészképeségi vizsga nem tehető.

A lelkipásztorok atyai jóindulattal kötelesek az ilyen segédlelkészeket is vezetni, irányítani.

Az egyházkerületeket nyomatékosan hívja fel a Konvent, hogy a területükön lévő sürgető munkák végzésére (szorványok, tanyák gondozása stb.) segédlelkészi állásokat szervezzenek.

Egyházkerületi közgyűlésünk ezt a rendelkezést tudomásul véve, felhívja az egyházmegyéket, hogy állapítsák meg, mely területeken volna sürgős szükség s.-

lelkészi állások szervezésére s tárgyaljanak az illetékes presbitériumokkal a szervezés módozataira nézve. Javaslattal ellátott tervezeteiket a jövő őszi egyházkerületi közgyűlés elé terjesszék fel.

25. Tárgyalta közgyűlés az Egyetemes Konvent következő iratait és határozatait:

1. 139—1934. sz. A lelkészi nyugdíjintézet terhére, a szolgálatképtelen lelkipásztorok káplántartási díja s az ilyen lelkipásztorok segédlelkészeinek fizetéskiegészítése, át nem hárítható az E. T. rendelkezése szerint.

2. 3453—1934. sz. Szolgálatképtelenség jogcímén legfeljebb egy évig s ezt az évet követő nyugdíjazási eljárás ügyrendszerű időtartama alatt folyósítható káplántartási díj és fizetéskiegészítés.

3. 301—1934. sz. Illetékegyenérték-hátrálékok több évi részletben való törlesztésének kérése a pénzügyminiszter úrhoz terjesztett.

4. 154—1934. sz. Október 31. napjának akadálytalan megünneplése tárgyában a vall. és közokt. miniszter úr valamennyi tanintézetben biztosítani kívánta s ezért elrendeli, hogy a prot. vallású tanulók minden ilyen ünnepet megelőzőleg kellő időben értesíttessenek; az iskolák igazgatói pedig felügyeljenek arra, hogy a prot. tanárok és tanulók egyházi kötelességüknek eleget tegyenek, az istentiszteleteken résztvegyenek.

Az állami, társulati és érdekeltségi s magán elemi népiskolák prot. tanulói október 31-én az iskolában szintén nem kötelesek megjelenni s ehhez nem kell külön engedély. Azokban az iskolákban, amelyekben a tanulók 50 százaléka protestáns és a tanerő is az, 1933—34. évtől kezdve, október 31-én teljes a tanítási szünet.

5. 96—1934. sz. A közalapi járulékok az 1930. évi népszámlálás alapján vannak kivetve és 1934-re, az 1933. évi kivetés alapján kell fizetni.

6. 203—1934. sz. „Tájékoztató a hitfelekezeti gyakorlóiskolai tanítói vizsgálatok vizsgálóbizottságainak megalakításáról, a vizsgálatok anyagáról és a vizsgálati eljárásról“ címen a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr szabályzatot adott ki. Az egyházkerületnek esetenként a gyakorlóiskolai tanítói vizsgáló-bizottságokat meg kell alakítaniok.

7. 138—1934. sz. Megengedte az Egyetemes Konvent, hogy a nyugdíjintézeti tagok folyó évi járuléka július 1-től 12 hónap alatt vonassék le, állami illetményeikből.

8. 158—1934. sz. Üdvözli a Konvent gróf Bethlen Pál sárospataki főiskolai gondnokot. Felhívja a fenntartótestületeket, hogy igyekezzenek a teológiai tanárok javadalmának csökkenésnélküli fentartására.

9. 183—1934. sz. Utasítja Egyetemes Konvent fiú- és leányközépiskoláink igazgatóit és tanári karát, hogy a konventileg nem

approbált tankönyvek helyett, konventileg jóváhagyott tankönyveket vezessenek be, mód és lehetőség szerint.

10. 189—1934. sz. Középiskolai tanárok, ismerkedjenek meg az elemi iskolák tantervével, módszerével, működésével s hospitáljanak az elemi iskolákban.

11. 211—1934. sz. Új vallásoktatási törzskönyvi lapok készültek s ezeket kell használni s legkésőbb november 1-ig összegyűjtve felküldeni.

12. 212—1934. sz. Egyetemes Konvent felhívja az egyházkerületeket, hogy az esperes és lelkipásztorok útján tartsák számon és jelentsék azonnal a Konventnek a megszűnt iskolákat s azt is, ahol megújuló, vagy újonnan induló vallásoktatás van.

13. 213—1934. sz. A népiskolai vallásitanítás továbbra is az egyházkerületek ellenőrzése alá tartozik.

14. 230—1934. sz. Konvent felhívja egyházközségeinket, hogy ahol szüksége mutatkoznék, az iskola fentartása érdekében a közös protestáns bizottság előterjesztése szerint járjanak el, azaz, a két protestáns iskola tanulói úgy osztassanak meg, hogy mindkét iskola fenntartása lehetőleg biztosítottassék.

15. 308—1934. sz. Egyetemes Konvent felkéri az egyházkerületeket, hogy még az ősz folyamán jelentsék be, milyen ügyekben látják szükségesnek az átmeneti intézkedések kiadását.

16. 309—1034. sz. Az erdőteleki vallásszerűelmi eset elintézését nyert.

17. 317—1934. sz. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 86.340/1933. VII. a. f. o. sz. iratában közli a konventi elnökség 2764-1933. sz. beadványára, hogy a leventefoglalkoztatás megállapításánál tekintettel kell lenni az istentiszteletek idejére. Minden konkrét panasz esetén az illetékes szerveket megfelelő eljárásra utasítja.

Egyházkerületi közgyűlésünk mindezeket a konventi iratokat és határozatokat tudomásul veszi, valamint azt is, hogy az ezekkel kapcsolatban szükséges intézkedéseket a püspök úr idejekorán már megtette. A 308—1934. sz. határozatra nemleges jelentést ad.

26. Egyetemes konventünk énekeskönyvügyi bizottsága 1934. október 22-én tartott ülése jegyzőkönyve szerint, egyházkerületünket 1934 április 1-től 1934 szeptember 30-ig terjedő időre az énekeskönyvi jutalékból 460'83 P illeti meg.

Tudomásul szolgál.

27. Egyetemes Konventünk 5790/1934 sz. alatt a Ref. Egyetemes Konvent Énekeskönyvügyi Bizottsága 1934. október 22-i ülésének jegyzőkönyvét küldi le, amelynek alapján 5832/1934. sz. a. Debrecen sz. kir. város és a tiszántúli ref. egyházkerület könyv-

nyomda vállalatával 1940 december 31-ig terjedő időre, énekeskönyvünk kiadására újra szerződést kötött.

Egyházkerületi közgyűlés felkéri Egyetemes Konventünket, hogy a kötött szerződés keretein belül, egyházi életünk kiáltó szüksége érdekében tegye lehetővé, hogy olyan énekeskönyvi kiadás is legyen, melynek ára legfeljebb az egy pengőt, ha eléri.

28. Közgyűlésünk 19/1934. sz. a. határozatot hozott, amelyet Egyetemes Konventünk elé terjesztett, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 75.275/1933. VII. sz. rendeletének értelmezése tárgyában. Egyetemes Konventünk Elnöksége a miniszter úrhoz fordult, aki 77.938/1934. VII. sz. iratával közölte s ezt az énekeskönyvügyi bizottság tudomásul véve, egyházkerületünk elnökségét 5791/1934. sz. a. értesítette, hogy a vallásitanításhoz használt énekeskönyv nem értendő a fenti rendeletében foglalt könyvek közé, így annak beszerzése alól a tanulók nincsenek felmentve.

Tudomásul szolgál.

29. Az Egyetemes Konvent megküldi 96/1934. sz. határozatát, amely szerint felhívja az egyházkerületeket a közalapi járulékok befizetésének szorgalmazására és utasította a közalap intéző bizottságát, hogy szükség esetén intézkedjék az adósegélyes egyházközségek járulék tartozásának az adósegélyes egyházközségek adósegélyből való levonása, a többi egyházközségeknél pedig azoknak közigazgatási végrehajtás útján való behajtása iránt.

Egyházkerületi közgyűlés ezen konventi rendelkezést tudomásul veszi és utasítja az egyházmegyei elnökségeket a közalapi járulékoknak ezekre tekintettel való erélyes szorgalmazása iránt.

30. Az Egyetemes Konvent megküldi 297/1934. sz. határozatát, amelyben a jó rend és a törvény pontos végrehajtása érdekében felhívja az egyházi bíróságokat, hogy mindazokban az esetekben, amikor fegyelmi eljárás alá vont lelkipásztorral szemben E. T. VI. tc. 47. §. A. d. szerinti büntetést alkalmaznak, a rendelkező részben a II. tc. 7. §. 4. bek. szerint az illető lelkészi oklevélének érvénytelenné nyilvánításáról is rendelkezzenek és ezen tényt jogereje után az Egyetemes Konventtel közhírré tétel céljából közöljék.

Egyházkerületi közgyűlés az Egyetemes Konvent ezen határozatát tudomásul veszi és azt alkalmazkodás és szoros miheztartás végett az egyházkerületben működő egyházi bíróságok figyelmébe ajánlja.

31. Olvastatott az Egyetemes Konvent 223/1934 sz., a népiskolai kimutatás 34. rovata kitöltésének mellőzését elrendelő határozata.

Egyházkerületi közgyűlés az Egyetemes Konvent 223. számú határozatát tudomásul veszi s amikor annak értelmében a népiskolai statisztikai adatok beszolgáltatásának idejét május hó utolsó napjában állapítja meg: elrendeli, hogy az iskolai körlátogatók a statisztikai rovatos ív kitöltése napján iskolába járó növendékek létszámát tüntessék fel.

32. Egyetemes Konvent megküldötte egyházkerületünknek a népiskolai beíratási díjak eddig tanítói internátusok céljára lekötött s a vallás- és a közoktatásügyi miniszter kezelésébe befizetett 50 százaléknak hovaforrdítása tárgyában 229/1934. sz. a. határozatát.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyetemes konventi jegyzőkönyvben leközölt határozatot tudomásul veszi s annak betartására a kebelbeli, népiskolát fenntartó egyházközségeket elkötelezi.

33. Olvastatott az Egyetemes Konvent 227—1934 sz. határozata, mely szerint tudomásul veszi a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter azon értesítését, hogy nem emel kifogást az ellen, hogy a református elemi népiskolánál alkalmazott segédtanítók az előírt fogadalom helyett esküt tegyenek; egyben az egyházkerületeket ennek közhirelésére felkéri.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyetemes konvent határozatát s annak kapcsán a vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítését tudomásul veszi s jelen jegyzőkönyvi határozatában a kebelbeli egyházközségeknél tudomására hozza.

34. Egyetemes Konvent f. évi tavaszi ülésében hozott 232 sz. jegyzőkönyvi határozatával közli, hogy ismételten felhívta a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr figyelmét a felekezeti tanítók terményilletményének túlmagas értékelésére s azok árának a miniszter ur által is megígért, a nehéz helyzetben levő tanítóság által régen megérdemelt, de még mindég hasztalan várt, méltányosabb, a mostani terményáraknak megfelelő megállapítására.

Tudomásul szolgál.

35. Egyetemes Konvent 234—1934. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket, hogy 1933. évi őszi közgyűlésében 18. sz. alatt jegyzett s a tanítóság sérelmeit 9 pontban felsoroló határozatát fel-

terjesztette a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz kérve a fájó sérelmek orvoslására megnyugvást keltő intézkedését.

Jólesően tudomásul szolgál.

36. Egyetemes Konvent f. évi 221. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket, hogy a református népiskolai póttantervet és pótvégrehajtási utasítást az egyetemes tanügyi bizottság felterjesztése alapján elfogadta, használatbavételét elrendelte; az esperesi hivatalok és lelkipásztorok részére jegyzőkönyvében mellékletként közli, a tanítók részére 3000 példányban külön is lenyomatja és szétküldésével a konventi irodát megbízza.

Tudomásul szolgál.

37. Egyetemes Konvent f. évi 224. sz. határozatával felhívja egyházkerületünket, hogy az „Egységes népiskolai szervezet és szolgálati pragmatika“ tervezetre vonatkozó, módosító javaslatait terjessze fel.

Egyházkerületi közgyűlésünk, amennyiben az „Egységes népiskolai szervezet és szolgálati pragmatika“ tervezete már az egyházkerületek javaslatai alapján készült, arra további javaslatot nem tesz.

38. Olvástatott az egyetemes konvent 205/1932. sz. határozata alapján az „Énekvezéri szolgálati pragmatika“ tervezete, melyre nézve az egyházkerületi közgyűlésnek véleményes javaslatot kell adnia.

Egyházkerületi közgyűlés az „Énekvezéri szolgálati pragmatika“ tervezetet jelen szövegezésében végleges pragmatikául elfogadhatónak tartja.

39. A ref. Egyetemes Konvent elnöksége 4934/1934. sz. leiratának mellékleteként a Leánykereskedés elleni Magyar Egyesület (Budapest, IV., Szarka-u. 4.) kérvényét egyházkerületünk elnökségéhez küldötte azzal a kifejezett óhajjal, hogy a vezetése alatt álló egyházkerület lelkipásztorait és missziói előadóit hívja fel megfelelő eljárásra.

Nevezett egyesület, mint nemzetközi egyezmények alapján a m. kir. belügyminisztérium erkölcsi és anyagi támogatásával működő félhivatalos szerv, melynek Erkölcsvédelmi Tanácsában dr. Ravasz László püspök és Bernát István, a Magyar Kálvinszövetség elnöke is helyet foglalnak, tervbe vette a vidékről nagyvárosokba felkerülő, munkát kereső fiatal, tapasztalatlan nők erkölcsi védelmét. E célból megyeinkint, kisebb körzetekben helyi bizottságokat készül alakítani, mely bizottságok a központi iroda irányítása mellett, a díjtalanul rendelkezésre bocsátott anyag (statisztikai adatok,

előadásszövegek stb.) felhasználásával időnként a nagyvárosokba igyekvő leányoknak, asszonyoknak, szülőknek előadásokat tartanak a szolgálat és munkakeresés módozatairól, a nagyvárosokban reájuk leső számtalan erkölcsi veszedelemről, a kerítés, csábítás stb. eszközeiről. Ugyancsak kiépíteni szándékszik az egyesület egy állandó nyilvántartást, mely szerint a vidéki bizottságokkal való kapcsolatban azonnal mód és alkalom adódna közbelépésre, veszélyeztetésük esetén. A m. kir. belügyminiszter ugyanily értelmű leiratot küldött a vármegyék alispánjaihoz, amely egy példányban jelen ügydarabhoz van mellékelve. Nevezett egyesület arra kéri egyházkerületünk elnökségét, hogy ajánlja a városokban és falvakban működő papság jóindulatába ezen új, országosan megszervezendő nővédelmi, egyben nemzeti irányú nemes akcióját.

Egyházkerületi közgyűlés kész örömmel ajánja fel támogatását a Leánykereskedelem elleni Magyar Egyesület emberbaráti vállalkozásához, megbizsa elnökségét, hogy jelen jegyzőkönyvi pontra hivatkozva, hívja fel a kebelbeli lelkészeket és tanítókat, az Egyesületnek a fent nevezett munkában való támogatására. Továbbá egyházkerület elnökségét útján felhivatnak a kebelbeli lelkészek, hogy a városokban munkát keresni szándékozó nőtestvéreinket lássák el azon város református nőegyesületének pontos címével s e célból utasítatnak az egyházmegyei missziói előadók ilyen egyesületek pontos címétárának összeállítására s nyilvános közlésére.

Közgyűlés óhajtanónak tartja ilyen tárgyú országos kataszter összeállítását s erre nézve tiszteletteljes kéréssel fordul az Egyetemes Konventhez.

40. A 200—1934. számú konventi határozat alapján

Közgyűlés felhívja a kebelbeli gyülekezeteket, hogy egy vasárnapi perselypénzt küldjenek be a kerületi pénztárba a debreceni egyetemi református templom építési költségeinek fedezésére; egyuttal ajánlják a nemes célt a gyülekezeti tagok adakozó készségébe.

41. A sárospataki főiskolai igazgatótanács felterjeszti 1934. évi június 18-i és szeptember 12-i ülésének azokat a jegyzőkönyvi pontjait, amelyekben megemlékezik nagy halottainkról: Dókus Ernőről, dr. Kun Zoltánról, Juhász Lászlóról és dr. Rácz Lajosról; dr. Gulyás József tanári működésének 25. évfordulójáról és dr. Vasady Béla távozásáról.

Közgyűlés az elköltözöttek emlékéhez, az ünnepelt és távozó tanár egyéniségéhez, szolgálataik jelentőségé-

hez minden tekintetben méltó, ihletett elméből és lélekből fakadó megemlékezéseket jóváhagyással és a maga hozzájárulásával veszi tudomásul és helyezi el irattárában.

42. Dr. Vasady Béla a sárospataki teol. akadémiának a rendszeres teológia (hittan és erkölcsstan) tanszékén hat év óta működő, s legfelsőbb kormányzói intézkedéssel a debreceni gróf Tisza István tudományegyetem református hittudományi karára a dogmatika tanszékére kinevezett professzora püspökünkhöz intézett levelében külön is bejelenti állásáról Janka Károly főiskolai gondnokhoz intézett s az igazgató-tanács által a szeptember 12-i ülés 11. jkvi pontjában felterjesztett lemondását. Egyúttal hálás szívvel mond köszönetet az egyházkerület elnökségének és egyetemének, azért, hogy őt 6 évvel ezelőtt teljes egyhangúsággal a teológia professzorává választotta s ezzel alkalmat nyert arra, hogy az évszázados főiskola áldott falai között nevelhesse és oktathassa az egyházkerület leendő lelkipásztorait. Mint pataki tanárnak legfőbb célja volt, a teológiai kar és a kerület lelkipásztorai között a minél tejesebb együttműködést és a minél inkább elmélyülő testvéri közösséget kiépíteni s ezt a célt fogja szolgálni Debrecenben is, mert e cél elérésétől nagy áldásokat vár s így az ő vezetése alatt reméli és egyúttal kívánja ittmaradó tanártársai hite és tudománya gyümölcsötetése mind nagyobb lehetőségeit az egyházkerület lelkipásztorainak testvéri közösségében.

Közgyűlés a dr. Vasady Bélában bírt nyereség érzésével, eltávozásával szenvedett veszteség fájdalmával, viszont másfelől a többre bízatas egyházkerületünkre is kiható megtiszteltetésének örömteli tudomásvételével és azzal az imaszerű kívánsággal fogadja el a távozó professzor lemondását, hogy új és díszes szolgálati helyén, még fokozottabb kihatással érvényesíthesse a teológia és az élet, a tanári és lelkész munkaközösségét olyan mélyen átérző, egyéniségében és egész tevékenységében is nagyszerűen érvényesítő lelke ragyogó, szent eszményeit. Megnyugszik abban, hogy üresen maradt tanszéke dolgait teol. tanáraink egyelőre belső helyettesítéssel látják el.

43. A sárospataki főiskola igazgatótanácsa 1934 június 18-án tartott gyűlése jegyzőkönyvéből felterjeszti a teol. kar jelentését, a teológusok 1933/34 évi gyakorlati munkáiról.

KIVONAT

a sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsának Sárospatakon, 1934 június 18-án tartott gyűlése jegyzőkönyvéből.

16. Teol. kar 1934 június 14-i gyűléséből a teológusok 1933/34. évi gyakorlati munkájáról a következőket jelenti:

Az elmúlt iskolai év főbb gyakorlati munkaágai voltak :

1. Nyári gyakorlati munkára — a helybeli lelkipásztor vezetése alatt otthoni gyülekezeti munkában való segédkezésre minden nagyvakációzó növendékünk kötelezve volt.

2. Bibliakörök. A gimnáziumban és tanítóképzőintézetben 31 bibliakörben a fiú- s két bibliakörben a gimn. leánytanulók közt 52 teológus és 2 leány teológus végzett bibliaköri munkát, hetenkint 1 órás összejöveteleken 52 alkalommal, összesen tehát mintegy 225 bibliaköri összejövetelet vezettek teológusaink.

3. Igehirdetés. A másodév hallgatói egész éven át kátémagyarazatot tartottak a gyülekezeti vasárnap délutáni istentiszteletein. A IV. éves teológusok közül hárman végeztek nagytemplomi délelőtti istentiszteletet, többen az alsó négyosztályú gimnázisták vasárnap délelőtti gyermekistentiszteleteit. Rendszeres igehirdetés s egyben vasárnapi iskolai munka folyt Györgyartlón (a két hetenkint kimenő teológusok útiköltségét a gyak. teol. tanár fedezte ezúttal is). Rendszeres igehirdetés volt hetenkint a királyhegyi, télen át a végardói szórványban. Ezeket a tanyai és szórványmunkákra jelentkezett 16 teológus végezte. Télen át többször tartottak áhítatot a főiskolai kórház betegeinek.

4. Vasárnapi iskolai munkát végeztek 14-en.

5. Ker. ifj. egyesületi munkát rendszeresen vezettek ketten. Alkalmilag segédkeztek hatan.

6. Katonák közötti munkában gyak. teol. tanárnak ének-, nótás és játéktanításban állandóan segédkeztek ketten.

7. A 764/Ö. Timótheus akadémiai öregcserkészcsapatban inzenzív öregcserkész munkát végeztek s részben vezetői kiképzésben részesültek 25-en.

8. Részleges levanteoktatói tanfolyamot végzett 4 teológus öregcserkész.

9. Rendszeres vallásitanítást végzett a vilmatanyai iskola ref. gyermekei között 2 ifjú.

10. Az első éves teológusok egész éven át 3 naponként egymást váltva szabad idejüket a helybeli ref. lelkészi hivatalban töltötték, ott a tennivalókkal megismerkedtek s azokban segédkeztek.

11. Egyesek közeli gyülekezetekben végeztek (Bodrogzsadányban állandóan, Vajdácskán, Bodrogolasziban, Vámosújfaluban, Bodrogfaláson, Ricsén és Szabolcson alkalmilag) igehirdetői, vagy egyesületi munkát.

12. Többen közreműködtek a helybeli ref. egyház vallásos estélyein, népművelési előadásain, házi istentiszteletein.

13. Gyakorlati teol. szemináriumi vendégelőadások (Virágh Sándor külmissziói titkár három ízben, Incze Gábor dr., Tantó János, dr. Meczner Tibor) többször tartattak különféle, a gyakorlati teológia körébe tartozó kérdésekről az ifjúság előtt.

14. A három felső évfolyam rendszeres homiletikai dolgozatok és munkanaplók írására, a két felső évfolyam gyak. írásma-

gyarázatok külön írására van kötelezve. Az első félév idevonatkozó adatai: homiletikai dolgozatot írt a három felső évfolyam 3876 lapot, gyak. írásmagyarázatot a két felső évfolyam 1521 oldalt, gyakorlati munkát végzett a három felső évfolyam 1296 esetben, háborús levelet gyűjtöttek 3311 darabot.

15. Külmissziói szeminárium működött 8 taggal, mely egy kis külmissziói könyvtár alapját is megvetette.

Külmissziói tanfolyam szervezése tekintetében a teol. kar ki- küldött bizottsága a szeptemberi igazgatótanácsi gyűlésre tesz előter- jesztést.

Igazgatótanács örömmel vesz tudomást a teológusok egyre szélesebb körben végzett sokoldalú gyakorlati munkájáról. A nagyjelentőségű munka kiváló és lelkiismeretes vezetéséért dr. Szabó Zoltán teol. tanárnak elismerését nyilvánítja.

Egyházkerületi közgyűlésünk a 15 felé ágazó teoló- gus gyakorlati munkáról jóleső érzéssel vesz tudomást és minden abban résztvevőre Isten segítő áldását kéri.

44. A sárospataki főiskola és tanítóképző igazgató-tanácsa f. évi szept. 12-én tartott üléséből jelenti, hogy a levanteoktatói tan- folyam szept. 12-én a teol. ifjúság részére megkezdődött 58 ifjúval.

Egyházkerületi közgyűlésünk a jelentést helyeslően veszi tudomásul.

45. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgató- tanácsa 1934 június 18-án tartott üléséből jelenti, hogy a gimn. igazgató bemutatta a Csorba György egyházkerületi tanügyi fel- ügyelő által május 2, 3, 4 és 7 napjain végzett látogatásáról ké- szített jelentést. A jelentés a gimnázium egész nevelői és tanítói működéséről kimerítő képet ad, a tanulmányi eredmény és a ta- nári munka tekintetében pedig örömmel állapítja meg, hogy „en- nek az iskolának nemcsak a négyszázados dicső mult a nagy er- kölsi tőkéje, nemcsak az átöröklött nagy hagyományok a vagyona, értéke nemcsak a hosszú idő alatt felhalmozott értékes és érde- kes felszerelések gyűjteménye és nemcsak az újabban állami bő- kezűségből nyert modern építmények és felszerelések, hanem négy- százados sorozata ama vezető férfiak és professzorok seregének, akikre való tekintéskor mint egy hipnózis sugárzik ki az emberre a parancs: Ember, aki itt működöl, méltó légy a mi eszmevilá- gunkhoz és törekvéseinkhez.“

Azt hiszi, hogy a tapasztaltabb tanárok ügyes munkálkodása, a fiatalabbaknak buzgó törekedése és az igazgató bölcs és lelkes vezetése biztosítani fogják mindeme várankozások beteljesülését. Örömmel jelenti, hogy a sárospataki ref. gimnázium jól és sike- resen működik.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára örömmel veszi tudomásul az egyházkerületi tanügyi felügyelő jelentését, szívesen hallja a hagyományok, építmények és felszerelések értékének méltatásán kívül a tanári kar több évszázados lelkes szellemének aposztrofálását, valamint azt a megállapítást, hogy a tanári kar buzgón és jól működik és megvan a biztosíték arra, hogy a hozzákötött várakozások beteljesülnek.

46. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy a gymn. igazgató bemutatta az 1933—34 iskolai év első félévéről való jelentését. Illy módon az igazgatótanács ezúton is értesült az iskola életének összes mozzanatairól, tudomásul vette a tanítás és nevelés terén történő kezdeményezéseket s a modern idők követelményeinek figyelembevételére való törekedést.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára tudomásul veszi a gimnáziumi első félévi jelentés értékes szolgáltatását, s meglelégedéssel hallja ebből is, hogy a tanári kar lelkiismeretes munkáját a vallásos és hazafias nevelés egymást átható összefonódása jellemzi.

47. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy miután Bálint József és Erdélyi László tanárokat az egyházkerületi közgyűlés 1933 december 5-ikén rendes tanárokká választotta, a V. K. M. a művészeti rajz és a III-ik matematika-fizikai tanszéket a saját kinevezése alá eső tanszéknek minősítette s Bálint Józsefet a VKM. 30115/1934. Va. I. ü. o. számú leíratával, Erdélyi László a VKM. 30131/1934. Va. I. ü. o. számú leíratával 1933. évi december 5-iki hatállyal rendes tanárokká kinevezte s a nem állami középiskolai rendes tanárok létszámába besorolta.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára Bálint József és Erdélyi László rendes tanárokká való állami kinevezését örömmel veszi tudomásul s amidőn a kinevezettek rendes tanári működésére Isten áldását kéri, bizalommal tekint ennek a működésnek az egyház és az állam érdekében és javára való buzgó és sikeres volta felé.

48. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 június 18-án tartott üléséből jelenti, hogy Elekes Imre nyug. gimnáziumi igazgató bejelentette, hogy angol-internátusi igazgatói tisztsége a folyó iskolai év végével lejár és ő megváltik e

tisztétől és kéri az internátus augusztus 1-e előtt való átvételéről történő gondoskodást. — Hogy a kövekbe és falakba lelket öntson, arra teljes odaadással és áldozatos szívvel törekedett. Köszöni az igazgató-tanács megértő támogatását és megtisztelő bizalmát. Isten áldó kegyelmét kéri a nagyjövőjű intézményre.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára sajnálattal veszi tudomásul Elekes Imre nyug. gimnáziumi igazgatónak az angol-internátusi igazgatóságról való távozását. Hozzájárul az igazgató-tanácsnak ama megállapításához, hogy az angol-internátus megszervezése, elindítása, belső életének megalapozása körül a távozó igazgatónak igen nagy érdemei vannak. Amidőn most a sárospataki főiskolánál elfoglalt minden hivatalos funkciójából távozik, az egyházkerületi közgyűlés elismeréssel állapítja meg, hogy Elekes Imre kitörülhetetlenül beírta nevét a sárospataki főiskola történetébe s neki az eltávozáskor nyugodalmas éveket szánván, reá Isten áldását kéri.

49. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgató-tanácsa 1934 június 18-án tartott üléséből jelenti, hogy a gimnáziumi tanári szék felterjesztést tett hozzá az angol-internátusi szabályzat oly módon való átalakítására, hogy az igazgató a gimnázium nős, működő és angolul tudó tanárai közül választassék. A mostani szabályzat szerinte sérelmes a tanári karra. Nem gimnáziumi tanár igazgatósága esetén nincs meg a közvetlen kapcsolat a gimnáziumi tanári székkel. Aktiv tanárnak nagyobb a nevelői ráhatása a gyermekekre. A fegyelmezés érdeke is kívánatossá tenné a javasolt változtatást. Nem kebelbeli igazgató választása sértheti a tanári kar tekintélyét. — Az igazgató-tanács nem fogadhatta el a javaslat módosítást.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára az igazgató-tanács álláspontjára helyezkedik. A megváltoztatásra nem lát elegendő okot, mert célszerűségi okból fenn kell tartani az angol-internátusi igazgató szélesebb körből való választhatásának lehetőségét, azonban mindig meg lesz a törekedés az iskolai előljáróságban arra, hogy az igazgatói állást kebelbeli tanárral töltsse be.

50. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgató-tanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy az Elekes Imre nyugalombavonulásával a tanév végén megüresedő angol internátusi igazgatóságra a tanári szék elsősorban ajánlotta Szabó Gyula tanárt, másod és harmadsorban Boda Béla és Molnár Benjámintanárokat. Az igazgatótanács egyelőre ideiglenes megoldást lát

célszerűnek és 11 szavazattal 16 közül megválasztja az angol-internátus igazgatójává az 1934/35 esztendőre Szabó Gyula h. tanárt.

Az egyházkerületi közgyűlés Szabó Gyula h. tanárnak az 1934/35 iki tanévre angol internátusi igazgatóvá választását tudomásul veszi és megerősíti. A nagyjövőjü intézmény vezetését bizalommal adja az új igazgató kezébe és működésére Isten áldását kéri.

51. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképző igazgató-tanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy a gimnáziumi tanári szék által beterjesztett Kis Internátusi Szabályzatot kiküldött bizottsága módosításával elfogadta, s annak 1934 szept. 1-ével való életbeléptetését elhatározta.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a Kisinternátusi Szabályzat megalakítását és életbeléptetését tudomásul veszi.

52. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképző-intézet igazgató-tanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy a tanári szék angol tankönyvváltoztatási javaslatait elfogadta.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára az igazgató-tanács jegyzőkönyvében felsorolt angol tankönyv változtatásokat tudomásul veszi.

53. A sárospataki főiskola és tanítóképző-intézet igazgató tanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy a gimnáziumi szék előterjesztésére hozzájárult dr. Zsigmond Ferenc Magyar irodalomtörténet c. tankönyvének a VII. o.-ba, majd fokozatosan a VIII. o.-ba való bevezetéséhez.

Az egyházker. közgyűlés a javasolt irodalomtörténeti tankönyv változtatást tudomásul veszi.

54. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképző-intézet igazgató-tanácsa 1934 június 18-án tartott üléséből jelenti, hogy Szabó Ernő ének- és zenetanár kötelező heti óraszámát a gimn. tanárok heti óraszámával egyenlőnek állapítja meg. Indoknak azt hozza fel, hogy a M. kir. Zenetanár vizsgálóbizottság által kiállított oklevél szerinte a középiskolai tanári oklevéllel egyenértékű.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára az igazgatótanácsot az ének- és zenetanár kötelező óraszámának megállapításában és díjazásában a törvényszerű intézkedések betartására hívja fel.

55. A sárospataki főiskolai és tanítóképző-intézeti igazgatótanács 1934 június 18-án tartott üléséből jelenti, hogy Szabó Ernő főiskolai ének- és zenetanár nyugdíjügyének végleges rendezése érdekében fordult az igazgató-tanácsához. A pályázati hirdetésben a főiskola az ének- és zenetanár nyugdíj igényének rendezését ígérte meg. Viszont az állam-kormány elzárkózik az ének és zenetanároknak a nem állami tanszemélyzet orsz. nyugdíj-intézetébe való felvételétől. Szabó Ernő most az orsz. ref. lelkeszi nyugdíj-intézet tagja. Igazgatótanács kimondja, hogy ha a ref. lelkeszi nyugdíjintézet részéről adott végellátás kevesebb lenne, mint amennyi a nem állami tanszemélyzet nyugdíj-intézeti szabályai szerint Szabó Ernőnek járna, akkor a különbözetet a főiskola fogja viselni.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára Szabó Ernő nyugdíj ügyének az igazgató-tanács által történt rendezését megerősíti.

56. A sárospataki főiskolai és tanítóképzőintézeti igazgatótanács 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy a gimnáziumi tanári szék tőle külön javadalmazással ellátandó, helyettes igazgatói állás megszervezését kérte. Az indokolás szerint az iskolai adminisztráció kiterjedtebb és bonyolultabb, mint azelőtt s az államnál is h. igazgató végzi az igazgatói teendők jelentékeny részét külön javadalmazással és óracsökkentéssel. A Gazdasági választmány rámutatott arra, hogy máshol az igazgató egyúttal a gazdasági ügyeket is adminisztrálja. Az igazgatótanács hozzájárult egy helyettes igazgatói állás szervezéséhez, de az óracsökkentést feleslegesnek tartja. Felhívja a gimnáziumi székét, hogy 1934 szeptemberre tegyen javaslatot az állás megszervezésére és betöltésére.

Az egyházkerületi közgyűlés a tanügyi bizottság javaslatára a gimnáziumi h. igazgatói állásnak megszervezéséhez hozzájárul. Az állás nevéül indokolt körülményekre tekintettel az igazgató-helyettes címet határozza meg.

57. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa jelenti, hogy miután 1934. június 18-iki 82. sz. határozatával a gimnáziumnál h. igazgatói állás megszervezését mondta ki, erre a gimnáziumi tanári szék hármassal jelölése alapján 1934 szeptember 12-én Tárczy Árpádot választotta meg 1934 szeptember 1-től számított 6 éves időtartamra. Kimondta, hogy a gimn. tanári szék javaslatára a h. igazgatói ügykör pontos körvonalazását egy évi időre elhalasztja, a dotációt a júniusi igazgatótanács 75. sz. határozatában meghatározott összegben folyósítja.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a gimn. igazgató-helyettesi állás be-

töltését tudomásul veszi. Azonban tekintettel arra, hogy az új állás megszervezésének egyházkerületi közgyűlési megerősítése előtt már az állás betöltése tétetett folyamatba s ugyanakkor az új állás ügykörének szabályozását egy évvel el kellett halasztani, az igazgató-helyettesi állás betöltését egy évig ideiglenesnek minősíti s a választás érvényének 6 évre kiterjesztéséről ennek az egy évnek eltelte és az ügyköri szabályzat megalkotása után fog határozni.

58. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 június 18-án tartott üléséből jelenti, hogy a gimn. tanári szék előterjesztése alapján a beíratási díjak, tandíjak és mellékdíjak új megállapítása tekintetében határozatot hozott. A tandíjknál négy kategóriát állított fel a tanulók vallásfelekezete szerint. Felemelte a beírási díjat 8 P-re, a mozdíjat 3-06 P-re, az ösztöndíjárulékot 2 P-re s az indexbélyeg 50 fillér díjának beszedését e pénztárba utalta át. Így a közpénztári és vegyes díjak összege 65-50 P lett. A tandíjtáblázat az igazgatótanács jegyzőkönyvhöz csatoltatott. Egyben javasolja az igazgatótanács a középiskolai előadói díj összegének új szabályozását.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a sárospataki gimnáziumi tandíjtételek új megállapításához és a vegyesdíjak módosított meghatározásához hozzájárul.

A középiskolai előadói díj összegének mindhárom középiskolára vonatkozó esetleges új megállapítását akkor tartja helyénvalónak, mikor a jelenlegi középiskolai előadó megbízási ciklusa lejár.

59. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy a gimnáziumi tanári szék meghallgatásával az ú. n. beírási díjat 6 pengőről 8 pengőre emeli fel.

Egyházkerületi közgyűlés a beírási díj felemeléséhez hozzájárul.

60. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 szeptember 12-én tartott üléséből jelenti, hogy örömmel vette tudomásul Benkő Béla tanárnak a V. K. M. által június 25-től július 14-ig rendezett mennyiségügyi tanfolyamra 200 pengő ösztöndíjjal való felvételét és azon való részvételét.

Egyházkerületi közgyűlés a bejelentésről öröme-
tesen értesül és Benkő Béla tanárnak a mennyiségügyi
tanfolyamra való felvételéért a V. K. M.-nek köszönetét
fejezi ki.

61. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 szeptember 12-én tartott üléséből jelenti, hogy a nagyméltóságú V. K. M. úr a gimnázium valamennyi h. tanára részére kiutalta a fizetéskiegészítési államsegélyeket. Viszont az 1933 decemberben rendes tanárnak megválasztott Szabó Károly és Orbán István részére csak helyettes tanári fizetéskiegészítést utalt ki. — Az utóbbi ügyben való korrigálást kérő igazgatói felterjesztések eredménytelenek maradtak.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára, az igazgató-tanács határozatával megegyezően a fizetéskiegészítési államsegélynek valamennyi h. tanár részére való kiutalványozásáért a V. K. M.-nek hálás köszönetét fejezi ki. Szabó Károly és Orbán István rendes tanárok fizetéskiegészítése ügyében újabb felterjesztés tételét határozza el.

62. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa az 1934 szept. 12-iki üléséből jelenti, hogy az angol internátus egyik született angol tanára D.C. Wheadon aug. 14-én állásáról lemondott s az igazgató-tanács K. E. L. Hooper angol tanárt az 1934/35. iskolai évre angol internátusi tanárnak választotta meg.

Egyházker. közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára K. E. L. Hoopernek angol tanárrá választását tudomásul veszi. — A miniszteri megerősítés és az angol fontokban való illetmény kiutalás iránt tett intézkedéseket jóváhagyja.

63. Csorba György középiskolai előadó jelenti, hogy beérkezett az egyházkerületi közgyűléshez a sárospataki ref. gimnázium 1933—34. évi statisztikai kimutatása. E szerint felvétetett 402 nyilvános tanuló, 16 fiú és 40 leány magántanuló, összesen 457 tanuló. Vizsgálatot tett 386 rendes, 55 magántanuló, összesen 441. Ezek közül ref. volt 339 (77%), ág. ev. 15, róm. kath. 56, gör. kath. 3, izr. 28. — Előmenetel szerint ált. jeles volt 63, jó 110, elégséges 207, elégtelen 61, összesen 441. Ált. jelesek száma 14,3%, az elégteleneké 13,8%. — A vizsgát tett 386 rendes tanuló 11 osztályban foglalt helyet, osztályonként átlag 35 tanuló.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a sárospataki ref. gimnázium 1933/34. évi statisztikai kimutatásait megnyugvással veszi tudomásul. A tanulók számában a 77% református kedvező arányszám. Kívánatos, hogy a nyilvános tanulók 87,6% arányszáma magasabbra emelkedjék. A tanulmányi előmenetelnél a jelesek 14,3%-a kedvező eredményt mutat, nem különben a bukottak 13,8%-a is.

64. Csorba György középiskolai előadó jelenti, hogy beérkezett a sárospataki ref. gimnáziumban 1934 május és június havában tartott érettségi vizsgálatokról való, Janka Károly vizsgáló bizottsági elnöktől és a Novák Sándor igazgatótól származó két jelentés. Ezek szerint vizsgálatra jelentkezett 44 tanuló. Az írásbeli után mind szóbelire bocsáttattak. Kitüntetéssel vizsgázott 1 tanuló, jelesen érett 4, jól érett 10, érett 24, javítóra utasított 3, ismétlőre 2 tanuló. A kitűnő és jeles tanulóknak 12·2 százaléka, a bukottak 11·4 százaléka jó eredménynek mondhatók. Az érettségi vizsgálatok szabályszerűen folytak le.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a sárospataki gimnázium érettségi vizsgálatairól való jelentéseket megnyugvással veszi tudomásul.

65. Csorba György középiskolai előadó jelenti, hogy beérkezett — a sárospataki gimnáziumba az 1934/35. tanév elején beírt tanulókról és a tanári testületről való kimutatás. Beíratott 411 rendez 45 magántanuló, együtt 456. Ezekből ref. 357 (78·3%). A beírások számszerű eredménye a múlt évtől csak 1-ben különbözik. — A tanári kar ugyanazon tagokból áll, mint tavaly. Boda Béla tanárt súlyos baleset érte, amely miatt pár hónapig szakszerűen kell helyettesíteni. E helyettesítést dr. Gulyás József tanár és Képes Géza óraadó tanár látják el.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a beírásokról való kedvező jelentést s a tanári kar teljes számáról tanúskodó kimutatást meglelégedéssel veszi tudomásul. A Boda Béla tanárt ért súlyos baleset felől részvétellel értesül.

66. A miskolci ref. reálgimnázium igazgatósága bemutatja dr. Jámbor György főigazgatónak az iskolában végzett látogatása után 1934 április 18-án tartott konferenciáról való jegyzőkönyvet.

A főigazgató mindenre kiterjedő megjegyzései után kijelenti, hogy megtett látogatása után megnyugodva távozik az iskolából, céltudatos nevelőmunkát látott, a tanári kar harmonikus egyetértésben munkálkodik. Az intézet vezetője buzgó lelkiismeretességgel és lelkesedéssel végzi irányító munkáját.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára örömmel veszi tudomásul a főigazgatói látogatásról való jelentést s azt a megállapítást, hogy általánosságban a tanári kar fogyatékos anyagi eszközök mellett is buzgó és eredményes munkát végez. Örömmel veszi tudomásul az egyházkerületi közgyűlés

a főigazgatói jelentésben is említett és méltatott s az iskolának diszére és előnyére szolgáló azt a tényt, hogy Csorba Györgyöt negyedszázados igazgatói működése után a kultuszminiszter javaslatára a kormányzó tanke-
rületi kir. főigazgatói címmel tüntette ki. Nemkülömben tiszta örömmel értesül arról, hogy Csorba Györgynek találmányyszerű rádiós helyhatározó készülékével a légi közlekedésnek tett kitünő szolgálat jutalmául a honvédelmi miniszter javaslatára a kormányzó a másodizben való kormányzói elismerést adományozta.

67. Beérkezett Novák Sándor igazgatónak a miskolci ref. reálgimnáziumban 1934 május 8—10-én június 1-én végzett felügyeleti iskolalátogatásairól való jelentés.

Óralátogatásai és dolgozat revíziói alapján megállapítja, hogy a tanári kar komoly munkát végez. Az igazgató jóindulatu lelke hatja át az iskola minden működését. A tanítás és nevelés munkája együtt viszi az ifjúság lelkét a hit és hazafiság útján a tökéletesedés felé. Munkájában minden tanár a legjobbat adta, amit adhatott. Az iskola mindenesetre magasztos eszményünknek, a református tanügy nemzeti célkitűzéseinek jó szolgálatokat tesz.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára örömmel vesz tudomást Novák Sándor felügyeleti és iskolalátogatási jelentése alapján arról, hogy a miskolci ref. reálgimnázium nagy népszerűségében, kedveltségnek örvend, a ref. egyház és a nemzeti közoktatás javára értékes és sikeres működést tud felmutatni s a tanári kar elismerésre méltó buzgalmat fejt ki.

68. A miskolci ref. reálgimnázium igazgatósága betérjeszti az 1933/34. tanévi statisztikai kimutatást. E szerint felvétetett 598 rendes és magántanuló, összesen 608. Osztályoztatott 592 tanuló, közöttük 444 református 75%. Tanulmányi előmenetelre nézve jeles volt 56, jó 104, elégséges 315, elégtelen 117. A jelesek arányszáma 9·4%, a bukottaké 19·7%. A jelesek arányszáma részben az osztályozási szigorúságot mutatja, a bukottak arányszámát részben az iskola földrajzi fekvéséből folyó az a körülmény befolyásolja, hogy aránylag sokan vannak a tanulók közt a vidékről mindennap bejáró fiúk.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a miskolci ref. reálgimnázium 1933/34-ik tanévi statisztikai kimutatását megnyugvással veszi tudomásul. Az iskola nagy népességével és ebben a ref. tanulók 75%-os arányszámával jó szolgálatot tesz a ref. tanügynek.

69. A miskolci ref. reálgimnázium igazgatósága betérjeszti az 1934/35. tanévre való beírásokról szóló szept. havi kimutatást. E szerint beíratott 596 rendes és 9 magántanuló, összesen 605. Ezek közül református 456, százalékban 75³%. A beírt tanulók száma elérte a múlt tanévit.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a miskolci ref. reálgimnázium tanéveleji beírási kimutatását tudomásul veszi. Örömmel hallja a tavalyi létszám eléréséről és a ref. tanulók arányszámának növekedéséről való tudósítást.

70. A miskolci ref. reálgimnázium igazgatósága betérjeszti a tanári kar 1934/35. tanévi létszámáról és beosztásáról való kimutatást. Eszerint a tanári testület ugyanannyi tagból áll, mint tavaly. Az igazgatón kívül van 15 rendes és 3 helyettes tanár. Ezek átlagos heti óraszámja 19 és 20 között van. A melléktisztségek aránylagos megosztásban szerepelnek. A tanári karra vonatkozó adatokkal kapcsolatban az igazgatóság jelenti, hogy az 1933—34. tanév évzáró-ünnepélyén Farkas István püspök kihirdette, miszerint dr. Kosztolányi Zoltán és Porcs Kálmán tanároknak az egyházkerületi elnökség 30 éves érdemes szolgálatok betelte alkalmából az igazgatói címet adományozta.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskola tanügyi bizottság javaslatára a miskolci ref. reálgimnázium az 1934—35. tanévi tanártestület számáról és beosztásáról való jelentést tudomásul veszi. Dr. Kosztolányi Zoltán és Porcs Kálmán tanároknak igazgatói címmel való kiténtetését örömmel veszi tudomásul és a kiténtetteket szívesen üdvözli.

71. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatósága bemutatja a dr. Jámbor György tanker. kir. főigazgató iskola látogatása alkalmával 1934 április 21-én tartott tanári értekezlet jegyzőkönyvét. Részletesen szól a főigazgató a tanári kar minden irányú működéséről és az ifjuságnak egyesületekben való tevékenységéről. Részletes jelentést tesz óralátogatásairól osztályok, tárgyak és tanárok szerint. Végeredményképen jelenti, hogy a tanári testület hivatása magaslatán áll. Mindenki szívesen dolgozik, s a tanári karban lelkes szellem uralkodik.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára örömmel veszi tudomásul a leánygimnáziumra vonatkozó állami főigazgatói kedvező meg-

állapításokat s a kedvezőtlen anyagi viszonyokból eredő hiányosságok kiküszöbölésére a lehetőség határain belül törekedni fog.

72. Beérkezett Csorba György egyházkerületi középiskolai felügyelőnek a miskolci ref. leánygimnáziumban 1934 április havában végzett iskolalátogatásairól készített jelentése.

E szerint a létszám, beosztás, intézmények vezetése, a nevelés és oktatás mindennapi munkája megfelelő, az intézet működése jó megnyugtató képet mutat. A törvények és rendtartások megtartatnak. De minden rendtartásnál többet ér a tanár lelkes egyénisége. Fogyatékos anyagi helyzetű felekezeti iskoláknál a léleknek ez a lendülete, emelkedettsége dönti el az intézet sorsát. Láta ennek a léleknek a megnyilatkozásait és ez megnyugtatta az intézet jövőjét illetőleg. Az iskola oktató és nevelő munkája jó kezekben van. A működés kellő színvonala megvan, a továbbfejlődés biztosítékai is megvannak. Isten segítségével az intézet virágozni fog nagy feladatai betöltésében.

Egyházkerületi közgyűlés örömmel látja a miskolci ref. leánygimnázium működésének az egyházkerületi felügyelő jelentésében megmutatkozó adatait, aktualitáisait és eredményeit. Jól esik hallania továbbá saját egyházkerületi felügyelőjének jelentésében a továbbfejlesztés teendőinek megjelölését és azt a biztosítást, hogy a haladás és továbbfejlesztés biztosítékai a tanári kar buzgóságában megvannak.

73. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatósága beterjeszti az 1933/34. tanévi statisztikai kimutatást. E szerint beíratott 516 nyilvános és 16 magántanuló, összesen 532. — Szétályoztatott 506 nyilvános és 16 magántanuló, összesen 522. — Az osztályozott tanulók közt volt 253 református, tehát 48,4%. Tanulmányi előmenetel szerint volt jeles 95, jó 198, elégséges 208, elégtelen 21 tanuló. A jelesek arányszáma 18,2%, az elégteleneké 4%. Az eredmény tehát kiváló.

Az egyházkerületi közgyűlés a miskolci ref. leánygimnázium 1933/34. tanév statisztikai kimutatásában mutatkozó népességi adatokat és tanulmányi jó eredményeket meglegéddel vevő tudomásul. Kívánatosnak tartja ama körülmények megvizsgálását és előmozdítását, amelyek a református tanulók alacsony százalékszámát növelhetnék.

74. A miskolci ref. leánygimnázium igazgató-tanácsa 1934 november 16-án tartott üléséből jelentést tesz arról, hogy az intézet épületein a nyár folyamán ismét nagyobb mérvű tatarozási és javí-

tási munkálatokat végeztek. Ezen munkálatok fedezésére és szükséges tárgyak beszerzésére a költségvetésben 7101 P 45 fillér irányzatot elő.

Az új tanév megnyitása szeptember 10-én történt, a tanítás pedig szept. 11-én kezdődött.

Beiratkozott 525 tanuló, 17-el több, mint előző évben. A reformátusok száma most már túlhaladta az 50 százalékot.

Az új tanévben az 1927. évi leánygimnáziumi tanterv már a VIII. osztályban is életbe lépett.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára örvendetesen veszi tudomásul, hogy ismét nagyobb szabású tatarozási és javítási munkálatok elvégzésére nyílt lehetőség 7101 P költségösszegig. A beíratások eredményének kedvező voltáról és a reformátusok arányszámának 50 százalékra növekedéséről megnyugvással értesül.

75. A miskolci ref. leánygimnázium igazgató-tanácsa 1934. szeptember 1-én tartott üléséből mély szomorúsággal jelenti, hogy Czinyéry Barna az iskolának 18 éven át tanára és két éves igazgatója, 1934 augusztus 13-án elhunyt. Élete delén, 48 éves korában dőlt ki az élők sorából s hagyta itt azt az iskolát, amelyért utolsó leheletéig dolgozott. Mint tanár, mintaképe volt a lelkiismeretes, pontos és tennivágyó embernek, aki nemcsak az iskolában, hanem az iskolán kívülálló egyházi és társadalmi egyesületekben is dolgozva, elismerést és megbecsülést szerzett a tanári rendnek. Nagy szervezőképességével felvirágoztatta az önképzőkört s mint fáradhatatlan kirándulás rendező, sok szép tájjal ismertette meg látni és tanulni vágyó növendékeinket. S amikor, mint igazgató, szélesebb körben tudhatta volna érvényesíteni és megvalósítani eszméit, gondolatait, mikor a lélek még kész volt, a gyenge test nem bírta a kört. összeroppant s a nagy reményekkel biztató ember örökre eltávozott tőlünk.

Koporsója felett Főtiszteletű Püspök Ur hirdette az ígét, megmutatva az elhunyt által az élet értelmét: „Jöttem az Istentől, hogy őrtálló helyemen megálljak, hogy általam is szebb legyen a világ; hogy ahová én, vagy te elküldöttünk, az örökkévaló Isten akaratából, ott hűségesen kitartsunk! Nem évekkal mérjük ezt a szolgálatot, hanem a szolgálásban való hűséggel!”

A tanári kar nevében Gálffyné, dr. Tarczay Erzsébet mondott búcsúztatót.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottsággal egyetértésben, mély fájdalommal emlíkezik meg Czinyéry Barnának, a lelkes és nagyszabású működésben nagyszerű eredményekre hivatott leánygimnáziumi igazgatójának korai elhunytáról. Át van hatva

a buzgó lelkű, széleskörű munkásságú, egyház- és hívátásszerető férfiú nagy értékének tudatától, s az elhunyt folytán az egyházat és az iskolát ért veszteség nagyságának átérzésétől. — Szeretett zárja szívébe emlékét és mindvégig őrizni és fentartani fogja kiváló személyiségének tiszteletét.

76. A miskolci ref. leánygimnázium igazgató-tanácsa 1934. június 28-iki üléséből jelenti, hogy a VKM. Szabó Gizella tornatanárnőt 1934 május 1-étől betegségére való tekintettel saját kérelmére nyugalomba helyezte. Szabó Gizella 33 évig mint tanár s ez alatt 17 évig mint internátusi felügyelő működött iskolánknál a tanári kar bizalmából hosszabb ideig volt az igazgató-tanács egyik tanári képviselője. Szaktárgyait, a kézimunkát és a tornát nagy szeretettel és eredménnyel tanította s nagy része volt abban, hogy a sport a lányok között is nagy tért hódított. A kézimunka tanításánál az izlés és a csin fejlesztésével és a női munka megbecsülésre tanításával nagy és maradandó érdemeket szerzett.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára, amidőn tudomásul veszi Szabó Gizella leánygimnáziumi tornatanárnő nyugdíjaztatását, a maga részéről is elismeréssel emlékezik meg az ő 33 évi érdemes működéséről, a sportnak a lányok között való népszerűsítésében s az izlés és csinfejlesztő női kézimunka megkedveltetésében való sikeres buzgalmáról.

77. Ugyancsak tudomásul veszi, hogy Oláh Sándor egy évi szabadságoltatás után tanári állását újból elfoglalta.

78. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatótanácsa 1934 szeptember 1-én tartott üléséből jelentést tesz helyettesítési beosztásról és helyettes tanári alkalmaztatásokról.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára helyeslőleg veszi tudomásul, hogy az igazgatói állás ellátásával ideiglenesen Péter Pál bízott meg, hogy a testnevelői tanszékre helyettes tanári minőségben egy évre Harsányi Margit alkalmaztatott, s hogy az igazgatótanács Fövenyessy Margitot ideiglenesen a magyar-történelem tanszékre helyettes tanáru alkalmazta.

79. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatótanácsa 1934 november 16-án tartott üléséből jelenti, hogy az intézet internátusa 31 növendékkel nyilott meg ez iskolai évben. Az internátus eddigi vezetőjét Pálmai Lenkét vezetői tisztségétől felmentette, neki eddigi

buzgó szolgálatáért hálás köszönetet mondott. Az internátus szellemi és gazdasági ügyeinek további vezetésével Fövényessy Margit tanárnőt bízta meg, aki már 7 éve van bent internátusunkban és a múlt évben már a gazdasági ügyeket vezette. Bentlakó tanárnő még Harsányi Margit és Pálmai Lenke, ápolónő Tóth Júlia diakonissza testvér. A növendékek 60, 70, 80 P díjat fizetnek. Ingyenes 1 növendék. 50—50 pengőt fizet két növendék, amely díjakért a legjobb ellátásban és nevelésben részesülnek. Minden reggel imádkozással, énekléssel kezdik és végzik a napot, hetenkint egyszer vallásos estét tartanak, biblia olvasással, vallásos költemények szavalásával és éneklésével. Komolyabb megbetegedés eddig nem volt.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára megnyugvással veszi tudomásul, hogy a miskolci ref. leánygimnázium internátusa ez évben 31 növendékkal nyilott meg s hogy Fövényessy Margit tanárnő vette át az internátus szellemi és anyagi ügyeinek vezetését. Az új vezető működése elé jó reménységgel néz és Pálmai Lenkét eddigi jó szolgálataiért elismerésben részesíti.

80. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatótanácsa 1934 szeptember 1-én tartott üléséről jelenti, hogy a Czinyéry Barna igazgatóvá történt megválasztásával megüresedett magyar-történelmi tanszéket egy évig mint helyettes Fövényessy Margit töltötte be. A VKM. kivánságának megfelelőleg e tanszékre az igazgatótanács augusztusban pályázatot hirdetett, amelyre 4 pályázat érkezett be. Az igazgatótanács a tanári kar javaslatára egyhangúlag Fövényessy Margit tanárnőt ajánlja az egyházkerületnek megválasztásra, aki az iskolánál eltöltött 7 év alatt tanártársai szeretetét és etöljárósága legnagyobb meglegedését érdemelte ki. Kéri, hogy mivel a pályázat rendes tanári állásra hirdettetett meg, Fövényessy Margit visszamenőleg 1934 szeptember 1-től választassék meg rendes tanárnak.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a miskolci ref. leánygimnáziumnál az üresedésben levő magyar-történelem szakú rendes tanári állásra Fövényessy Margit tanárnőt választja meg. Rendes tanárságának idejét 1934. szeptember 1-től számítja. Rendes tanári illetményeket attól az időponttól kezdve kap. amelytől kezdve a rendes tanári állami fizetékieszítések kiutaltatnak.

81. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatótanácsa jelenti, hogy az új leánygimnáziumi rendtartás értelmében a tanári kar előírt meghallgatásával, határozatképes ülésben, titkos szavazással a leánygimnázium igazgatójává 6 évre megválasztotta Péter Pált.

Az egyházkerületi közgyűlés, a miskolci ref. leánygimnázium igazgatói állásának Péter Pállal 6 évre való betöltését tudomásul veszi és megerősíti. A maga részéről is figyelmébe ajánlja az új igazgatónak a leányiskola nagy jelentőségét, más iskolákkal versenybe helyezett-ségében való komoly helyzetét. Az igazgató és a tanári kar éber buzgalmát elvárja, támogatását az új igazgató-nak készséggel megígéri és sikeres működésére Isten segítségét és áldását kéri.

82. A miskolci ref. leánygimnázium igazgató-tanácsa 1934 nov. 16-án tartott üléséből jelenti, hogy az iskola és az internátus 1933—34. évi számadásait megvizsgálta és rendben találta. Az iskola bevételei kitétek 97374 P 59 f., kiadásai 97374 P 59 f. Maradvány nincs. — Az internátusnál a bevétel 23391 P 55 f., kiadás 20873 P 02 f., pénztári maradvány 2518 P 53 f., mely összeg a következő évre vitetett át.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a számadások megvizsgálásáról való jelentést tudomásul veszi. Ismételten felhívja azonban a leánygimnáziumi igazgatóságot, hogy a számadási kimutatáshoz vagyongkimutatást is csatoljon és a számadáshoz járuló címzöben átmeneti bevétel és átmeneti kiadás címeket is létesítsen. Csakis így lehet tájékozódni affelől, hogy amikor a költségvetésben 8741 P 03 fillér fedezetlen kiadási többlet volt és e kiadások megtörténtek, akkor azt a rendes bevételeknek 8741 pengő váratlan felnövekedése tette-é lehetővé, vagy pedig a pénztár valahonnan 8741 pengő kölcsönt vett igénybe.

83. A miskolci ref. leánygimnázium igazgató-tanácsa 1934. évi nov. 16-i üléséből felterjeszti az iskola és internátus 1934—35. évi költségvetési tervét, mely szerint az iskola személyi kiadása: 41,870 P 46 f., dologi kiadása: 42,763 P 05 f., összes kiadás tehát 84,633 P 51 f., összes bevétele: 84,633 P 51 f. Az internátus várható bevétele 22,434 P 02 f., összes kiadás: 21,510 P, remélhető maradvány 924 P 02 f.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a miskolci ref. leánygimnázium 1934—35. évi költségvetését 84633 P 51 f. bevételi és kiadási összeggel — tudomásul veszi. Ugyancsak elfogadja az internátus költségvetését 22434 pengő 02 fillér bevétellel, 21510 pengő kiadással és 924 pengő 02 fillér maradvánnyal.

84. A sárospataki főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy meghallgatta Kovács Dezső igazgatónak a tanítóképzőintézet 1933—34 évi működéséről való jelentését. Eszerint a tanulmányi állapot jó, az egészségi állapot kielégítő, az ifjúsági körök jó munkát végeztek, az intézet cserkészcsapata a gödöllői nagy világtáborozásban szép sikerrel vett részt. Anyagiak tekintetében az intézet felszerelése gyarapodott, azonban a fizetéskiegészítési államsegély 90%-ról 60%-ra szállt le s a dologi államsegély 35.000 P-ről 9000 P-re. Ennek folytán a segélyezéseket redukálni kellett. Az egyházker. és igazgatótanács elnökség február 16-iki iskolai látogatásakor megelégedését nyilatkoztatta. Az igazgatótanács az igazgatói jelentést megnyugvással vette tudomásul.

Egyházkerületi közgyűlés a tanügyi bizottság javaslatára örömmel vesz tudomást a tanítóképzőintézet helyesirányu és jóeredményű működéséről. Sajnálattal értesül az államsegély nagymértékű csökkenéséről. Reméli, hogy a dologi ellátmányok mérvére és a tanulószegélyezések mértékére ez a körülmény nem fog hátrányos hatással lenni.

85. Csorba György középiskolai előadó jelenti, hogy beérkezett a sárospataki tanítóképzőintézet 1933/34 tanévi állapotáról és működéséről való igazgatói zárójelentés és a statisztikai kimutató, nemkülönbén a tanképesítő vizsgákról az egyházkerületi megbízott jelentése. Eszerint az épületek jókarban vannak, az udvar és kert jól gondozott, a szertárak taneszközökben bővelkednek, a tanulók között segélyképen 18.000 P. került kiosztásra. A tanártestület az igazgatón kívül 5 rendes tanárból áll, 3 állás betöltés alatt van. A 150 vizsgázott növendékből jeles volt 15, jó 81, elégséges 52, elégtelen 2. Az elért eredmény a legjobb, amit az intézet eddig felmutatott. Az ifjúsági körök jó munkát végeztek. A tanulók között egészséges közszellem uralkodott. Az év munkáját Isten áldása kísérte. — A vizsgát tett 150 tanulóból ref. 116, (77·3%). A tanképesítő vizsgákon megfelelt 24, megbukott 3 tanuló.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a sárospataki tanítóképzőintézet állapotáról és eredményes működéséről való jelentést örövendetes tudomásul veszi.

86. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy a tanítóképzőintézetnél a V. K. M. 95.512—1934 sz. rendeletével Révay Ödön tanítóképzőintézeti tanárt súlyos betegsége és szolgálatképtelensége miatt 1934 május 1-től kezdődőleg nyugdíjazta.

Egyházkerületi közgyűlés a középisk. tanügyi bizottság javaslatára az igazgatótanáccsal egyetértőleg mélyen sajnálja, hogy Révay Ödön tanár súlyos betegsége miatt kénytelen volt nyugdíjba menni. Elismerését fejezi ki hosszú és érdemes munkásságáért s kívánja, hogy jobb egészségben és csendes megelégedésben tölthesse nyugdíjas éveit.

87. A sárospataki főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1934 június 18-iki üléséből jelenti, hogy a tanítóképzőintézet tanártestülete Révay Ödön helyett Tóth Mihály gyak. iskolai tanítót választotta meg az igazgatótanácsba képviselőjének.

Egyházkerületi közgyűlés a választást tudomásul veszi s Tóth Mihály működésére Isten áldását kéri.

88. A sárospataki ref. főiskolai és tanítóképzőintézeti igazgatótanács 1934 szept. 12-iki üléséből jelenti, hogy tudomásul vette a sárospataki tanítóképzőintézet pénztárkönyvének és pénztárának megvizsgálásáról szóló számvizsgáló bizottsági jelentést és Kovács Dezső igazgatónak az 1933/34 évre a felmentvényt a szokásos fenntartásokkal megadta.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára az igazgatótanács jelentését helyeslőleg veszi tudomásul.

89. A sárospataki ref. tanítóképzőintézet igazgatósága betervezi az 1934/35 tanévi költségelőirányzatot, melyet a sárospataki főiskolai és tanítóképzőintézeti igazgatótanács nevében Janka Károly főiskolai lelkészi gondnok megvizsgált és elfogadásra ajánl. A költségvetés 9000 P. dologi államsegély feltételezése mellett állítatott össze. A bevétel összege 76.537 P. Ebben helyet foglal az egyházkerületi segély 8000 P-vel, az állami fizetéskiegészítési 60 %-os államsegély 10.337 P-vel, a dologi államsegély 9000 P-vel. A kiadások összege 78.118 P. Ebben a személyi kiadások 31.538 P-vel, a dologiak 46.580 P-vel szerepelnek. Ugy a személyi, mint a dologi kiadások több tételénél redukálás történt. A költségvetési deficit így is 1582 P. A költségvetési hiány kiküszöbölésére a főiskolai lelkészi gondnok ur szükségesnek tartja a dologi államsegélynek 12.000 P-ben való megállapítását. A lelkészi gondnok ur a költségvetéshez csatolt felterjesztésében utal arra, hogy a növendékek segélyezésében máris 10.000 P megszorítás történt, a költségvetés további csökkentése az intézet színvonalát veszélyeztetné és kéri, tegyen az egyházkerületi közgyűlés felterjesztést a nagyméltóságú V. K. M. urhoz, hogy a dologi államsegélyt a sárospataki tanítóképzőnél 12.000 P-ben megállapítani méltóztassék.

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai tanügyi bizottság javaslatára a sárospataki tanítóképzőintézet 1934/35 évi költségvetését elfogadja s a főiskolai gondnokság indokolt javaslata szerint a tanév eltelte után felterjesztést tesz a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz és kéri a tanítóképzőintézet dologi államsegélyének, amely tavaly is 35.456 P. volt, 12.000 P. öszszegben való megállapítását.

90. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa 1934. szept. 12-iki üléséből felterjeszti a 44. jkvi pontjába foglalt javaslatát a szanalási korlátozások részleges feloldása tárgyában. A feloldás a következő tételeket foglalná magában s terhelné a főiskola költségvetését:

a) a jelenlegi 3% nyugdíjlevonásnak 1,5%-ra való csökkentése folytán bevételecsökkenés	1382·51 P
b) tanárok s tisztviselők hadipótléka	518·40 P
c) Bódy Dénes gimn. vallástanár személyi pótléka	600.— P
d) tanárok vasuti igazolványának érvényesítési költsége a családfők részére	480.— P
e) Marton János dr. előlépése az V. 2. fiz. o.-ból az V. 1.-be	810.— P
f) 3 tisztviselő részére vasuti kedvezmény hiányáért kártalanítás	90.— P
g) igazgatói, jegyzői stb. tiszteletdíjaknál 10%-os csökkentés elejtése	370.— P
		<u>4250·91 P</u>

Az igazgatótanács rámutat arra, hogy az 1934—35. évi költségvetésében a szanalási program kitűzött menetéhez képest 5197·36 P. javulás mutatkozik, aminek a terhére javasolja az 1934/35 költségvetési évre a fenti tételeknek és pedig a) b) c) és e) alatti tételeknél azoknak, mint egy évi személyi pótlékoknak az utalását. Az igazgatótanács a gazd. választmány véleményének az elfogadásával a fenti korlátozások állandó megszüntetését még nem javasolja, mert a fenti 4250·91 P figyelembevétel után még mindig marad a szanalás 3 utolsó évére 32.553 P kiküszöbölendő hiány s addig, amíg ez a hiány teljesen el nem mulik, a főiskolai közpénztár nem mondhat le véglegesen a szanalási korlátozásokban jelentkező hiánycsökkentő tételekről.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy az 1931 évi őszi főiskolai szanaló bizottság intézkedéseit a közpénztár nehéz helyzete, szinte a végszükség parancsolta, most pedig a közpénztár helyzetében beállott enyhülés lehetővé teszi a tanárok és tisztviselők érdekeibe mélyen belevágó korlátozásoknak legalább részben való megszüntetését, az igazgatótanács javaslatát egész terjedelmében határozati erőre emeli.

91. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa 1934 szeptemberi ülésének 46. jkvi pontjában a gazd. választmány véleménye alapján javasolja, hogy a főiskola nyomdájának Kisfaludy László által kötött bérleti szerződését a régi feltételek alatt újabb egy évre hosszabbítsa meg.

Egyházkerületi közgyűlés a nyomdának évi 2000 P bér mellett 1934 november 1-től 1935 november 1-ig terjedő egy évre való bérbeadásához hozzájárul azzal a világos hozzáadással, hogy a nyomdában szélsőséges, a főiskola szellemével össze nem egyeztethető nyomtatványok előállítására nincs megengedve.

92. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa felterjeszti 1934 szeptemberi ülésének 52. jkvi pontjában foglalt határozatát P. Horváth-pusztai bérlelőinek bérleszállítási kérelme tárgyában. Bérlelők az 1934—35. gazdasági évre a szerződésileg 1918 q buzában megszabott haszonbérnek 1200 q buzára való mérséklését kéri, továbbá azt, hogy úgy, mint az elmúlt évben is az áprilisa és júliusa eső haszonbért 1935. augusztus 15-én kamatmentesen fizethessék. Kérvényükben hivatkoznak az elszenvedett 60%-os aszálykárra, aminek következtében az összes gabonatermésük csak a bérhátrálékot fedezi, továbbá, amire már előző évi bérelendési kérvényükben is hivatkoztak, hogy 1) sertéstenyésztést megfelelő épület hiányában nem üzhetnek; 2) a 100 hold rájuk kényszerített kishaszonbérletekből alig tudnak valamit behajtani; 3) a birtokban 150 hold majdnem teljesen használhatatlan legelő van; 4) a dohányterület csökkentése miatt e révén is csökkent a bevételük; 5) az adók elviselhetetlenül nagyok; 6) a tengerigórék avultsága és szinte használhatatlansága miatt múlt évben tengerijük egyharmadrésze tönkrement. A gazdasági választmány 1934 szeptember hó 8-iki ülésében foglalkozva a kérdéssel, a felhozott s közismert gazdasági nehézségekre tekintettel javasolja, úgy mint az elmúlt években is a haszonbérengedményt, de a mérséklést csak a múlt évi mértékben óhajtja megadni, vagyis a haszonbért a következő egy évre 1400 q buzában javasolja megszabni.

Igazgatótanács a felhozott s méltánylást érdemlő indokokra tekintettel a haszonbért az 1934. október 1-től 1935. október 1-ig terjedő egy gazdasági évre 1400 q buzahaszonbérre szállítja le s engedélyezi a bérlelőknek azt a kérését is, hogy az 1935. áprilisi és júliusi negyedre esedékes haszonbért 1935. augusztus 15-én akkori tőzsdei ár alapján kamatmentesen fizethessék. Ez a bérengedmény azonban bérlelőket csakis a haszonbér pontos fizetésének feltétele alatt illeti meg s hatályát veszti, ha a főiskola a haszonbért akár peres uton, akár bérlelők ellen mások által vezetett végrehajtás során elsőbbségi címen lenne kénytelen érvényesíteni, amely esetben

a főiskola az egész évre az 1918 q haszonbért érvényesíteni fogja. Igazgatótanács jelen határozatát megerősítés céljából a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgatótanács javaslatát elfogadja és azt határozati erőre emeli.

93. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa 1934 szeptemberi ülésének 53. jkvi pontjában foglalt következő határozatát terjeszti fel: Az angol-internátus szükséges, de hiányzó helyiségeinek megépítése ügyében az ügyvezető lelkészi gondnok kezdeményezésére 1934. július 11-én Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok, Enyedy Andor dr. püspökhelyettes elnöklete alatt Janka Károly lelkészi gondnok, Elekes Imre akkori angol-internátusi igazgató, Szabó Gyula megválasztott angol-internátusi igazgató, Novák Sándor gimnáziumi igazgató és dr. Trócsányi József gazdasági választmányi elnökből álló bizottság foglalkozott a megoldás módjával. A bizottság megállapította, hogy szükség volna 3 nyelvyakorló-teremre, 3 vendégszobára s 3 pincére. E helyiségek megépítésére a terv elkészítésével a bizottság Szabó László építész-mérnököt bízta meg. A bizottság e külön épület helyét az angol-internátus keleti oldalán a mostani igazgatói kert helyén jelölte ki a főépület konyhai részével egy vonalban. Az elkészített tervvel Janka Károly lelkészi gondnok elnöklete alatt augusztus 6-án tanári bizottság foglalkozott s ez a beadott tervet kivitelre alkalmasnak találta ugyan, de úgy találta, hogy annak kiviteli költségei legalább 50.000 P-re rugnának, amire az angol-internátusnak nincs meg a kellő fedezete. Ezen a gyűlésen felmerült az a gondolat is, hogy a főiskola vegye meg annak tulajdonosától az angol-internátus telkéhez csatlakozó (a Tompa- és Rákóczi-utcákra néző) cca 500 négyszögöles saroktelket, amelyre nézve szóbeli ígéretünk volt, hogy azt a tulajdonos 6.000 P vételáron átengedi. E telek megvétele esetére, amelyen már nagyobb szabású építkezésre is tér nyílnék, a bizottság azt a gondolatot vetette fel, hogy ezen a telken építeni kellene egy olyan épületet, amely az angol-internátus hiányzó helyiségeit foglalná magában, továbbá 30—40 növendék számára egy olyan típusú internátust, amely a középosztályhoz tartozó, de kevésbé tehetős szülők gyermekeit látná el teljes ellátással, mely internátus mégis többet nyújtana, mint a mai kis-internátus és táptüntetést s kb. havi 60 pengőért adna teljes ellátást. Ez építkezéshez cca 120.000 P lenne szükséges, amelyre fedezetül szolgálna az államsegélyből rendelkezésre álló 57.000 P tartaléktőke, az 1934/35-ben e címen még várható 10.000 P, a tőke kamatából 2.000 P, míg 50.000 P-t 3—4 évi függőkölcsönnel lehetne fedezni, amely törlesztést nyerne az évi államsegélynek a tartalékolható (kölcöntörlesztésre nem fordítandó) részéből s az angol-internátus folyó bevételeiből. A bizottság megbízta a gazdasági választmányt a telek megvételével, a gimnáziumi széket az ezen telken építendő internátus

épület helyiségeinek a pontos megállapításával a terv elkészítése céljára, egyúttal tekintettel arra, hogy az angol-internátus részére szükséges helyiségeknek a megnyerése részint az idő előrehaladása, részint az új építkezési gondolatok és tervezések folytán bizonytalanná vált, megbízta a gazdasági választmányi elnököt, hogy az angol-internátusi telek szomszédságában fekvő néhai dr. Rácz Lajos örököseinak a tulajdonát képező házat tíz évre bérelje ki az angol internátus céljára. Az ügy állásáról és az új építési gondolatokról a lelkészi gondnok jelentést tett az egyházkerületi elnökségnek, mely a kérdéses telek megvételéhez ugyan elvileg hozzájárult, de azon a tervezett új típusú internátus építéséhez nem járult hozzá, részint azért, mert a már meglévő két internátusi típushoz nem tartaná helyesnek még egy harmadik fajta csatolását, részint azért, mert az építkezés csak újabb adósság csinálásával volna megoldható. A gazdasági választmány elnöke jelenti, hogy a telek megvétele nem sikerült, mert a tulajdonos utóbb kijelentette, hogy közbejött körülmények folytán nem hajlandó a telket eladni; továbbá, hogy a dr. Rácz Lajos-féle házat 1934. szeptember 1-től 1944. szeptember 1-ig terjedő 10 évre évi 1.000 P-ért bérbevette. Egy tanári bizottság megtekintette a házat s alkalmasnak találta arra, hogy abban elhelyezést nyerjen 3 nyelvyakorló helyiség, egy felügyelő tanár, továbbá egy kis szobában s konyha kamarában egy családos szolgál.

Igazgatótanács a tett intézkedéseket tudomásul veszi, a dr. Rácz Lajos-féle háznak 10 évre történt bérbevételét jóváhagyja s a szerződést megerősítés céljából a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlés helyeslőleg veszi tudomásul az egyházkerületi elnökségnek, a főiskolai előjáróságnak és igazgatótanácsnak az intézkedéseit. Miután pedig a dr. Rácz Lajos-féle ház bérbevételével az angol-internátus hiányzó helyiségeinek az ügye is jó időre megnyugtató megoldást nyert, felhívja a gimn. székét, hogy az államsegélyből már tartalékolat és tartalékolandó összegből építendő II. sz. internátusi pavillon építését tartsa állandóan napirenden és mihelyt a tartaléktöke emelkedése s a gazdasági viszonyok javulása az építkezést reálisan megvalósíthatóvá teszi, idevonatkozó javaslatát terjessze majd az igazgatótanács elé. A dr. Rácz Lajos-féle házra vonatkozó bérleti szerződést jóváhagyja.

94. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa felterjeszti 1934 szeptemberi ülésének 54. jegyzőkönyvi pontjába foglalt határozati javaslatát a főiskola 1933/34 évi zárszámadása ügyében.

A zárszámadás áttekintő összesítése a következő képet mutatja :

Az egyes pénztárak nyersforgalma a következő:

	Bevétel:	Kiadás:
	P	P
1. Közpénztár	766'073'73	779.400'92
2. Új Vay—Mocsáry alap	1.085'43	—'—
3. Internátusi és fenntartási alap	463'22	—'—
4. Teol. internátusi építési alap	10.505'93	5.435'72
5. Csolnakház építési alap	3.080'54	3.080'54
6. Betegsegélyző-pénztár	8.219'19	9.277'43
7. Ösztöndíj-pénztár	13.489'02	5.361'55
8. Tisztviselői nyugdíj alap	5.001'11	—'—
9. Segélydíj alap	1.432'97	532'73
10. Gimn. internátus építési alap	108.719'89	108.719'89
11. Mudrány-pénztár	31.452'59	18.516'90
12. Tápintézeti pénztár	61.597'94	64.112'13
13. Angol-internátus	82.775'25	92.788'40
14. Pénztári maradvány	—'—	6.670'60
	1,093.896'81	1,093.896'81

A Közpénztárról, Tápintézeti, Mudrány- és Angol-internátusi pénztárról elkészített eredményszámlák (Jövedelem- és Költség-számla) a következők:

A Közpénztár 1933/34 évi eredményszámlája:

I. Jövedelem:

1. Györgyterlő	131.278'80
2. Bálványos	15.093'41
3. P. Horváth-pusztá	16.705'15
4. Perked	2.592'46
5. Erdők, rétek, alsóhatári föld	5.313'40
6. Királyhegy	5.750'45
7. Aranyos	89'49
8. Pincék	—'—
9. Lakóházak	10.142'76
10. Nyomda	1.200'—
11. Könyvkereskedés	—'—
12. Könyvraktár	54'72
13. Lótartás	1.539'46
14. Vegyes bevételek	10.004'51
15. Évjáradékok	6.703'18
16. Tőkék jövedelme	1.130'83
17. Tandíj	35.768'45
18. Nyugdíjjárulék	10.400'56
19. Dologi kiadásokhoz hozzájárulás	15.844'02
20. Kamat bevételek	10.964'01
21. Előírányzaton kívüli bevételek	150'—
22. 1931/32 és 1932/33 évi eredményszámla szerinti ter- hek lerovására	17.895'18

23. Adományokból	---	---	---	---	---	---	---	893·10
24. 400 éves jubileumi bevételek	---	---	---	---	---	---	---	144·34
25. Nagykönyvtár	---	---	---	---	---	---	---	367·51
Követelések és készletek:								
26. P. Horváth-puszta bérhátraléka	---	---	---	---	---	---	---	18.080·67
27. Perked bérhátraléka	---	---	---	---	---	---	---	531·29
28. Borkészlet	---	---	---	---	---	---	---	6.921·03
29. Tandíjhátralék	---	---	---	---	---	---	---	1.118·40
30. Internátusi díjhátralék	---	---	---	---	---	---	---	335·18
							Összesen	327.012·36

II. Költség:

1. Györgytarló	---	---	---	---	---	---	---	96.979·35
2. Bálványos	---	---	---	---	---	---	---	11.757·29
3. P. Horváth-puszta	---	---	---	---	---	---	---	70·92
4. Perked	---	---	---	---	---	---	---	244·65
5. Erdők	---	---	---	---	---	---	---	1.821·53
6. Rétek	---	---	---	---	---	---	---	—
7. Királyhegy	---	---	---	---	---	---	---	7.584·17
8. Aranyos	---	---	---	---	---	---	---	896·92
9. Pincék	---	---	---	---	---	---	---	—
10. Lakóházak	---	---	---	---	---	---	---	582·09
11. Könyvraktár	---	---	---	---	---	---	---	62·70
12. Lótartás	---	---	---	---	---	---	---	1.539·46
13. Vegyes kiadások	---	---	---	---	---	---	---	2.246·58
14. Kötelezettségek	---	---	---	---	---	---	---	14.063·81
15. Kölcsönök kamatai	---	---	---	---	---	---	---	5.600·52
16. Közterhek	---	---	---	---	---	---	---	7.149·17
17. Nyugdíjjárulékok	---	---	---	---	---	---	---	14.775·45
18. Dologi kiadások	---	---	---	---	---	---	---	19.055·91
19. Személyi kiadások	---	---	---	---	---	---	---	71.463·03
20. Tanügyi kiadások	---	---	---	---	---	---	---	3.463·94
21. Vegyes személyi kiadások	---	---	---	---	---	---	---	2.240·85
22. Nyug- és kegydíjak	---	---	---	---	---	---	---	271·92
23. Mult évi hiány fedezésére	---	---	---	---	---	---	---	58.333·36
24. Teol. és gimn. tanári nyugdíjak	---	---	---	---	---	---	---	4.560·15
25. Adminisztrációs kiadások	---	---	---	---	---	---	---	12.501·87
26. 400 éves jubileum és rendkívüli kiadások	---	---	---	---	---	---	---	4·65
27. Előírányaton kívüli kiadások	---	---	---	---	---	---	---	226·50
28. Múzeumok hátralékos dotációja	---	---	---	---	---	---	---	674·04
29. 1933. VI. 30-i borkészlet értéke	---	---	---	---	---	---	---	3.190·40
30. P. Horváth-puszta építkezési hátraléka	---	---	---	---	---	---	---	4.031·75
31. Mult évben kimutatott iskolai díjhátralék	---	---	---	---	---	---	---	1.689·58
32. P. Horváth-pusztai hátralékos kötelezettség 1933/34	---	---	---	---	---	---	---	3.719·07
33. Nyugdíjintézeti hátralék	---	---	---	---	---	---	---	4.488·—
34. P. Horváth-puszta 1932/33 évi bérhátraléka	---	---	---	---	---	---	---	18.658·82
							Összesen	373.948·45

Eredmény:

Költség	---	---	373.948'45 P.
Jövedelem	---	---	327.012'36 P.
Hiány	---	---	46.936'09 P.

Mudrány-pénztár eredményszámlája:

I. Jövedelem:

1. Szegi szántóföldek	---	---	---	---	---	---	---	170'—
2. Faragószállás	---	---	---	---	---	---	---	1.485'05
3. Zsindely-ház	---	---	---	---	---	---	---	500'—
4. Poklos	---	---	---	---	---	---	---	24.792'40
5. Vegyes	---	---	---	---	---	---	---	—'—
6. Erdő	---	---	---	---	---	---	---	90'—
7. Népszövetségi kölcsön	---	---	---	---	---	---	---	21'88
8. Közpénztártól kamat (folyószámla)	---	---	---	---	---	---	---	195'—
9. Rétbérhátralék 1934. VI. 30.	---	---	---	---	---	---	---	240'—
10. Borkészlet 1934. VI. 30.	---	---	---	---	---	---	---	6.056'92
11. Szénakészlet	---	---	---	---	---	---	---	110'—
Összesen	---	---	---	---	---	---	---	33.661'25

II. Költség:

1. Szegi birtok kezelésére	---	---	---	---	---	---	---	—'—
2. Faragószállás kezelésére	---	---	---	---	---	---	---	99'29
3. Szőlőfelügyelő fizetése	---	---	---	---	---	---	---	813'—
4. Közpénztárnak pincekezelő fizetéséhez hozzájárulás	---	---	---	---	---	---	---	400'—
5. Poklos kiadásai	---	---	---	---	---	---	---	5.684'84
6. Adók	---	---	---	---	---	---	---	622'50
7. Tűzbiztosítás	---	---	---	---	---	---	---	14'50
8. Adminisztrációs kiadásokhoz hozzájárulás	---	---	---	---	---	---	---	1.000'—
9. Épületjavítások	---	---	---	---	---	---	---	—'—
10. Zsindely-ház	---	---	---	---	---	---	---	413'95
11. Szőlőkölcsön kamata	---	---	---	---	---	---	---	302'95
12. Kórház fűtése	---	---	---	---	---	---	---	334'98
13. Illetékegyenérték	---	---	---	---	---	---	---	63'75
14. Szegilongi rét	---	---	---	---	---	---	---	32'15
15. Internátusi jótétemény	---	---	---	---	---	---	---	2.237'75
16. Vegyes	---	---	---	---	---	---	---	16'62
17. Klozet-építés	---	---	---	---	---	---	---	6.164'08
18. Erdő kiadásai	---	---	---	---	---	---	---	64'69
19. Folyószámlakamat	---	---	---	---	---	---	---	48'25
20. 1932/33 évi rétbérhátralék	---	---	---	---	---	---	---	620'—
21. 1932/33 évi borkészlet értéke	---	---	---	---	---	---	---	14.719'98
Összesen	---	---	---	---	---	---	---	33.653'28

Eredmény:	Jövedelem	---	---	33.661'25 P.
	Költség	---	---	33.653'28 P.
	Jövedelem	---	---	7'97 P.

Táptézeteti pénztár eredményszámlája :

I. Jövedelem :

1. Jótéteményekre	3.827·50
2. Prinsterer-alap kamata	120·—
3. Gulácsy-alap kamata	8·—
4. Tőkekamat	393·—
5. Vegyesekből	316·11
6. Teol. internátustól kamat	1.693·36
7. Társadalombiztosító díjakból	158·49
8. Étkezési díjakból	52.375·26
9. Adományokból	292·25
10. 1933/34 évi tápdíjhátralék	652·70
Összesen	59.836·67

II. Költség :

1. Jótéteményekre	3.827·50
2. Felügyelő tiszteletdíja	540·—
3. Gondnoknö fizetése	1.280·—
4. Mészáros fizetése	600·—
5. Cselédek fizetése	1.974·18
6. Élelmiszerekre	34.424·04
7. Épületjavítások	188·30
8. Felszerelésekre	340·97
9. Tűzifa (fűtés)	3.186·05
10. Világítás	1.702·90
11. Tűzbiztosítás	60·90
12. Adminisztrációs kiadásokhoz hozzájárulás	2.000·—
13. Alapítványi kamatok	1.282·22
14. Vegyesekre	121·47
15. Társadalombiztosító	1.087·25
16. Mult évi hiány megtérítése	12.627·43
17. Közpénztárnak folyószámlakamat	447·50
18. Tápdíjvisszatérítések	272·80
19. Mult évben kimutatott tápdíjhátralék	1.410·58
Összesen	67.374·09

Eredmény:

Jövedelem	59.836·67 P.
Költség	67.374·09 P.
Hiány	7.537·42 P.

Angol-internátus eredményszámlája :

I. Jövedelem :

1. Felvételi díjakból	1.560·—
2. Ellátási díjakból	68.391·67
3. Lakás díjakból	4.575·84

4. Angol társalgási díjakból	4.008,20
5. Egyesek étkezéséből	319,13
6. Társadalombiztosító díjakból	240,07
7. Teniszpálya díjakból	224,20
8. Vegyesből	245,20
9. Kertészetből	419,03
10. Előirányzaton kívüli bevételek	274,82
11. Élelmiszerkészlet	3.172,98
12. Ellátási díj követelések	1.337,24
13. Társalgási díj követelések	300,—
14. Mult év terhéül kimutatott számlák kifizetése	415,49
Összesen	85.483,87

II. Költség :

1. Szabó Gyula fizetése	797,05
2. Két helyettes tanár fizetése	1.919,18
3. Irsa Tibor fizetése	941,96
4. Gondnoknő fizetése	1.140,—
5. Gépész fizetése	1.122,—
6. Kertész fizetése	549,—
7. Szolgák fizetése	1.371,34
8. Konyhaszemélyzet fizetése	1.000,92
9. Nyelvtanítási díjak	456,—
10. Zenetanítási díjak	1.353,50
11. a) Gépész- és asztalosműhely vezetéséért	98,40
11. b) Gyógyszerszámla	30,42
12. Orvos fizetéséhez hozzájárulás	300,—
13. Társadalombiztosítási díjakra	1.363,—
14. Tűzbiztosítási díj	171,02
15. Épületkarbantartás	2.809,42
16. Kertészeti kiadások	1.880,19
17. Fűtés (konyha)	2.186,85
18. Fűtés (központi)	10.639,50
19. Villanyvilágítás	2.717,47
20. Vízhúzó motor	1.394,50
21. Élelmiszerek beszerzésére	26.893,35
22. Felszerelések és azok javítása	3.935,10
23. Korrepetálási díjak	—,—
24. Sporteszközök beszerzése	90,98
25. Játékszerek beszerzése	—,—
26. Ujság előfizetések	228,08
27. Mosás, vasalás, varrás és anyagok	1.664,14
28. Irodai szükségletek	394,70
29. Telefon, postafiók díjak	138,95
30. Műhelyanyag szükségletek	31,10
31. Szennyvíztelep tisztítás	—,—
32. Területhasználati díj	10,—
33. Hangszerek karbantartása	39,40

34. Adminisztrációs kiadásokhoz hozzájárulás	2.000.—
35. Vegyes kiadások	322·80
36. Folyószámlakamat	875·45
37. Hirdetésekre	233·46
38. Igazgatási és utiköltségek	255·40
39. Sportpálya karbantartása	18·12
40. Szegény tanulók segélyezése	—·—
41. Törlesztéses kölcsön	500.—
42. Mult évi hiány megtérítése	—·—
43. Teniszpálya karbantartása	492·86
44. Kútépítésre	4.598·59
45. Klebelsberg-kép utolsó részlete	401·20
46. Egy tanszék után nyugdíjjárulék	658·24
47. Egy helyettes tanárért lakásbérlet	426.—
48. Előirányzaton kívüliek	3.282·41
49. Mult évi hiány megtérítése	4.415·42
50. Mult évben kimutatott ellátási díj hátralék és társal- gási díj követelések	1.786·28
51. Mult évi élelmiszerkészlet felhasználása	1.193·01
Összesen	89.126·76

Eredmény:

Jövedelem	85.483·87 P.
Költség	89.126·76 P.
Hiány	3.642·89 P.

A vagyonmérleg adatai a következők:

	1933. VI. 30. P	1934. VI. 30. P
1. Közpénztár	1,346.419·95	1,358.029·69
2. Új Vay—Mocsáry alap	4.023·14	4.075·43
3. Intern. és fenntartási alap	307·55	329·77
4. Ösztöndíjpénztár	652·57	494·69
5. Tisztviselői nyugdíjalap	12.876·67	13.718·51
6. Segélydíj pénztár	11.671·28	11.666·88
7. Teol. internátusi építési alap	—·—	—·—
8. Gimn. internátusi építési alap	—·—	—·—
9. Csónakház építési alap	—·—	—·—
10. Mundrány-pénztár	336.628·74	336.726·91
11. Tápiintézeti pénztár	6.877·11	11.252·60
12. Angol-internátus	—·—	—·—
Tiszta vagyon összesen	1,719.457·01	1,736.294·48

Az iskolafenntartó *Közpénztár*-nak a hiánya tehát 46.936·09 P, miután pedig az eredményszámlán szerepel az 1932/33 évi 55.647·32 P hiány is, ez azt jelenti, hogy a hiányunk ez évben ezen két összeg különbözetével 8.711·23 P-vel apadt. Az 1931/32 évre előirányzott 78.170·35 P hiányból a szanálási időszak harmadik évének végére

tehát 31.234·26 P hiány küszöböltetett ki. A szanálási program szerint a hiány 7 év alatt évi 11.167·54 P-vel küszöbölendő ki. E szerint pedig a harmadik szanálási év végére a hiánynak 44.667·73 P-nek szabadna lenni. Tekintve azt, hogy a hiány 46.936·09 P, e két összeg különbözetével 2.268·36 P-vel vagyunk programhátralékban.

A *Mudrány-pénztár* eredményszámlája 7·37 P felesleggel zárult.

A *Tápiintézeti pénztár*-nál a múlt évi 12.626·57 P hiány 7.537·42 P-re csökkent. A javulás tehát 5.089·15 P.

Az *Angol-internátus*-nál a múlt évi 4.415·42 P hiány 3.642·89 P-re apadt. Javulás 772·53 P.

Igazgatótanács az 1933/34. évi zárszámadást és vagyonszámlát a gazdasági választmány által felterjesztett kísérellettel együtt elfogadja és felterjeszti a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez és egyben ajánlja, hogy dr. Trócsányi József gazd. választmányi elnöknek nagyértékű munkája érdemének készsége elismerése mellett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés a felmentvényt a szokásos óvás fenntartása mellett adja meg; ugyancsak javasolja, hogy Szűts István főiskolai számvevőnek és Szalay Róbert pénztárnoknak gondos és lelkiismeretes működésük méltánylása mellett a felmentvényt adassék meg.

Egyházkerületi közgyűlés a főiskola zárszámadásait jóváhagyja és dr. Trócsányi József gazd. választmányi elnöknek, Szűts István főiskolai számvevőnek és Szalay Róbert főiskolai pénztárnoknak hűségese sáfárkodásuk elismerése mellett a szokásos óvás fenntartásával a felmentvényt megadja.

95. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa 1934 szeptemberi ülésének 56. és 57. jegyzőkönyvi pontjaiba foglalt határozatában kéri, hogy az egyházkerület tegyen megfelelő intézkedést egyfelől a teol. internátus részére a lelkészek és gyülekezetek által felajánlott összegeknek, másfelől a felgyülemllett kulturadóhátralék megfizetésére.

Egyházkerületi közgyűlés felhívja az espereseket, hogy a még mindig súlyos gazdasági helyzetnek és az egyes egyházak és lelkészek teljesítőképességének a mérlegelésével szorgalmazzák úgy a kulturadónak, mint a teol. internátusi járulékoknak a beszedését és előbbit az egyházkerületi pénztárba, utóbbit pedig közvetlenül a főiskolai pénztárba szolgáltassák be.

96. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa 1934 szeptemberi ülésének 55. jegyzőkönyvi határozatával felterjeszti megerősítésre a főiskola 1934/35 évi alábbi költségvetését:

A Közpénztár költségvetésének főbb tételei:

<i>Fedezet:</i>	<i>Szükséglet:</i>
1. Szántóföldek, rétek stb. 178.584·95	1. Szántóföldek stb. 118.261·18
2. Szőlők 9.000·—	2. Szőlők 6.307·—
3. Pincék —·—	3. Pincék 50·—
4. Lakóházak 10.191·64	4. Lakóházak 1.950·—
5. Nyomda 1.200·—	5. Nyomda —·—
6. Könyvkeresk. 1.500·—	6. Könyvkeresk. —·—
7. Könyvraktár 100·—	7. Könyvraktár 80·—
8. Lótartás 1.500·—	8. Lótartás 1.500·—
9. Vegyes bevétel 9.878·04	9. Vegyes kiadások 2.653·50
10. Évjaradékok 7.175·40	10. Kötelezettségek 10.551·84
11. Tőkék jöved. 1.128·48	11. Kölcsönök kam. 2.362·31
12. Tandíj 38.702·—	12. Közterhek 5.867·95
13. Nyugdíjjárul. 9.929·62	13. Nyugdíjjárul. 11.110·19
14. Dologi kiadások-hoz hozzájárulás 16.000·—	14. Dologi kiadások 16.690·98
15. Kamat bevételek 3.000·—	15. Tanügyi kiad. 2.750·—
16. Könyvtár 300·—	16. Személyi kiadás 74.274·33
17. Rendkívüli bevételek 800·—	17. Vegy.szem.kiad. 2.705·60
Fedezet összesen 288.990·13	18. Adminisztr.kiad. 12.960·07
	19. Nyug- és kegydíj 271·92
	20. Mult évi hiány 46.936·09
	21. Rendkívüli kiad. 10·—
	Szükséglet összesen 317.292·96
Szükséglet 317.292·96 P.	
Fedezet 288.990·13 P.	
Hiány 28.302·83 P.	

Az 1931/32 évi 78.170·35 P hiányból a 7 évre tervezett szanálási program szerint évi 11.167·54 P hiány csökkentéssel a szanálási időszak mostani negyedik évének a végére a hiánynak 33.500·19 P-re kellene csökkenni. Minthogy pedig az előirányzott hiány 28.302·83 P, azért e két összeg különbözetével 5.197·36 P-vel lennének előbbre a kitűzött programnál, ha a most előterjesztett költségvetés valóra válik.

A külön pénztárak költségvetésének főbb tételei:

Új Vay—Mocsáry-alap:

	Fedezet:	Szükséglet:
1. Osztalékok, adományok	106·74	
2. Tőkésítésre		106·74

Internátusi- és fenntartási-alap:

1. Osztalékok és kamatok	39·62	
2. Tőkésítésre		39·62

Teol. internátus építési-alap:

	<i>A) Állami rész:</i>	Fedezet	Szükséglet
1. Államsegély		4.429·02	
2. Annuitás fizetésére			4.429·02
<i>B) Főiskolai rész:</i>			
3. Adományokból, főiskola, teológiai tanárok, egyházkerület		11.850·—	
4. Tőkésítésre vagy továbbépítésre			11.850·—

Betegsegélyző pénztár:

1. Gimnáziumi tanulók, teológia, tanítóképző hozzájárulása	8.040·—	
2. Tanárok hozzájárulása	150·—	
3. Angol-internátus hozzájárulása	300·—	
4. Egyéb	330·88	
5. Személyi illetmények (orvos, ápolónő stb.)		4.158·44
6. Dologi kiadások		4.662·44

Csolnakház építési alap:

1. Államsegély, hozzájárulások	7.653·—	
2. Őrzési díjakból	286·—	
3. Építkezésekre		7.653·—
4. Dologi és személyi kiadások		286·—

Ösztöndíj-pénztár:

1. Özv. Pogány I.-né alapból	2.080·—	
2. Kamatjövedelem	2.194·59	
3. Valorizációs alapra befolyik	970·—	
4. Pályadíjakra, ösztöndíjakra		5.129·01
5. Tőkésítésre		1.088·51
6. Muraközy-alap		356·—
7. Közpénztárnak folyószámla kamat		70·—

Mudrány-pénztár:

1. Rétek, szőlők stb. bevétele	11.065·38	
2. Gazdasági kiadásokra		9.330·04
3. Jótéteményekre		2.000·—

Tápingézet-pénztár:

1. Évjáradékok, kamatok	7.208·76	
2. Tápdíjakból	54.000·—	
3. Adományokból	210·—	
4. Jótéteményekre		5.231·—
5. Élelmiszer, fűtés, személyzet stb.		56.187·76

Tisztviselői nyugdíjalap:

1. Fenntartási járulék, kamatok	1.136·52	
2. Tőkésítésre		1.136·52

Segélydíj-pénztár :

	Fedezet	Szükséglet
1. Kamatokból	519·69	
2. Segélyezésre és kezelési díjra		519·69

Gimn. internátus építési alap :

1. Államtól évi segély	28.954·—	
2. Kamat	1.000·—	
3. Építkezésre vagy tőkésítésre		10.542·13
4. Annuitás fizetésére		19.411·87

Angol-internátus :

1. Ellátási és egyéb díjakból	89.000·—	
2. Vegyesek	1.268·20	
3. Élelmiszer beszerzések, fűtés, világítás, személyi fizetések stb.		90.268·20

Egyházkerületi közgyűlés a főiskola 1934/35 évi költségvetését megerősíti.

97. A népiskolai tanügyi bizottság betérjeszti f. hó 28-án tartott ülésének jegyzőkönyvét, annak kapcsán a népiskolai előadó jelentését, a statisztikai kimutatást és a saját határozati javaslatait.

Egyházkerületi közgyűlés a népiskolai tanügyi bizottság jegyzőkönyvét, az előadói jelentést és statisztikai kimutatást tudomásul veszi, e két utóbbit az egyetemes konventre felterjeszti; a határozati javaslatok felett külön jegyzőkönyvi pontokban határoz.

98. A népiskolai tanügyi bizottság 1934 november 28-án tartott üléséből jelenti, hogy Hubay Mihály, a bizottság eddigi lelkészi elnöke, tanácsbíróvá választása folytán elnöki tisztről lemondott s ennek az egyházkerületi közgyűlésre bejelentését, egyszerűen azt kéri, hogy a bizottság lelkészi elnökéül megválasztásra Gaál Ferenc poroszloi lelkészt, az alsóborsodi egyházmegye tanügyi bizottsági elnökét hozza javaslatba az egyházkerületi közgyűlésnek.

A népiskolai tanügyi bizottság lelkészi elnökének, Hubay Mihálynak elnöki tisztről lemondását sajnálattal és iránta érzett nagyrabecsülésének kifejezésével juttatja az egyházkerületi közgyűléshez, jó reménységgel ajánlván a bizottság lelkész elnökéül Gaál Ferenc alsóborsodi tanügyi bizottsági elnököt.

Egyházkerületi közgyűlés Hubay Mihály lemondását — eddigi működéseért elismerő köszönetének nyilvánítása mellett — elfogadja; Gaál Ferencet — a hű munkást többre bízva — a népiskolai tanügyi bizottság lelkészi elnökéül megválasztja.

99. Belmissziói előadó jelenti, hogy a vallásoktatók beérkezett személyi törzskönyvi lapjai tanúsága szerint középiskoláinkban a vallásoktatás lelkes és ügybuzgó munkások kezén minden tekintetben megfelelő eredménnyel halad. Ez évben más felekezetek részéről nem történt gátlás vagy ellenkezés.

Egyházkerületi közgyűlés az előadó jelentését örömmel és elismeréssel veszi tudomásul és felterjeszti az egyetemes konventre.

100. Belmissziói előadó jelenti, hogy a vallásoktatásra vonatkozó iskolai törzskönyvi lapok az 1933/34 iskolai évről hiány nélkül beérkeztek és rendben vannak.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentés tudomásul vétele mellett a törzskönyvi lapokat felterjeszti az egyetemes konventre.

101. Egyházkerületünk elnökségének rendezésében 1934 június 22-én missziói vonatkozású és tartalmú konferencia tartatott Lilla-füreden az egész egyházkerület lelkészei, tanítói és gyülekezeti tagjainak számára.

Közgyűlésünk mindenekelőtt hálás köszönettel adózik a kerületi elnökségnek e magas színvonalú és sok áldással járó konferencia rendezéséért, amely a gazdag lelki áldások mellett erősen előmozdította az összetartozás érzését, megszilárdítását, a különböző megyebeli gyülekezeti tagok összehozását, megismerését, testvéri megszeretését. Köszönetét fejezi ki az előadóknak is lelkes, építő s minden tekintetben alapos előadásaikért és kéri közgyűlésünk az elnökséget, hogy e bevált s a hitéletet mélyítő, építő konferenciák évről-évre alkalmas időszakban állandósíttassanak.

102. Egyházkerületünk pénzügyi választmánya és számvevőszéke betérjeszti jóváhagyás végett 1934 április 9-én felvett jegyzőkönyvét, (lásd Függelék) amely szerint a pénzügyi választmány és számvevőszék az egyházkerületi pénztár 1933 évi számadásait tételről-tételre megvizsgálta, az egyházkerületi pénztárosnak a felmentés megadását javasolja, az 1934 évi költségelőirányzatot megtárgyalta, elfogadta és az egyh.-ker. közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

1. *Zárszámadás.* Egyházkerületi közgyűlés az egyházker. pénzügyi választmány és számvevőszék jelentését tudomásul véve az 1933 évi pénztári számadást maga részéről is jóváhagyja és dr. Kovács Kálmán egyház-

kerületi pénztárosnak, — kifogástalan és pontos kezeléséért elismerésének nyilvánítása mellett a felmentést megadja.

2. *Költségvetés.* Jóváhagyja az 1934 évi megállapított költségeloirányzatot, tudomásul veszi, hogy az egyházkerület történetének megírásával és kinyomatásával járó költségekre, ami kb. 6000 P-t fog kitenni, az 1934. évi költségeloirányzatba 2000 P-t, az 1935 évibe 2000 P-t vesz fel, a még hiányzó összeg az 1936 évi költségeloirányzatban nyer fedezetet. Elhatározza, hogy e kiadások az egyes egyházakra lesznek kivetve. — A köz hirdetésből minden évben más-más egyháznak jutó segélyt 1934 évben 150 P összegben a szendrőládi egyháznak utalja ki. — Jakab Istvánné lelkészözvegy, miskolci lakosnak a Vegyes kiadások rovat terhére 72 P 80 fillér segélyt engedélyez, miből az özvegy néhai férjének a közalapi lelkészkölcson címén hátralékos tartozása fedezendő. — A felszaporodott munkateljesítményre tekintettel az egyházker. lelkészi főjegyző eddigi 200 P tiszteletdíját évi 400 P-re, a világi főjegyzőét az eddigi 100 P-ről évi 200 P-re, a jegyzők eddigi 50 P tiszteletdíját évi 100—100 P-re 1934 január 1-től felemeli s az egyházker. pénztáros telefonkiadásainak megtérítése címén — ugyanezen időtől kezdve — havi 20 P átalányt engedélyez. — A Miskolcon működő három tanítóképzőintézetnél végzett vallásoktatás ellátásáért — tekintettel a felszaporodott órák számára s azok elátásának fontosságára évi 800 P alapulvétele mellett, az 1934 évre figyelemmel a csonka iskolai évre — 666 P 68 f-t 1935 január 1-től kezdve pedig e címen évi 800 P-t irányoz elő.

103. A bodrogkereszturi egyház kérelme a f. év őszén megtartott „Bodrogkereszturi zsinat“ évfordulója megünneplésével felmerült kiadásaihoz való hozzájárulás iránt.

Közgyűlésünk a bodrogkereszturi egyháznak 200 P segélyt engedélyez, aminek megtörtént kifizetését jóváhagyólag tudomásul veszi s azt a megtakarítások terhére rendeli elszámolni.

104. Az egyes egyházak teherbíró képességének leromlása s a megváltozott buzaárak figyelembevételével szükségessé vált az egyházmegyék terhére kirótt kulturadó buzaegységárának szabályozása.

Közgyűlésünk a kulturadó buza egységárát 1934. évre q-ként 14 pengőben állapítja meg.

105. Az Orsz. Ref. Jóléti és Gazdasági Társulat, az 1933. évi október 1-től 1934. szeptember 30-ig terjedő időszakra, a püspök úrhoz betérjesztette tiszánineni egyházkerületi irodájának jelentését a temetési segélyakcióról.

Taglétszám: 2.331. Tőkeösszeg: 391.950 P. Befolyt 1-ső évi tagdíj: 10.800 P. Egyházkerületi jutalékgigény: 540 P. Kifizetett egyházkerületi jutalék: 325 P. Egyházközségi jutalékgigény: 1.080 P. Egyházközségi jutaléokra előleg: 337 P. Szervezésért főleg segédlelkészeknek fizetve: 5.662 P. Egyházközségi megbízottaknak jutalék fizetve: 3.790 P. Egyházkerületi sajtótámogatás: 541 P 66 fillér. Jóléti Társulat lelkész feleségének eltemetéséhez: 600 P, lelkészek temetéséhez 500 P segéllyel járult.

Püspök úr az egyházkerületi jutalékokat 1934 január 1-től 1934 december 31-ig terjedő időről az egyházkerületi számvévő-székhez beadott nyugtákkal a kerületi pénztár útján számolja el.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bemutatott jelentést tudomásul véve, ismételten figyelmébe ajánlja az egyházközségeknek és lelkipásztoroknak, hogy az Orsz. Ref. Jóléti és Gazdasági Társulat ügyét, híveik érdekében, karolják fel és támogassák.

106. A Magyar Ref. Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége egy memorandumot terjesztett közgyűlésünk elé dr. Budai Gergely elnök aláírásával, amelyet a szövetség 1934. évi balatonszárszói főiskolás konferenciáján szerkesztett. Ifjak munkája, balzsamos, friss levegő és kora tavaszi napfény hatják át. Nemzetmentő elvek vannak benne lefektetve, melyek úgy hatnak, mint mikor az ember március első napjaiban kitekint a falusi parochia ablakából; a sár-tenger közepén az ezer és ezer sugárban fürdő tavacska közt száradó gyalogutakat lát elnyilamlani közeli és távoli célok felé. Olyan kívánatos rálépni ezekre a keskeny utakra. Az ember arcát friss tavaszi szél borzongatja, amíg olvassa ezt a bízó gyermekszívvel megírt memorandumot. Mi azonban tudjuk, hogy ezek alatt az ösvények alatt feneketlen mélységek ásítanak s hogy ezek a mélységek tengernyi vérrel és tengernyi szennyel vannak kitöltve. Mi tudjuk, hogy a cél, amit ők gyermek lelkük kristály tiszta ablakán oly igen közelinek látnak, messze van, hogy talán szuronyerdők, életfogytiglan tartó rabságok, hullahegyek, akasztófák esnek közbe. De épen ezért jó helyre jöttek, mikor református egyházunk ajtaján zörgetnek. Mi elutasíthatnánk őket; mi azt mondhatnánk: ez a dolog nem tartozik sem egyházunkra, sem egyházkerületünkre. A Krisztus egyháza nem foglalhat állást abban a nagy perben, mely ma az örökség körül folyik a társadalmi osztályok közt. „Ki tett engem bíróvá, vagy osztóvá ti köztetek?” — így szólt Idvezítőnk. „Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget.” De itt már nem az osztályérdekről, nem a telhetetlenségről van szó. Ezekkel a gondolatokkal mi egyet értünk, a lelkünk legközepéből fa-

kadnak azok. 1. *Telepítés* kihaló falvak és kihaló gyülekezetek újjáteremtésére. 2. *Radikális birtokreform*, azon a bibliai elven, hogy minden az Istené. 3. *Új örökösödési törvény*, mivel nélküle az egyke előreláthatólag az új telepeseket is meg fogja mérgezni. 4. *Új gazdasági rendszer*: külterjes gazdálkodás helyett belterjes gazdálkodás. 5. *A közoktatás átszervezése*: a magyar föld, a magyar nép, a magyar nemzet ismeretének középpontba állítása. Ezek ma az egyedül lehetséges jövőt, az életet jelentik nemcsak nemzetünkre, de református egyházunkra is. Mi Isten előtti felelősséggel épen azért akarnók megtenni mindent, ami a Lélek fegyverével megtehető, a megoldás előkészítésére, mert teljes tudatában vagyunk annak, hogy ha az evangélium lelke, a békesség lelke fel nem emeli szavát, ha utat nem jelöl a mélységek és veszedelmek felett, az immár végletekig megfeszülő ellentétek robbanásszerűleg fognak feloldódni, a magyar nemzet útja a fent érintett katasztrófákhoz, véres ingoványokhoz fog vezetni. A súlyos helyzet felelősségteljes tudatában és hogy meg ne piruljunk egy nálunk bátrabb és hívőbb ifjúság előtt, egyházkerületi közgyűlésünk a következőket határozza:

Egyházkerületi közgyűlésük jóleső érzéssel veszi tudomásul a S.D.G. Szövetség memorandumát, mely pompás megnyilatkozása nemes magyar református ifjúságunk lángoló lelkesedésének. Bárha a maga részéről tisztában van azzal, hogy a fogalmazványban lefektetett dolgok világi vonatkozásúak, így megoldásuk nem esik az egyház hatáskörébe, mégis, mivel a keresztyén anyaszentegyháznak kötelessége a világosság és igazság felé vezérelni a népeket, mint árva magyar hazánk és népünk hű szolgája, kész örömmel igyekszik egyengetni az utat ezeknek az égető kérdéseknek a megoldásához. A memorandumot a legmelegebb pártfogással felterjeszti az egyetemes konventre. Egyben felkéri az egyetemes konventet, hogy a közelmúltban Budapesten lezajlott szűkebbkörű „egykekonferencia“ mintájára egybehívandó országos református kongresszus tartása felől tegyen intézkedést, amely a memorandumban foglalt kérdéskomplexumot részleteiben is tegye tanácskozás tárgyává. Azután az evangélium fehér fényénél kialakult közfel-fogás alapján egyetemes konventünk akár törvényjavaslat, akár memorandum alakjában vigye oda ezeket a végzetesen sürgős igazságokat és tényeket a m. kir. kormány elé.

107. A bihar-érmelléki egyházmegye esperese, püspök urnak előterjesztette, hogy f. év okt. 15-én Almosd község piacterén, a Bocskay-hajdúk csatájának 330 éves évfordulóján egy szoborművet lepleznek le. Kerületünket meghívta s adományt kért a szoborra.

Egyházkerületi közgyűlésünk hódoló kegyelettel emlékezik meg Bocskay fejedelmünkről és hajduiról. Tudja, hogy a szép, beszédes szobor leleplezési ünnepélye okt. 15-én széles keretek között végbe ment. Tudomásul veszi, hogy egyházkerületünket Nádházy Bertalan jegyző képviselte. Pénztárból, sajnos szerényen 25 pengőt utal a szobor költségei javára.

108. A sárospataki főgimnázium igazgatója és a főiskola köz-igazgatója: Novák Sándor azt az örvendetes jelentést teszi püspök urhoz, hogy a Pataki Diákok Országos Szövetsége kezdeményezésére, a köziskolai szék az 1935. esztendőben II. Rákóczi Ferenc halálának 200 éves fordulójára évében, az iskolakertben felállítja vezérlő fejedelmünk szobrát. 1000 P már együtt is van, a PDOSz. elnöke 500 P-t felajánlott, 500 P van erre a célra a Szövetség pénztárába. Egy perselynapot kér a költségek céljaira.

Egyházkerületi közgyűlésünk hódoló kegyelettel gondol a nagy fejedelemre, mert Rákóczi népének vallja magát ma is a Felvidék. Helyesléssel üdvözi a kegyelet szándékot és az 1935. évi pünkösdi első napi perselypénzt, erre a célra rendeli meghirdetni. E perselypénzek az esperesi hivatalokba küldendők s onnan a Főiskola közigazgatójához.

109. A sárospataki főiskola ifjúságának lapja, az „Ifjúsági Köz-
löny“ szerkesztősége kérésrel fordul az egyházkerületi elnökség-
hez, hogy kitűzött pályamunkájoknak jutalmazására, mely: A ti-
száninneri ref. egyházkerület egyik inkább ref. jellegű falujának
monografiája“ címmel tüzetett ki, pályadíjat adni kegyeskedjék.

Közgyűlés az elnökség azon intézkedését, mely sze-
rint az O. R. J. Ó. adomány terhére már a gyűlést meg-
előzőleg 50 P e célra elküldetett, jóváhagyólag tudomá-
sul veszi, mivel a pályamunka tételében foglalt nemes
cél, a faluszemináriumi munka megkedveltetése, fejlesz-
tése gyakorlati jelentőségénél fogva méltó a támogatásra.

110. Tárgyalta a közgyűlés az abauji, alsóborsodi, gömörtornai,
felsőborsodi és alsózempléni egyházmegyék segédlelkéstartásra
vonatkozó felterjesztését.

Az abauji egyházmegye közgyűlése Tornyosnémeti részére úgy
kér állandó káplántartó jogot és kongruát, hogy a káplán a 3 km-re
fekvő társegyházban, a határon lévő Hidasnémetiben lakkék, ahol
vámórség, vallásoktatás, ifjúsági munkák, istentiszteletek stb. egy
munkást igényelnek. Az egyház is, a lelkipásztor is, hajlandó ter-
het is vállalni (lakás, étkezési pótlék).

Szikszó részére — de csak másodsorban — azért javasol állandó kápláni járandóságot, mert 1800 a ref. lélekszám, sokféle iskola van és intenzív belmisszió. Az 51 egyházközségű egyházmegyében csak 5 állandó káplántartó hely van.

Alsóborsod közgyűlése a ládházai egyházközség részére azért kér állandó teljes káplánkongruát, mert Mezőnyék és Mályi is hozzátartoznak s Mezőnyéken már szobát is építettek a s.-lelkész részére, haranglábat állítottak, templomtelket szereztek és templomot akarnak építeni. Itt 296 külbirtokos és 130 adózó van. Mályiban templom is van és egy előkönyörgő. Három istentiszteletet ellátni és 3 községet gondozni nem képes egy lelkipásztor.

Eger részére azért kér kápláni kongruát, mert 40 szórványa van. Vallástanítója van ugyan, de leköti a sok iskola. Egercsehi 21 km-re van 200 ref. lélekkel.

Gömörtorna, Kelemérre azért kér állandó s.-lelkészt, mert társegyházának Gömörszőlősnek temploma van, határszél s igen szükséges volna állandó gondozásba venni.

Komjátiba azért kér állandó s.-lelkészt, mert hozzátartozik Bódvaszilás járási székhely, ahol templomi és tábori istentiszteleteket kell tartani. Tornanádaska határőrségi lakhely. Bódvarákón a nyári időben ref. leánycserkészek üdülnek. Egy lelkész kevés.

Felsőborsod, Szilvásváradra kér állandó káplánt, mert 5 szórványát nem tudja másként gondozni.

Felsőnyárádra is szükséges az állandó segédlelkész, mert a bányatelepi egyháztagokkal Kurittyánban állandóan szaporodnak a hívek. 8 szórványa van.

Ózdra azért szükséges az állandó s.-lelkész, mert gyártelep és sok a szórványa, amelyekben állandó vallástanítás folyik tulságos erőfeszítéssel.

Felsőborsod közgyűlése úgy látja, hogy vannak állandó káplántartó helyek — egyeseket meg is nevez — ahol kevésbé van szükség a s.-lelkészekre, mint a fentemlített helyeken.

Az alsözempléni egyházmegye két egyházközsége pedig a kötelező segédlelkész tartása alól felmentést kér.

Pácin az 1932 évben 4 indokkal kért kápláni kongruát. Hogy nincs 5 éve kántora, hogy 200 ref. állami iskolai növendéke van, hogy 50 gazdasági iskolás komoly vallásoktatást igényel, hogy vásárnapi iskola, ifjusági egyesület, leányegylet, nőegylet, különböző bibliakörök „ujabb lelkimunkás után óhajtoznak.“ Az egyházmegye közgyűlése „meleg pártolással“ terjesztette fel a kérvényt. Állandó káplánt nyert. Most azt kéri, hogy mentsek fel az állandó káplántartás kötelezettsége alól. Mert: a 6 vallásórát elvégzi a lelkipásztor is, van már organista is. Egyházmegyei közgyűlés nem tartja a kérelmet teljesíthetőnek, mert a régi indokok és körülmények jórészt ma is fennállanak s különösen a tanyák gondozásánál szükség van az állandó s.-lelkészre. S emellett a segédlelkészek is nehezen jutnak helyhez s állásokat csak „végszükség“ esetén helyes megszüntetni.

Megyaszó presbitériuma és lelkipásztora a káplántartási kötelezettség alól ideiglenes felmentést kér, mert az teljeseen a lelkipásztor anyagi terhe, akinek jövedelme úgy lecsökkent, hogy abból még s. lelkészt is ellátni nem tud. S emellett 1800 ref. lélek gondozása nem is igényli a káplánt. Az egyházmegye közgyűlése nem javasolja a kérés teljesítését, mert a segédlelkészek szociális viszonyai is megkívánják az állások fenntartását, de Megyaszó 3—9 km. távolban levő szórványai szempontjából is igen fontos, hogy ott állandó s. lelkész legyen. Kéri azonban, hogy a nagyon lecsökkent lelkipásztori javadalom miatt nyerjen a megyaszói lelkipásztor kápláni kongruát.

Egyházkerületi közgyűlésünk a Konvent 332-1934. sz. határozatának b) pontja alapján az állandó káplántartó helyek újra való megállapítását elhatározza és addig felfüggeszti az itt előterjesztett kérelmek elintézését. Hogy f. év december 31-ig a konvent által megkívánt módon végeztessék el a revízió, megbizsa az egyházkerület elnökségét és az esperesi kart, hogy a fizetéskiegészítésben részesítendő kápláni állások számát egyházkerületünkre nézve megállapítsa. Elrendeli egyszersmind azt is az egyházkerületi közgyűlés, hogy f. évi dec. 20-ig a konvent fenti számú rendelete szerint megkívánt adatokat minden egyházközség, amely fizetéskiegészítésben részesülő kápláni állást óhajt fenntartani, esperese útján terjessze fel a püspöki hivatalba.

111. Az abauji egyházmegyei közgyűlés felterjeszti 1934 évi tavaszi közgyűlésének következő határozatát: Egyházmegyei közgyűlés felterjesztést intéz az egyházkerületi közgyűlés útján az egyetemes konventre, amelyben azt kéri, hogy legalább az 500 lelken alóli gyülekezetek mentessenek fel a kerületi, konventi, zsinati jegyzőkönyvek és naplók kötelező megvétele alól s ennek megtörténte után a rájuk vonatkozó ügyekben jegyzőkönyvi kivonatban nyerjenek értesítést.

Egyházkerületi közgyűlés mivel nagyon komoly aggodalommal látja a törpe gyülekezetek vergődését, a mai nehéz világ anyagi viszonyaival vívott hősies küzdelmét, méltányosnak látja a javaslatot és azt az egyetemes konventre a legmegértőbb és legmelegebb pártolással terjeszti fel.

112. A kupai ref. egyház a templom előtti térből 70 négyszögölnyi területet átengedett a felállítandó hősök szobra számára. Ezt az ajándékozást az abauji egyházmegyei elnökség jóváhagyása után egyházkerületi elnökség is megerősítette és kéri ezen elnökségi intézkedéshez a közgyűlés hozzájárulását.

Egyházkerületi közgyűlés az elnöki intézkedést jóváhagyólag tudomásul veszi.

113. Az abauji egyházmegyei közgyűlés felterjeszti, mint örvendetes és buzdító jelentőségű tény, tudomásul vétel végett, hogy Szilágyi István vilmányi gondnok és neje Kovács Mária vilmányi lakosok 4000 P értékű orgonát ajándékoztak a vilmányi egyháznak.

Egyházkerületi közgyűlés nagy elismeréssel és meghatott lélekkel vesz tudomást a hitet és egyházat szerető adományozó lelkeknek e ritka és szép cselekedetéről; annál inkább, miután a nemeslelkű adományozók pár évvel ezelőtt egy harangot is öntettek a vilmányi egyház részére. Közgyűlés, amikor örömmel hajtja meg az elismerés zászlóját e nemes és mindenki előtt például szolgáló, az egyházat, ősi vallást tettekben megmutató szeretet előtt, az adományozók nevét és tettét jegyzőkönyvében örökíti meg, arról őket jegyzőkönyvi kivonatban értesíti s áldozatkész lelkükre és további életükre Isten áldását és védő kegyelmét kéri.

114. Az abauji egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a göncruszkai ref. egyház presbitériuma által előterjesztett lelkészi díjlevelet jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett díjlevéltől a jóváhagyást megtagadja, mert az új díjlevél tekintetében az egyházközség presbitériumának és közgyűlésének a E. T. I. 77 §. a., 80 §. c. és 82 §-a, úgy a 70 §. 2. bek. értelmében, miután egyházi közteher viselés megállapításáról, illetve változtatásáról van szó: névszerinti szavazással szavazók nevének kitüntetésével meghozott határozata a felterjesztett iratok között nem fekszik el, illetve a presbitéri határozat ily névszerinti szavazás nélkül lett meghozva, de egyébként sincs igazolva, hogy az 1878 március 17-iki díjlevélben még husz holdban kitüntetett szántó és rét és a Zeher nevű szőlőhegyi darabka szőlőben kitüntetett természetbeni, illetve földjavadalom teljes mértékben megvan-e az új díjlevélben 14 kat. hold 234 □-ölben kitüntetett földben, illetve amennyiben e részben változás történt, annak mi a törvényszerű indoka.

115. Az alsózempléni egyházmegye felterjeszti illetékes elbírálás végett 1934 május 4-iki közgyűlésében a ricsei ref. egyházközség által megalkotott díjlevél s egyben a ricsei presbitérium felozlatása tárgyában rendelkező határozatát, amelyben az egyházközség által megalkotott új díjlevelet abból az indokból nem

erősítette meg, mert azon a presbitérium oly irányú határozata olvasható, hogy a díjlevél nem Batta János lelkész számára készült, de egyébként is hiányzik arról a jelenlegi törvényes lelkipásztor aláírása, amely körülmények az egyházmegyei közgyűlés szerint is arra utalnak, hogy a gyülekezet lelki békessége és az új díjlevél készítéséhez megkívánt közrend és nyugalom még nem állott helyre az egyházközségben s így előbb ezen lelki megújulás kétségtelen bizonyosságát várja a ricsei gyülekezettől. De feloszlatta ugyanezen egyházmegyei közgyűlési határozat a ricsei presbitériumot abból az indokból, mert az esperesi jelentésből is arról értesült, hogy a ricsei presbitérium kötelességét nem teljesíti, az egyházi hatóságok utasításainak következetesen ellenszegül s még a tűzbiztosítási díjat sem hajlandó kifizetni. Az egyházmegyei közgyűlés ezen határozatát 123 egyháztagnak aláírásával a ricsei egyházközség presbitériuma és egész közönsége megfelelőbbézte abból az okból, hogy a díjlevelet aláírta a missziói lelkész, de arra Batta Jánost is felhívták, ki a díjlevél aláírását megtagadta, a díjlevelet kifejezetten csak az új lelkész számára készítették, mert Batta János részére azt nem hajlandók megadni, az ő személyében látván a gyülekezet lelki válságának az okát s kérik Batta Jánostól való megszabadításukat, mert ellen esetben belefáradnak a könyörgésbe és várakozásba, az egész egyházközség inkább átér a Ricsén most szervezett kt. missziói lelkészesség kebelébe, de ezt csak végső szükségben teszi, mert továbbra is reformátusok akarnak maradni. Az esperesi jelentés jelzi, hogy az esperesnek szándékában van az óhajtott lelkészcsere kérdését megoldani, erre kilátás van s addig Batta Jánost Sátoraljaujhelybe kívánja elhelyezni, remélve, hogy így a gyülekezet válsága megoldódik.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegyei közgyűlési határozat azon részét, amelyben a betérjesztett új díjlevéltől a jóváhagyását megtagadta, helybenhagyja, mert az új díjlevelen az egyházközség lelkészének törvényileg megkívánt aláírása hiányzik, hiányzik a díjlevelet elfogadó presbitériumi gyűlési jegyzőkönyv kivonata is, mint ahogy törvényszerűtlen az egyházközségi közgyűlésnek és presbitériumnak azok határozata is, hogy az új díjlevelet Batta János kizárásával csak az új lelkésznek kívánják megadni.

Az egyházmegyei közgyűlés határozatának azon része tekintetében, amely a ricsei presbitérium feloszlását rendelte el, a határozathozatalt ezidőszert felfüggeszti, figyelemmel arra, hogy hiányzik a felterjesztett iratok közül a ricsei presbitérium kötelességének a nem teljesítéséről szóló — a határozatban is hivatkozott esperesi jelentés, valamint azon tényeknek a részletes és pontos feltárása, amelyekből megállapítható lenne, hogy az egyház presbitériuma törvényszerű kötelességeit újab-

ban sem teljesíti és az egyházi hatóságok mely utasításainak szegült következetesen ellen és mert maga az egyházmegyei közgyűlés is megállapítja, hogy a gyülekezet lelki békessége s a közrend és nyugalom a gyülekezetben még nem állott helyre s így az egyházközség közgyűlésének és presbitériumának az új díjlevélben is elfoglalt és eddigi magatartásának egyenes folyamánát képező határozatát inkább erre, mint a tudatos kötelességszegésre és a felsőbb utasítások célzatos megszegésére látja visszavezethetőnek. Felhívja az egyházmegyét, hogy az egyházmegyei közgyűlés határozatát a most érintett hiányokkal pótolva terjessze fel újabb elbírálás végett.

116. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozatával felterjeszti a taktaszadai egyház által 1933. augusztus 13-án kelt és a mai viszonyoknak megfelelően átértékelt lelkészi és kántortanítói díjlevelet megerősítés végett.

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett díjlevelek megerősítését ezúttal abból az indokból mellőzi, mert az azok elfogadását elhatározó és az új egyházi törvény szerint is az E. T. I. t.-c. 77. §-a és 80, 81. §-a értelmében, miután egyházi közteher viselés megállapításáról, illetve megváltoztatásról van szó, névszerinti szavazás mellett a szavazók neveinek a jegyzőkönyvbe foglalásával hozott presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozat annak alapjaként felterjesztve nem lett, illetve az egyházközségi közgyűlési határozat ezen módja a jegyzőkönyvből ki nem tűnik, továbbá mert a felterjesztés mellett nincs igazolva, hogy az új díjlevelekben házaspáronként megállapított személypénz és közmunkaváltság a gyülekezet jelenlegi lélekszámának a figyelembe vétele mellett eléri-e a régi díjlevelekben az egyház pénztárából ilyen címen egy összegben biztosított teljes értékét.

117. Az alsózempléni egyházmegye jóváhagyó záradékkal terjeszti fel a hernádnémeti tanítónői díjlevelet, végső jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlés a díjlevél módosítást jóváhagyja.

118. Az alsózempléni egyházmegye jóváhagyó záradékkal felterjeszti a taktaharkányi II. tanítói állás díjlevelét.

Egyházkerületi közgyűlésünk az E. T. szerint készült, módosított díjlevelet jóváhagyja.

119. A felsőborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata

kapcsán felterjeszti megerősítés végett a dédesi egyház által bemutatott kántori díjlevelet.

Egyházkerületi közgyűlés a dédesi egyház által be-
terjesztett, törvényszerű alakban kiállított és szabályszerű
egyházközségi határozatokon nyugvó kántori díjlevelet
jóváhagyja és megerősíti.

120. A felsőborsodi ref. egyházmegye tanácsa felterjeszti meg-
erősítés végett a finkei leányegyház által megalkotott új tanítói
díjlevelet, amelynek készítésére azért volt szükség, mert a tanító
helyi javadalma egy nagyobb birtokú ref. egyháztag birtokának más
felekezetűek tulajdonába juttatása folytán lényegesen csökkent.

Egyházkerületi közgyűlés a finkei leányegyháznak
a felsőborsodi egyházmegye tanácsa által megerősített új
tanítói díjlevelét jóváhagyja és megerősíti.

121. Az alsóborsodi egyházmegye felterjeszti az egri egyház-
község azon kérelmét, amely annak előterjesztése mellett, hogy az
egri egyházközség presbitériumában helyet foglaló evangélikus és
unitárius testvérek mindenkor egyháztagoknak tekintettek, akik az
egyház tagjaival ugyanazon jogokat élveztek és kötelezettségeket
teljesítettek, amely az egyház közterhéhez való hozzájárulás ré-
szükről mindig önkéntesen történt és ha ez pénztárkönyvileg az
egyházi adóba el is könyveltetett, de még sem úgy kezeltetett, mint
egyházi adó, mert ha ezen hozzájárulás önkéntesen nem történt,
az rajtuk nem hajtattott be — az evangélikusok Egerben megtar-
tott gyűlésén kijelentett azon kérelme folytán, hogy kéri, misze-
rint az eddigi gyakorlat minden tekintetben fentartassék, ezirány-
ban a Nagyméltóságú és Főtiszteletű Konventhez, mint amely ilyen
az egyetemes egyházat érdeklő és másutt is előfordulható kérdé-
sek jogi rendezésére és a szükséges szabályok megalkotására E. T.
I. t.-c. 178. §-a értelmében hivatva van — az egyházmegye, illetve
egyházkerület felterjesztést intézzen e kérdés egyetemes szabályo-
zása tárgyában általános érvényű rendelkezés meghozatala végett.
Kéri pedig ezt azért is a nevezett egyházközség, mert az alsóbor-
sodi egyházmegyei gyűlés az erre vonatkozó szabályrendeletet a
tavaszi közgyűlésében mellőzte.

Egyházkerületi közgyűlés az egri egyháznak ezt a
kérelmét, amelyben az egyetemes egyház érdekeit érintő
kérdés szabályozásáról lévén szó, bölcs megfontolás és
határozás végett a Nagyméltóságú és Főtiszteletű Kon-
venthez felterjeszteni rendeli.

122. Kádár Albert nyugalmazott lelkész felebbezést terjeszt
elő az alsóborsodi egyházmegye azon határozata ellen, amelyet az

egyházmegye közgyűlése a Mikola István hevesi lelkipásztorral együtt a hevesi lelkészi javadalomhoz tartozó 51 magyar hold ingatlan termésének és adójának megosztása iránt előterjesztett kérelme tárgyában hozott.

Egyházkerületi közgyűlés a felebbezéssel megtámasztott egyházmegyei határozatot megsemmisíti, mert az egyházmegye közgyűlése a kérdéses jövedelemmegosztási ügyben nem volt jogosult határozni, amennyiben az ezen ügyben való döntés joga az E. T. VI. t.-c. 45. §-ának 8. pontja szerint az egyházmegyei közigazgatási bíróságnak a hatáskörébe tartozik.

123. Az alsózempléni egyházmegye bejelenti, hogy az általános tisztújítást megejtette s ennek eredményeként Kiss Ernő espressé, Meczner Béla egyházmegyei gondnokká, Janka Károly, Kun Zoltán, Máthé Gyula, Batta János, Éles István, Hegedűs László, dr. Marton János és Szabó Andor lelkészi, Asztalos Gyula, dr. Asztalos Kálmán, Hodossy Béla, dr. Kérészy Sándor, Bernáth Aladár, dr. Kiss Sándor, dr. Meczner Tibor, dr. Bessenyei Zénó világi tanácsbíróvá, Janka Péter lelkészi, dr. Vargha Lajos világi főjegyzővé, Nagy Sándor Béla és Kósa Szabó Pál lelkészi, Radácsy György és vitéz Nyitray Károly világ aljegyzővé, dr. Szabó Sándor és dr. Isépy Tihamér ügyésszé, Kántor Mihály, Kató János, Kocsár István, Pongrácz Sámuel és B. Tóth István egyházmegyei tanítóképviseelővé választatott.

Egyházkerületi közgyűlés az alsózempléni egyházmegye bejelentését tudomásul veszi s a megválasztott tisztviseelői kar munkájára Isten áldását kéri.

124. Az alsózempléni egyházmegye kéri közgyűlésünket, hogy tegyen felterjesztést a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz, a 62.225/1933.—VI. vkm. számú rendelet olyan irányú kiegészítése iránt, hogy az esetben, ha a katonai szolgálatra bevonult tanító a szünidei július és augusztus hónapokra szabadságotlatik — a bevonulást követő két hónapra részére kiadandó helyi hozzájárulás ezen nyári hónapokra beszámítható legyen és ezen két hónapra külön helyi hozzájárulást tanító az egyháztól ne követelhessen.

Egyházkerületi közgyűlés az egyháznak súlyos anyagi helyzetére figyelemmel, indokoltnak jelentkező kérelmet teljesíti s annak megfelelően felterjesztést intéz a minisztériumhoz.

125. Idb. Karászi Dániel tiszakarádi lakos és neje: néhai Barnóth Zsófia toronyépítés céljára a tiszakarádi egyháznak juttatták az általuk alkotott közös végrendelettel a tiszakarádi 129. és

130. sz. tkvi betétekben foglalt 514/2., 513. és 514/1. hrsz. s 530 öl kiterjedésű ingatlant. Idb. Karászi Dániel az 1933. év április hó 12. napján az egyház lelkészéhez intézett beadványában bejelenti, hogy az ajándék tárgyát tevő ingatlanokból őt illető jutaléokra vonatkozó ajándékozást visszavonja s egyben azt az ajánlatot teszi, hogy adja el az egyház nyilvános árverésen az egész 530 öles ingatlant, ő a vételárból őt illető jutalékról lemond az egyház javára azzal a kikötéssel, hogy a befolyó vételár teljes összegében a tiszakarádi Hitelszövetkezetnél, mint a torony építésére szolgáló alap betétként kezeltessék és más célra történt felhasználás esetén az összeg örökösait illeti. Az egyház presbitériuma és közgyűlése a hozott határozatokkal az ingatlan eladását mondotta ki s ezen eladáshoz az egyházmegye és egyházkerület közgyűlése hozzájárult, aminek folyományaként az 1934. évi március hó 21. napján megtartott nyilvános árverésen az ingatlant Kazup Antal és neje: Karászi Etelka részére 409 P vételárért ifj. Karászi Dániel vásárolta meg.

Idb. Karászi Dániel az 1934. évi április hó 13-án szabályszerűen kiállított nyilatkozatában kijelenti, hogy az esetben, ha az egyház a kérdéses telken tornyot fog építeni s abba harangokat szerezne, a nyilvános árverésen befolyt 409 P vételárat hajlandó az egyháznak megfizetni, és pedig 209 P-t a torony, illetve templomépítésnek az ajándékozott telken történt megkezdésekor, 200 P-t pedig a toronyépítés befejezésekor, természetesen a telek továbbra is az egyház tulajdonát fogja képezni. A nyilatkozat idb. Karászi Dániel jogutódait kötelezően van kiállítva.

Az alszóempléni egyházmegye a Karászi Benő nyug. lelkész, idb. Karászi Dániel fia által az 1934. évi április hó 14. napján kelt kérvény kapcsán beterjesztett ezen nyilatkozatban foglalt ajánlatot az 1934. évi május hó 4. napján tartott közgyűlésében letárgyalta a 18. sz. a. hozott határozatával nem fogadta el az ajánlatot, hanem megerősítvén a nyilvános árverés során történt eladást, utasította az egyházat a szerződés megkötésére.

Karászi Benő ezen határozat ellen fellebbezéssel élt és ezen fellebbezésében bejelenti, hogy a fellebbezést idb. Karászi Dániel nevében és megbízásából is előterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlés érdemi döntés előtt felhívja az alszóempléni egyházmegye esperesét, hogy szerezze be

1. az egyházközségnek az idb. Karászi Dániel és néhai neje ajándékának az elfogadása tárgyában hozott határozatát,

2. az idb. Karászi Dániel és neje közös végrendeletének a másolatát,

3. a tiszakarádi 129. és 130. sz. tkvi betétek A.B.C. lapjaira terjedő tkvi szemléket és végül

4. az idb. Karászi Dániel által az 1934. évi április hó 13. napján kiállított kötelező nyilatkozatba foglalt ajánlatot a presbitérium és az egyházközség közgyűlése által leendő tárgyalás és határozathozatal céljából küldje meg a tiszakarádi egyház lelkészének.

Egyházkerületi közgyűlés a fellebbezésben foglalt és az egyházmegye vezetőségére vonatkoztatva használt sértő kifejezéseket visszautasítja s felhívja az egyházmegye elnökségét, hogy a sértés megtorlása céljából az indokoltnak jelentkező intézkedéseket tegye meg.

126. Az alsózempléni egyházmegye 1934 május 4-én tartott gyűléséből a bodroghközi lelkészértekezlet javaslatára támaszkodva, olcsó heti egyházi néplap s a szekták elleni védekezésnél sikerrel és eredménnyel használható traktátusok szerkesztése és kiadása s ez utóbbiak ingyen való juttatása végett kérelemmel járul egyházkerületünk útján az egyetemes konventhez, hogy a missziói alapból, vagy az illetékes minisztériumoktól kieszközölendő anyagi támogatásból találja meg az erre szükséges fedezetet.

Közgyűlés a javaslatot maga részéről is a legmelegebb pártfogással fölterjeszti az Egyetemes Konventhez.

127. Az alsózempléni egyházmegyei tanács meleg pártfogással terjeszti egyházkerületi közgyűlésünk elé dr. Újszászy Kálmán sárospataki teol. tanár kérelmét, melyben ő az 1933—34-ik évben megkezdett faluszemináriumi munka jóváhagyásáért és rendszeres anyagi segélyezéséért folyamodik az Egyetemes Konventhez.

Közgyűlés a sárospataki teológiai ifjúság által végzett és tovább folytatni kívánt faluszemináriumi munkát dicsérő elismerés mellett ajánlja jóváhagyás és rendszeres anyagi segélyezés céljából az Egyetemes Konvent figyelmébe.

128. A felsőborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti megerősítés végett a varbói egyház mint vevő és Gergely Sámuelné varbói lakos mint eladó között 59 □-öl belső-ségi területre 300 P vételárban létesített adás-vételi szerződését, amely vételre az egyház korábbi ingatlan eladásából származott 300 P tőkét fordította. Az egyházmegye e szerződést azzal hagyta jóvá, hogy az egyház vezetőségét kötelezte, hogy az eladót a megvett ingatlan tehermentesítésére záros határidő alatt szükség esetén perrel szorítsa s ennek megtörténtét az egyházmegye espere-séhez jelentse.

Egyházkerületi közgyűlés a varbói egyház mint vevő és Gergely Sámuelné varbói lakos eladó között 59 □-öl

belsőégi területre létrejött adás-vételi szerződést és vázrajzot megerősíti és szintén utasítja az egyházat az egyházmegye határozatában eszközölt, illetve kimondott sürgős tehermentesítés keresztülvételére.

129. A felsőborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a bánhorváti egyház kérelmét, amelyben nevezett egyház az általa és Koch Árpád bánhorváti lakossal kötött csereszerződésnek a jóváhagyását kéri.

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett csereszerződés jóváhagyását megtagadja, mert a csereszerződésen az egyházközség képviselőjére a gondnokkal együttesen hivatott lelkész aláírása hiányzik, mert a felterjesztett presbiteri és közgyűlésekből nem tűnik ki, hogy az egyház presbitériuma és közgyűlése ingatlan vagyona cseréjét tartalmazó ezen határozatokat az új egyházi törvény szerint is előírt névszerinti szavazással, a szavazók neveinek jegyzőkönyvbe vétele mellett hozta, továbbá mert a csere tárgyát képező ingatlanok oly telekkönyvi szemléje, amelyből azok telekkönyvi állása és terhelési viszonyai kitűnnék, csatolva nem lett, a beterjesztett vázrajz alakszerűséggel nem bír, de hiányzik az egyház által cserébe adott belsőség és a cserébe kapott hasonló tértértékű külsőség érték egyenlőségére vonatkozó megnyugtató adat is.

130. A felsőborsodi egyházmegye felterjeszti elbírálás végett Boda József volt tornaszentjakabi ref. ideiglenes előkönyörgő tanítónak a felsőborsodi egyházmegyei közgyűlés határozata elleni felebbezését, amely határozattal a nevezett egyházmegye Boda József h. előkönyörgőt ideiglenesen viselt állásától a számvevőség javaslata alapján ez év szeptember 1-től az egyháztól kapott illetményeinek beszüntetésével felmenti abból az indokból, hogy nevezett a presbitérium panasza szerint nevezett működése sok tekintetben kifogás alá esik, a gyermekeket nem hajlandó a közismereti tárgyakra tanítani, csak egy délután foglalkozik a növendékek vallásos oktatásával s kötelességét lelkiismeretesen nem végzi, különben is csak ideiglenesen van alkalmazva. Boda József felebbezésében azt adja elő, hogy az egyház presbitériuma őt élethossziglani előkönyörgő kántornak választotta meg, az ellene felhozott vádak nem helytállóak, ő nevezett egyházközségnek nem ideiglenes és helyettes, hanem véglegesen megválasztott tanítója s így elmozdítása szabálytalanul történt, ellene fegyelmi eljárás lefolytatva nem lett, kérte az egyházmegyei gyűlés határozatát megváltoztatni és ügyét egyházmegyei bírósághoz utasítani, mert ebben esetben összes kárigényeit a lelkésszel, a presbiterekkel és az egyházközséggel szemben érvényesíteni fogja. Az egyház külön kér-

vényben kéri az egyházmegyei határozat jóváhagyását a már fent irt okokon kívül abból az indokból is, mivel Boda József az egyházból már el is távozott és helyét új fiatal tanerővel betöltötték és a lelkész jelentése szerint Boda József egyébként is az egyházmegye határozatát 1934 július 1-én tartott presbiteri gyűlésben, amelynek a jegyzőkönyvvezetője is volt, tudomásul vette és utódja választásába belenyugodott és az egyházközségből már ki is búszott.

Egyházkerületi közgyűlés a felsőborsodi egyházmegyei közgyűlés Boda József tornaszentjakabi h. tanító f. év szeptember 1-től állásától való felmentésére vonatkozó határozatát helybenhagyja, mert a becsatolt presbiteri jegyzőkönyv szerint ő 1930 február 9-én a presbitérium által helyettes tanítónak választatott meg, az 1930 június 9-én életfogytiglan való megválasztása tárgyában nem az e tárgyban az egyházi törvény szerint választásra jogosult presbitérium, hanem az egyházközségi közgyűlés intézkedett s így egyébként is kifogás alá eső helyettes tanítói minőségétől, illetve alkalmazásától való felmentése az egyházmegyei közgyűlés törvényszerű intézkedésének tekintendő, de ettől eltekintve a lelkész jelentése, valamint a becsatolt 1934 július 1-én tartott presbiteri gyűlési jegyzőkönyv szerint ezt az egyházmegyei határozatot tudomásul vette, utódja választásába belenyugodott, az egyházközségből ki is köszönt, ekként f. év szeptember 9-én beadott felebbezése részben elkésettnek is tekintendő.

131. A felsőborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a sajóvelezdi egyház kérelmét, amelyben 6500 P-t kitevő kölcsön felvételére kért engedélyt, amely egy felmondott régebbi kölcsön kifizetése miatt vált szükségessé s amely két évre szóló kölcsön fedezésére az egyház ingatlanainak a lekötése mellett már régebben kivetett rendkívüli egyházi adót jelöli meg.

Egyházkerületi közgyűlés a sajóvelezdi egyháznak az említett 6500 P kölcsön felvételére vonatkozó törvényszerű alakban létrejött elhatározását jóváhagyja és megerősíti.

132. Az abaujtornai egyházmegye saját határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett az aggteleki ref. egyház és a Magyar Turista Szövetség között nevezett egyháznak az Aggteleki Cseppkőbarlang részét képező és az aggteleki 180 A. tkjkvben 772. hrsz. a. felvett ingatlan tekintetében öt telekkönyvileg és tulajdonjoggal megillető B. 11 bejegyzés szerinti eszmei hányad és egyéb ezzel kapcsolatos jogositványok eladására vonatkozó adás-vételi

szerződést és megállapodást, amelyet a felterjesztő egyházmegyei közgyűlés a f. év november 19-én a Magyar Turista Szövetség képviselőjében dr. Zsitvay Tibor által aláírt módosítással hagyott jóvá.

Egyházkerületi közgyűlés az aggteleki ref. egyház és a Magyar Turista Szövetség között szabályszerű alakban létrejött és törvényszerű egyházközségi határozatokon nyugvó adás-vételi szerződést és megállapodást és pedig az utóbbit f. év nov. 19-én létrejött azzal a módosítással, hogy az aggteleki ref. egyház részére az évi 300 P összegű térítés minden körülmények között még az esetben is biztosítatik, ha a barlang kezelése más jogutódra szállna át, jóváhagyja és megerősíti azzal a hozzáadással, hogy az okiratokat az egyház nevében a törvényes képviselőre hivatott lelkész is írja alá.

133. Az alsózempléni egyházmegye folyó évi május hó 4-én tartott közgyűléséből felterjeszti 180/1934. számú határozatát, mely szerint a helyszínen lefolytatott vizsgálat és tájékozódás alapján sajnálattal bár, de kénytelen hozzájárulni, hogy a simai egyház fenntartani nem birt iskoláját az államnak átadhassa az egyházmegye jegyzőkönyvében 1—6. pont alatt felsorolt feltételek mellet.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alsózempléni egyházmegye nagy megfontolás és gondos utánjárás után, kényszerhelyzetben hozott határozatát tudomásul veszi, a simai iskolának az állam részére átadásához a maga részéről is hozzájárul az egyházmegye jegyzőkönyvében 1—6. pont alatt jegyzett feltételek mellett azzal a hozzáadással, hogy az ingatlanok hasznélvezete csak akkor engedhető át az államnak, ha azért az egyház a biztosított kántori szolgálatokban a kinevezendő, református vallásu, állami tanító részéről megfelelő kárpótlást nyer. Ellenkező esetben haszonbér fizetendő az egyház javára a hasznélvezetért.

134. A felsőborsodi egyházmegye f. évi őszi közgyűléséből felterjeszti azon szám nélküli határozatát, mely szerint az anyagi válságba jutvai egyháznak megengedi, hogy II. tanítói állását, amelynek megszervezése a felterjesztés szerint különben sem teljes törvényszerűséggel történt, megszüntethesse. Egyben utasítja a boldvai egyház elöljáróságát, hogy tegye meg szükséges lépéseket az így megszűnő tanítói állás községivé átszervezésére, kikötve a jelenlegi másod tanító átvételét is, a kántortanítói állást pedig mindenképen tartsa fenn.

Egyházkerületi közgyűlés — a kényszerhelyzet előtt meg kellvén hajolnia — a felsőborsodi egyházmegyének

a boldvai II. tanítói állás megszüntetésére vonatkozó határozatát helyben hagyja; a továbbiakra vonatkozólag tett intézkedéseit tudomásul veszi.

135. A felsőborsodi egyházmegye f. évi őszi közgyűléséből felterjeszti a meszesi iskoláztatás tárgyában hozott ama határozatát, mely szerint tudomásul veszi, hogy Meszesen a felekezeti iskolák megszüntetésével felállított állami iskola, csak 30 gyermek befogadására elegendő, még ma is katolikus imaházul szolgáló, eddig róm. kath. iskola helyiségben van elhelyezve, róm. kath. vallású állami tanító vezetése mellett s így szinte az iskola róm. kath. jellege miatt is sem egészségügyi, sem felekezeti szempontból nem tartható kívánatosnak a református gyermekeknek az állami iskolába járatása, amiért is a meszesi egyház azoknak tanítatásáról maga gondoskodik mindaddig, amíg az állam megfelelő tantermet nem épít s a mi felekezetünkre sérelmes állapotokat meg nem szünteti.

Egyházkerületi közgyűlésünk — a felsőborsodi egyházmegyével egyezően — mély megdöbbenéssel értesül a meszesi állami iskolánál fennálló, református érzésünket sértő, érdekeinket veszélyeztető állapotokról: mindamellert — egyfelől, mert a jelen helyzetben nem remélhető felekezeti iskolánk részére államsegély kieszközlése, másfelől mert a felsőborsodi egyházmegye Borsodvármegye közigazgatási bizottságához is jelentést tett, annak intézkedését jó reménységgel várva; a maga részéről intézkedés szükségét nem látja, a felsőborsodi egyházmegye tiszte lévén a fejlemények figyelemmel tartása.

136. A gömörternai egyházmegye felterjeszti f. évi július hó 3-án tartott ülésében 24. jkvi szám alatt a hídvégardói, szögligeti, teresztenyei és tornakápolnai, törpe gyülekezeti népiskolák megmentése tárgyában hozott határozatát.

Amennyiben a hídvégardói iskolának — 21 mindennapi és 2 ismétlő tanköteles mellett — már nincs államsegélye, ami a másik három iskolánál még megvan: egyházkerületi közgyűlésünk a gömörternai egyházmegye felterjesztését egyszerűen tudomásul veszi: felhíván egyfelől az illető egyházak előljáróságát, másfelől az egyházmegye esperesét, hogy szükség esetében előterjesztéseiket olyan időben tegyék meg, amikor az egyházkerületnek, vagy elnökségének a szükséges intézkedések megtételére elegendő ideje van.

137. A felsőborsodi egyházmegye közgyűlése azzal a kéréssel fordul közgyűlésünkhöz: tegyen felterjesztést az egyetemes

konventhez a hiveink egyházi terheit is bizonyára csökkentő és arányosabbá tevő egységes adózás bevezetése, a természetbeni járandóságok, az egyházi tisztviselők helyi javadalma értékének — az ingatlanok javadalmi értékének a kivételével — a közalapi járulékokhoz hasonlóan egyetemesen és világos kulcs mellett eszközlendő kivetés alapján a konventi pénztárba való bevételezése iránt, ahonnan az egyes gyülekezetek által fizetni kötelezett természetbeni javadalom ellenértéke a kongruához hasonlóan lenne a javadalmasok részére kiutalandó. A javaslat indoka, hogy a természetbeni javadalom fizetése kellemetlen teherré lett a hivek körében és gyakran veszélyezteti az egyházi tisztviselők és a hivek között szükséges jó békességet és nagymértékben árt a lelkeszi állás tekintélyének is, de ezen felül az egyházi tisztviselők a hiányos befizetés és az árhullámzások miatt nagy anyagi veszteséget szenvednek, miáltal tisztességes megélhetésük és gyermekeik neveltetése mindinkább lehetetlenné valik és nem tudják fizetni köztartozásaikat sem.

Egyházkerületi közgyűlés a kérelmet teljes egészében magáévá teszi s az egyházi tisztviselők természetbeni helyi javadalmának a kérelem értelmében végrehajtandó rendezése érdekében az egyetemes konventhez felterjesztést intéz.

138. Az abauji egyházmegye pártolólág terjeszti fel a szalai egyház 2000 P egyszersmindenkori közalapi segély iránti kérvényét.

Egyházkerületi közgyűlés tekintettel a szalai egyházközség csekély lélekszámára, a gyülekezeti tagok nehéz anyagi helyzetére s főként arra, hogy a lelkeszlak rombadólhatése veszedelme miatt már hatósági bezárás előtt áll, a kérvényt meleg pártolással terjeszti fel az egyetemes konventre.

139. A vajdácskai egyház a Gusztáv Adolf alapítvány egyesület központi elnökségéhez német nyelven is kiállított beadványt szándékozik benyújtani, melyben a 100 éves omladozó lelkeszlak építéséhez az egyesület támogatását kéri.

Egyházkerületi közgyűlés az alsózempléni egyházmegye közgyűlése által pártfogolt kérelmet továbbítás céljából felterjeszti az egyetemes konventhez.

140. A kenézlői egyház a templomépítésből kifolyólag fennálló 4600 P tartozásának a törlesztésére 1000 P közalapi segély kiutalása iránt az alsózempléni egyházmegye által is pártfogolt kérelmet terjeszt az egyetemes konvent elé.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. 8. tc. 4. §-ában foglalt rendelkezésére figyelemmel kellően indokoltnak

látszó kérelmet — a segély engedélyezését javasolva az egyetemes konventhez felterjeszteni rendeli.

141. A felsőborsodi egyházmegye felterjeszti a dédesi egyház által közalapi segély kiutalása iránt előterjesztett kérelem tárgyában hozott pártfogó határozatát.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. VIII. tc. 2. §-ának b. pontjában foglalt rendelkezésekre figyelemmel alaposnak tekintendő kérelmet pártfogólag terjeszti fel az egyetemes konventhez.

142. A felsőborsodi egyházmegye felterjeszti a finkei leányegyház által 400 P építkezési segély engedélyezése iránt előterjesztett kérelem tárgyában hozott határozatát.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. VIII. tc. 2. §-ának a. pontjában foglalt rendelkezésekre figyelemmel indokoltnak tekintendő kérelmet meleg pártfogással terjeszti fel az egyetemes konventhez.

143. A felsőborsodi egyházmegye véleményezve felterjeszti az alacskai egyháznak a templom és torony kijavítása céljából kért 1500 P közalapi segély elnyerése iránt előterjesztett kérelmét.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. VIII. t.c. 2. §-ának a. pontjában foglalt előfeltétel fennforgása folytán a kérelmet pártfogólag terjeszti föl az egyetemes konventhez.

144. A felsőborsodi egyházmegye véleményes felterjesztése a kondói egyház által 1200 P közalapi segély engedélyezése iránt előterjesztett kérelme tárgyában.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. VIII. t.c. 2. §-ának b. pontja szerint alaposnak jelentkező kérelmet pártfogólag terjeszti fel az egyetemes konventhez.

145. A felsőborsodi egyházmegye véleményezve felterjeszti a laki egyház által 1000 P közalapi segély engedélyezése iránt előterjesztett kérelmet.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. VIII. tc. 2. §-ának b. pontja szerint alapos kérelmet pártfogólag terjeszti fel az egyetemes konventhez.

146. A felsőborsodi egyházmegye pártolólág felterjeszti a boldvai egyház által 5000 P tőkesegélykölcson engedélyezése iránt előterjesztett kérelmet.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. VIII. tc. 4. §-a szerint indokoltnak mutakozó kérelmet pártfogolva terjeszti fel az egyetemes konventhez.

147. A felsőborsodi egyházmegye közgyűlése a szendrőládi egyháznak 600 P segély folyósítása iránt beadott kérelme tárgyában hozott határozata kapcsán a pusztulás szélén álló szendrőládi egyház kérvényét pártfogólag terjeszti föl, mivel a csekély lélekszámú gyülekezet megmentésére a jelenlegi nehéz viszonyok között más lehetőség nem látszik.

Egyházkerületi közgyűlés a szendrőládi egyház által évi 600 P segély engedélyezése iránt előterjesztett és az E. T. VIII. t.c. 2. §-ának b. pontja s a 4. §. rendelkezésére figyelemmel alapos kérelmet az egyházmegye határozatával együtt pártfogólag terjeszti föl az egyetemes konventhez azzal a kéréssel, hogy a sajóbábonyi egyháznak megszavazott, azonban általa fel nem vett 600 P évi segélyt a támogatásra feltétlenül érdemes és arra különösen rászorult szendrőládi egyháznak juttatni méltóztassék.

148. Az egyetemes konventnek Budapesten, 1934 évi április 18. napján tartott ülésében felvett jegyzőkönyv 339. pontja szerint a sajóbábonyi egyház a részére megszavazott évi 600 P tőkekamat-segélyt nem vette igénybe, minélfogva felhivja egyetemes konvent az egyházkerületet nyilatkozattételre aziránt, hogy nem tartaná-e megokoltnak a megszavazott, de igénybe nem vett tőkesegélynek a változott helyzet folytán leendő megvonását és más indokoltabb igény kielégítésére való felhasználását.

Egyházkerületi közgyűlés az egyetemes konvent felhívása folytán javasolja a sajóbábonyi egyház részére megszavazott évi 600 P tőkekamat-segély megvonását és ezen segélyösszegnek a szendrőládi egyház részére való engedélyezését, mert a sajóbábonyi egyház adósság nélkül van és hívei is jómóduak, míg a szendrőládi egyház a szűkségessé vált egyházi építkezés folyamánaként annyira el van adósodva, hogy az egyik hitelező pénzintézet már a tanítói földeket is elárvereztette. Egyéb-ként is a sajóbábonyi egyház még nem hajlandó építkezni s ezekből a tőkesegélyre ezidőszertint nincs is rá-utalva.

149. A felsőborsodi egyházmegye felterjeszti a hangácsi egyházközség 1000 P egyszersmindenkori közalapi segély kérvényét az egyetemes konventre való felterjesztés végett.

Egyházkerületi közgyűlés a kellő felszerelés hiánya miatt a kérvényt pótlásra visszaadja.

150. A zádorfalvai egyház a Putnoki Takarékpénztár és Hitelbank Rt.-nál fennálló 8.500 P-ös váltóadósságának a kifizetésére 15 éven át törlesztendő 8.000 P törlesztéses kölcsönnek az Országos Központból való engedélyezése iránt terjeszt elő a gömör-tornai egyházmegye tanácsa által is támogatott kérelmet.

Az E. T. 8. t.-c. 2. §-ának b) pontjában és 4. §-ában foglalt rendelkezésekre figyelemmel indokoltnak tekintendő kérelmet egyházkerületi közgyűlésünk pártfogólag terjeszti fel az Egyetemes Konventhez.

151. A gömör-tornai egyházmegye megerősítés céljából felterjeszti a zádorfalvai egyháznak a Putnoki Takarékpénztár és Hitelbank Rt. putnoki bej. céggel szemben 8.500 P és járulékai erejéig fennálló s eddig csak váltóval fedezett tartozás telekkönyvi biztosítása céljából szükséges biztosítéki okiratot az egyházmegye által hozott azon határozat kapcsán, amely a tartozás jelzálogi biztosítását engedélyezi.

Egyházkerületi közgyűlés a bemutatott biztosítéki okirat jóváhagyását megtagadja, mert a beterjesztett telekkönyvi szemlék igazolása szerint az egyház a templom és az egyház tulajdonát képező két ház — nyilván lelkész- és tanítói lak, valamint iskola — jelzálogi megterheléséhez is beleegyezését adta, jöllehet egyházkerületünk állandó gyakorlata szerint a templom- és egyházi épületek jelzálogi biztosítás céljából le nem köthetők.

Egyházkerületi közgyűlés elvben hozzájárul az egyházi ingatlanok megterheléséhez, minélfogva utasítja a zádorfalvai egyházat, hogy terjessze be a fent kifejtett szempontoknak megfelelő biztosítéki okiratot, amelynek jóváhagyására az egyházkerület elnökségét ezennel felhatalmazza.

152. Kőrössy István boldvai lelkész felebbezést jelentett be a felsőborsodi egyházmegye azon határozata ellen, amelyet az egyházmegye a lelkészi tanácsbíróvá választott Szigethy Ferenc sajozsentspéteri lelkésznek ezen tisztségbe történt beerősítés tárgyában hozott. Panaszolja, hogy a szavazatszedő küldöttség az egyházközségek szavazatának a számértékét az E. T. I. t.-c. 23. §-ában foglalt elvek szerint az egyházkerületi közgyűlés által hozandó határozatban megállapítani rendelt számban vette figyelembe a szavazatok összeszámlálásánál, ami törvénytelen, mert az egyházkerület közgyűlése a szavazatok számértékének a megállapítása tárgyában még nem döntött.

Egyházkerületi közgyűlés a felebbezést elutasítja, mert az egyházmegyei közgyűlés a törvény előírásának

megfelelően a szavazatszedő küldöttség jelentésében foglalt eredmény folyományaként erősítette be Szigethy Ferencet a tanácsbírói tisztségbe s az a körülmény, hogy a szavazás sérelmezett eredménye az I. t.-c. 23. §-ának a rendelkezése alapján kiszámított, bár az egyházkerületi közgyűlés által még meg nem állapított számérték figyelembevételével mellett jelentkezett, nem elegendő indok a határozat megsemmisítésére, mert a szavazatszedő küldöttségnek ezen panaszolt eljárása a választás kihirdetett eredményét nem befolyásolta, mivel a szavazatoknak a jelenlegi érvényben levőnek tekintendő régi előírás alapján végzett összeszámlálása is azt eredményezi, hogy Szigethy Ferenc sajjószentpéteri lelkész megválasztása állapítandó meg választási eredményként.

153. A felsőborsodi egyházmegyei tanács 27/1934. szám alatt hozott határozatával az özv. Császár Károlyné szül. Péter Vilma által tett alapítványt tudomásul vette, az alapító levelet jóváhagyta s jóváhagyás céljából 4 példányban felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlés mindenekelőtt megállapítja, hogy az alapítvány nem a nekézsenyi egyház javára szól, hanem — az alapítólevél szerint — csak az egyház „nevére“ azzal a rendeltetéssel, hogy az alapítvány kamataiból az alapító családi sirboltja „a kegyelethez illően mindenkor tisztán és jókarban tartassék, romlásától, avulástól örök időközön át megőriztessék“, „az 1000 pengőre felnövekedett alapítványi tőke soha senki által fel nem vehető, el nem költhető, csupán a kamatokat lehet felhasználni, de ezeket is kizárólagosan az alapítvány rendeltetése szerint a szükséghez képest 10 évenként“ és ha a sirbolt 10 évenként sem igényelne javítást, a kamatok tovább gyűjtendők. Az alapítványból folyólag az egyháznak az az előnye származik, hogy alapító által korábban tett alapítvány kamatai kizárólag a templom és a lelkészlak kijavítására használhatók fel.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. I. t.-c. 76. §-ának b) pontja alapján a presbitérium határozatát jóváhagyja s utasítja a felsőborsodi egyházmegye esperesét, hogy az alapító által lefizetendő 500 pengőt kezelés céljából haladéktalanul küldje be az egyházkerületi pénztárba.

154. A felsőborsodi egyházmegye közgyűlésében elfogadott fegyelmi szabályokat terjesztett fel megerősítés céljából közgyűlésünkhöz, azzal a kéréssel, hogy azokat előadva, alkalmazza a többi egyházmegyékre is és írjon át az egyházkerületekhez, ezeknek a rendszabályoknak bevezetése ügyében.

Egyházkerületi közgyűlésünk ezt a szabályrendeletet leteszi szabályrendeletet készítő bizottsághoz azzal, hogy felterjesztett más egyházközségi és egyházmegyei hasonló célú szabályrendeletekkel vesse egybe és egységes ilyen irányú tervezetet terjesszen a közgyűlés elé.

155. A felsőborsodi egyházmegye felterjeszti 1934 évi október 23-án tartott közgyűlésének következő határozatát: „Közgyűlésünk felkéri a felettes egyházi hatóságot, hogy keresse meg a kereskedelmi miniszteriumot azzal a kéréssel, hogy a hivatalos leveleknél a postabélyegek mellőztessenek és az egyházak a postahivataloknál az elküldött hivatalos levelek után, évi utólagos elszámolással díjátalányt fizessenek.

Egyházkerületi közgyűlés a javaslatot a maga részéről is pártolólág terjeszti fel az egyetemes konventre a kereskedelmi miniszterium ilyen irányú megkeresésére.

156. A felsőborsodi egyházmegyei közgyűlés felterjeszti 1934. évi okt. 23-ikán tartott közgyűlésének az egyke kérdésben hozott következő határozatát az Egyetemes Konventre való felterjesztés végett: „Egyházmegyei közgyűlés az egyházkerület útján javasolja az Egyetemes Konventnek, hogy 1. gondoskodjék a konvent egykeellenes traktátusok kiadásáról, tegye kötelezővé minden egyházközségnek esketés, keresztelés alkalmával az új házások, illetve szülők megajándékozását a gyermek áldás megbecsülésére nevelő füzetekkel, 2. tegyen lépéseket magyar református szempontból az egykével még meg nem fertőzött vidékről az egykés vidékre történő telepítésre vonatkozólag, 3. kérje fel a kormányt, hogy minél több adókedvezményt biztosítson a sok gyermekes szegény családoknak agglégények, gyermektelen és egykés családok rovására, valamint az egykés családoknál az örökösödési illetéket emelje fel, 4. kérje fel a kormányt olyan intézkedésre, mely szerint gyermektelenül elhalt szülők vagyona elsősorban saját egyházaik árvaházaira szálljon, másodsorban az elhunytak egyházához tartozó sok gyermekes, szegény családok telepíttessenek abba, 5. végül arra is hívja fel, hogy kezdjen haladéktalanul irtó harcot azok ellen a magukról megfélemedezett szülésznők és orvosok ellen, akik a születés előtt meggyilkolják a magyar jövő reményeit, vegye fel a harcot az erkölcsstelen regények, film és szindarabok ellen is“.

Egyházkerületi közgyűlés a határozatot pártoló helyeslésével terjeszti fel az Egyetemes Konventre s a maga részéről is kéri az egyke mindjobban harapódzó és fenyegető veszedelme ellen a határozatban felsorolt és az egyke sokféle okai alapján még jónak, szükségesnek mutakozó egyházkormányzati és állami törvényhozási intézkedéseket. Egyuttal a maga egyetemében és szer-

veiben is részt kér és részt vállal az egyke elleni harc-
ból s elkötelezi a kebelbeli gyülekezetek lelkészeit, taní-
tóit, előljáróit, egyesületi vezetőit, lelki munkásait, hogy
a gyermekáldás megbecsülése, e megbecsülés elősegítése,
általánosítása érdekében az igehirdetés, lelkigondozás,
szeretetmunka, nemes példaadás eszközeivel minden
lehető kövessenek el.

157. A népiskolai tanügyi bizottság az alsóborsodi, felsőbor-
sodi és gömörtornai egyházmegyék ajánlatára Kiss Ferenc mező-
csáti, Gööz Béla sajkazinczi és Mészáros Károly aggteleki tanítók-
nak, — 38, illetve 25—25 évi kiváló működésüknek elismerésül
— igazgatói címmel kitüntetésére tesz javaslatot.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is elis-
meréssel levén Kiss Ferenc mezőcsáti, Gööz Béla sajk-
kazinczi és Mészáros Károly aggteleki tanítók minden-
kor kiváló tanítói működése iránt, őket igazgatói címmel
kitüntetésre ajánlja a főtiszteletű Püspök urnak.

158. Az égerszögi egyház presbitériuma jelenti, hogy 1934
junius 24-én tartott rendkívüli gyűlésében ünnepélyes keretek között
adta át Lovász Bertalan tanítónak, a Főtiszteletű Püspök ur által
a generális vizitáció alkalmával adott igazgatói címmel való kitün-
tetése kapcsán kiállított díszoklevelet.

Közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul a lelkiis-
meretes szolgálat méltó elismerését s a kitüntetre to-
vábbra is Isten gazdag áldását kéri.

159. Az alsóborsodi Egyházmegye betérjeszti 1933. évi száma-
dását és 1934. évi költségelőirányzatát és a felsőborsodi egyház-
megye 1933. évi számadását.

Közgyűlésünk az alsóborsodi Egyházmegye 1933.
évi számadását, amely 2534 P 02 f. készpénz maradvány-
nyal zárult s az 1934. évi költség előirányzatát, amely
8738 P 50 f. kiadásra ugyanolyan összegű fedezetet mutat
ki felülvizsgálva, azokat jóváhagyólag tudomásul veszi;
ugyszintén felülvizsgálva tudomásul veszi a felső-
borsodi Egyházmegye közigazgatási pénztárának 1933.
évi számadását, amely 782 P 93 f. pénztári maradvány-
nyal zárult;

s a gömör-tornai Egyházmegye 1933. évi számadá-
sát, amely 2126 P 61 f. pénztári maradvánnyal zárult s
az 1934. évi előirányzatát, amely 3400 P kiadásra ugyan-
olyan fedezetet mutat ki;

egyben közgyűlésünk felhívja az abauji és az alsó-zempléni Egyházmegyéket, hogy számadásaikat és költségelőirányzataikat a jövőben terjesszék fel, mert azok felülvizsgálatát az E. T. I. t.c. 140. §. u. pontja az egyházkerületi Közgyűlés hatáskörébe utalta.

160. Több tárgy nem lévén, Nádházy Bertalan lelkészi jegyző elnökségnek a bölcs vezetésért, elnökség az előadói karnak az ügyek gondos előkészítéséért, a jelenlevőknek a hosszú tárgyalás alatt tanúsított érdeklődésért, kitartásért köszönetet mondva, közgyűlés hálaadó éneklés mellett végetért.

K. m. f.

Farkasfalvi Farkas Géza
főgondnok.

Farkas István
püspök.

Dr. Enyedy Andor
lelkészi főjegyző.

II. Bírósági ügyek.

Időszaki bírósági ülés 1934 március 17-én.

I.

A tiszáninneri ref. egyházkerület időszaki bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság az alsózempléni egyházmegye bíróságának Filep Gusztáv és a taktaszadai egyház vitás ügyében hozott I. fokú ítéletét megváltoztatta és Filep Gusztáv dr. lelkészt 474.40 P fizetésre kötelezte, valamint a birói eljárás költségeinek megtérítésére.

II.

A tiszáninneri egyházkerület időszaki bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság az alsózempléni egyházmegye bíróságának Máthé Gyula és a karcsai egyház vitás ügyében hozott I. fokú ítéletét megváltoztatta, a pácini egyházat 1033 P megfizetésére kötelezte, de a lelkészt, egyháztanácsot és gondnokot a vagyoni felelősség kérdésében az I. fokú ítélettel szemben feloldotta.

III.

A tiszáninneri egyházkerület időszaki bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság az alsózempléni egyházmegye bíróságának G. Nagy Béla pácini lelkész fegyelmi ügyében hozott I. fokú ítéletét részben megváltoztatta, de a lelkész áthelyezésére vonatkozó ítéletét helyes indokai alapján jóváhagyta.

Időszaki bírósági ülés 1934 április 21-én.

I.

A tiszáninneri egyházkerület időszaki bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság a tiszáninneri egyházkerület elnökségének a taktaharkányi tanítóválasztás ügyében hozott elnökségi végzését, melyben a panaszosok felebbezését visszautasította, törvényes eljárásának helyessége miatt helybenhagyta és a panaszosokat 83.60 P költség megfizetésére kötelezi.

Időszaki bírósági ülés 1934 június 28-án.

I.

A tiszáninneni egyházkerület időszaki bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság Takács Géza és társai laki lakosok ügyében a felsőborsodi egyházmegye közigazgatási bírósága által hozott I. fokú ítéletet feloldotta és az I. fokú bíróságot újabb irányban való vizsgálatra és ítélethozatalra utasította.

II.

A tiszáninneni egyházkerület időszaki bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság az abauji egyházmegye bíróságának a szemere-litkai lelkészválasztás ügyében hozott I. fokú ítéletét helyes indokai alapján helybenhagyta.

1934 november 30-án.

I.

A tiszáninneni ref. egyházkerület rendes bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság az alsózempléni egyházmegye közigazgatási bíróságának 1934 május 4-én özv. Bacskay Károlyné ügyében hozott ítéletet helyes indokai alapján helybenhagyta.

II.

A tiszáninneni ref. egyházkerület rendes bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság a felsőborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának Veress Elek sajkókazinci ref. tanító ügyében I. fokon hozott ítéletét helybenhagyja azzal a módosítással, hogy a tanító lakáspénzptótlékát az egyház visszamenőleg köteles megteríteni.

III.

A tiszáninneni ref. egyházkerület rendes bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság az alsóborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának 1934 október 23-án a külsőbőcsi iskola építési költségeinek ügyében hozott I. fokú ítéletét feloldotta és újabb adatok beszerzése után új ítélethozatalra utasította.

IV.

A tiszáninneni ref. egyházkerület rendes bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság a gömör-tornai egyházmegye közigazgatási bíróságának 1934 július 3-án hozott I. fokú ítéletét Kiss Ferenc hidvégardói lelkész panaszja ügyében, helyes indokainál fogva helybenhagyta.

V.

A tiszáninneni ref. egyházkerület rendes bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság az abauji egyházmegye fegyelmi bírósága

ságának 1934 július 4-én Szennyes Gedeon alsószendi ref. tanító ügyében hozott fegyelmi ítéletet helyes indokainál fogva helybenhagyta azzal a kiegészítéssel, hogy a panaszos áthelyezésére az eljárást indítsa meg és 20 pengő eljárási költséget a panaszlott az egyházkerületi pénztárba fizessen be.

VI.

A tiszáninneri ref. egyházkerület rendes bírósága, mint felelősségi közigazgatási bíróság az alsóborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának 1934 október 23-án Gecse Albert volt igricii lelkész ügyében hozott ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyta.

VII.

A tiszáninneri ref. egyházkerület rendes bírósága, mint felelősségi fegyelmi bíróság a felsőborsodi egyházmegye fegyelmi bíróságának Lipták Mihály hangácsi presbiter ügyében hozott I. fokú fegyelmi ítéletét feloldja és az I. fokú bíróságot újabb vizsgálat és ítélet hozatalára utasítja.

Az egyes pontokat jegyezték :

- Dr. Enyedy Andor* lelkészi főjegyző az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 40, 41, 42, 160. pontokat.
- Dr. Horváth Zoltán* világi főjegyző a 29, 30, 114, 115, 116, 119, 120, 121, 122, 128, 129, 130, 131, 132. pontokat.
- Nádházy Bertalan* lelkészi jegyző a 10, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 43, 44, 105, 107, 108, 110, 117, 118, 154. pontokat
- Kiss József* lelkészi jegyző a 101, 109, 111, 112, 113, 138, 149, 155, 156, 158. pontokat.
- Dr. Idrányi Béla* világi jegyző a 123, 124, 125, 137, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 150, 151, 152, 153. pontokat.
- Svingor Jenő* missziói előadó a 11, 39, 99, 100, 106, 126, 127. pontokat.
- Csorba György* középiskolai felügyelő a 45—89. pontokat.
- Szilva István* népiskolai tanügyi előadó a 31—38, 97, 98, 133, 134, 135, 136, 157. pontokat.
- Dr. Trócsányi József* gazdasági választmányi elnök a 90—96. pontokat.
- Dr. Kovács Kálmán* egyházkerületi pénztárnok a 14, 102, 103, 104, 159. pontokat.
-

Tárgymutató.

I. Közgyűlési ügyek.

Jelenvoltak névsora.

1. Farkas István püspök imája.
2. Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok megnyitó beszéde.
3. Határozatképeség kimondása, meg nem jelent tagok igazolása.
4. Hubay Mihály, gróf Vay Artur egyházkerületi tanácsbírákká, Kiss József lelkészi jegyzővé, Novák Sándor egyházkerületi tanárképviselővé választatván, az esküt leteszik. Czinyéry Barna világi jegyzővé és zsinati tanári pótképviselővé választásának hatálytalansága, Medgyasszay András és Hamvay László zsinati pótképviselővé választása.
5. A bírósági ülés helyének és idejének kihirdetése.
6. Időszaki bírósági ülésekről jelentés.
7. Püspöki jelentés.
8. Jelentés a generális vizitációról.
9. Három zsinati rendes lelkészi képviselőségre, egy tanári pótképviselőségre, egy egyházkerületi lelkészi tanácsbírárságra, egy egyházkerületi világi jegyzőségre szavazás elrendelése.
10. Konventi rendes tagságra Román Ernő, két póttagságra dr. Enyedy Andor és Kiss Ernő megválasztása. Egyházkerületi tanács és lelkészjelölő bizottság újraalakítása. Teológiai magántanári képesítő bizottságba dr. Enyedy Andor, missziói bizottságba Hubay Kálmán és Szentmártony Dániel; középiskolai tanügyi bizottságba Soós Mihály, népiskolai tanügyi bizottságba gróf Vay Artur; sárospataki főiskola és tanítóképző-intézet igazgatótanácsába Hubay Kálmán megválasztása.
11. Missziói előadó jelentése. Missziói bizottság javaslatai.
12. Szabályrendeletkészítő bizottság jelentése és javaslatai. Egyházkerületi és egyházmegyei szabályrendeletek jóváhagyása, módosítása, egyeztetés végett a konventre terjesztése, bizottság további megbízása. A sárospataki református tanítóképző-intézetben a tanítóképesítő bizottság elnökéül Csontos József, tagjaiul Bódy Dénes és Hodossy Béla megválasztása. A főiskola és tanítóképző igazgatótanácsába Szentmártony Dániel, Janka Péter, gr. Vay Artur és Ragályi Miklós megválasztása. Egyházközségek szavazatai számértékének megállapítása. Különleges minősítésű lelkészválasztásra egyházközségek kijelölése.
13. Miskolci egyházközség szabályrendeletének jóváhagyása.
14. Püspöki nyugdíj szabályozására javaslat.
15. Lelkészképesítő bizottság jelentése.

Konventi ügyek.

16. 329 1934. sz. konventi határozat. Püspöki jelentések szétküldése.
17. A 166—1934 sz. k. h. értelmében lelkészi továbbképző munkáról jelentés.
18. A 160—1934 sz. k. h. szerint a teológusok létszámcsökkentéséről további intézkedés kimondása.
19. A 165—1934 sz. k. h. a II. Helvét hitvallás, Szentírás és Heidelbergi káté kikérdezéséről.
20. Lelkésztanítói oklevelek megszerzése ügyében teológiai kar memoranduma.
21. Külföldön járt teológusok jelentései.
22. A 201—1934 sz. k. h. tudomásulvétele a miskolci tanítónőképzőintézet felállítása tárgyában.
23. A 93—1934 sz. k. h. értelmében hitoktatói állások díjleveléről intézkedés.
24. A 240—1934 k. h. segédlelkészi állások szervezéséről.
25. Konventi iratok és határozatok tudomásul vétele és elintézésének bejelentése: 1. 1934 évi konventi ülés 139, 301, 154, 96, 203, 138, 158, 183, 189, 211, 212, 213, 230, 308, 309, 317. számu határozatai; 3453—1934 sz. konventi leirat.
26. Konventi énekeskönyvügyi bizottság értesítése a jutalékról.
27. Ugyanazon bizottság értesítése az új szerződés kötéséről.
28. U. a. bizottság értesítése az énekeskönyv kötelező megvételéről.
29. 96—1934 sz. k. h. közalapi járulékok szorgalmazásáról.
30. 297—1934 sz. k. h. lelkészi oklevelek érvénytelenítéséről.
31. 223—1934 sz. k. h. a népiskolai kimutatásról.
32. 229—1934 sz. k. h. népiskolai beiratási díjakról.
33. 227—1934 sz. k. h. segédtanítók esküjéről.
34. 232—1934 sz. k. h. tanítói terményilletmények értékeléséről.
35. 234—1923 sz. k. h. tanítóság sérelmeinek orvoslásáról.
36. 221—1934 sz. k. h. a népiskolai póttantervről.
37. 224—1934 sz. k. h. a népiskolai szervezet és szolgálati pragmatikáról.
38. 205—1934 sz. k. h. alapján szerkesztett énekvezéri szolgálati pragmatika.
39. A leánykereskedelem ellen küzdő magyar egyesület támogatása.
40. 210—1934 sz. k. h. a debreceni egyetemi diplomra perselypénz gyűjtéséről.

A sárospataki főiskola ügyei:

41. Igazgatótanácsi megemlékezések.
42. Dr. Vasady Béla teol. tanár lemondása.
43. Sárospataki teológusok gyakorlati munkáiról jelentés.
44. Theológusok leventeoktatói tanfolyama.
45. Csorba György egyházkerületi tanügyi felügyelő jelentése a sárospataki gimnáziumról.
46. Gimnázium igazgató első félévi jelentése.

47. Bálint József és Erdélyi László rendes tanári kinevezése.
48. Elekes Imre lemondása az angol-internátusi igazgatóságról.
49. Angol internátusi szabályzat módosítása.
50. Szabó Gyula angol internátusi igazgatóvá választása.
51. Kis-internátus szabályzata.
52. Angol tankönyvek változtatása.
53. Dr. Zsigmond Ferenc magyar irodalomtörténetének bevezetése.
54. Szabó Ernő ének- és zenetanár kötelező heti óraszámának megállapítása.
55. Szabó Ernő ének- és zenetanár nyugdíj ügye.
56. Igazgató helyettesi állás szervezése.
57. Tárczy Árpád igazgatóhelyettesévé választása.
58. Tandíjak megállapítása, középiskolai előadói díj szabályozása.
59. Beírási díj felemelése.
60. Benkő Béla mennyiség-tan tanfolyamra felvétele.
61. Szabó Károly és Orbán István fizetés kiegészítés ügye.
62. K. E. L. Hooper angol tanárrá választása.
63. A sárospataki gimnázium 1933/34. évi statisztikai kimutatása.
64. Érettségi vizsgálatokról jelentés.
65. 1934/35. évre beírt tanulókról és tanári testületről kimutatás.

Miskolci reál-gimnázium ügyel.

66. Dr. Jámbor György főigazgató látogatásáról jegyzőkönyv.
67. Novák Sándor látogatásáról jelentés.
68. Az 1933/34. évi statisztikai kimutatás.
69. Kimutatás az 1934/35. évi beírásokról.
70. Kimutatás a tanári kar 1934/35. évi létszámáról és beosztásáról. Dr. Kosztolányi Zoltán és Porcs Kálmán kitüntetése igazgatói címmel.

A miskolci leány-gimnázium ügyel.

71. Dr. Jámbor György főigazgató látogatásáról jegyzőkönyv.
72. Csorba György látogatásáról jelentés.
73. 1933/34. évi statisztikai kimutatás.
74. Tatarozásról és épületjavításról, beírásokról jelentés.
75. Czinyéry Barna igazgató elhalálozása.
76. Szabó Gizella tanárnő nyugdíjazása.
77. Oláh Sándor tanár szolgálatba lépése.
78. Igazgatói és tanári helyettesi megbízások.
79. Internátus vezetése.
80. Fövényessy Margit rendes tanárnővé választása.
81. Péter Pál igazgatóvá választásának megerősítése.
82. 1933/34. évi számadás megvizsgálása.
83. 1934/35. évi költségvetés tudomásul vétele.

Sárospataki tanítóképző ügyel.

84. Jelentés a képző 1933/34. évi működéséről.
85. Záró jelentés a képző 1933/34. tanévi állapotáról és működéséről.

86. Révay Ödön tanár nyugdíjazása.
87. Tóth Mihály tanár bevéasztása az igazgató-tanácsba.
88. Számvizsgáló bizottság jelentése a pénztárkönyv és pénzürték megvizsgálásáról.
89. 1934/35. évi költségelírányzat.

Sárospataki főiskola anyagi ügyei.

90. Szanalási korlátozások részleges feloldása.
91. Főiskolai nyomda bérletének meghosszabbítása.
92. P. Horváth-puszta bérletének leszállítása.
93. Angol-internátus számára helyiségekről gondoskodás.
94. Főiskola 1933/34. évi zárszámadása.
95. Felhívás a kulturadó és theológiai internátusi járulékok beszedésére és beszolgáltatására.
96. 1934/35. évi költségvetés megerősítése.

Vegyes ügyek.

97. Népiskolai tanügyi bizottság jegyzőkönyve. Előadó jelentése.
98. Hubay Mihály lemondása a népiskolai tanügyi bizottság elnökségéről. Gaál Ferenc elnökké választása.
99. Vallásoktatók személyi törzskönyvi lapjai a Konventre terjesztetnek.
100. Vallásoktatási isk.-i törzskönyvlapok felterjesztése a Konventre.
101. Lillafüredi konferencia rendezéséért köszönet az elnökségnek.
102. Egyházkerületi pénzügyi választmány és számvevőszék jegyzőkönyvének beterjesztése, határozatainak jóváhagyása.
103. Bodrogkeresztúri egyháznak 200 pengő segély megszavazása.
104. Kulturadó buzaegység árának megállapítása mm-ként 14 P-ben.
105. Orjó jelentésének tudomásul vétele.
106. Soli Deo Gloria református diákszövetség nemzeti reformjavaslatának pártolólag a konventre terjesztése.
107. Almosdi Bocskay szoborra 25 pengő megszavazása.
108. Sárospataki Rákóczi szoborra perselypengygyűjtés.
109. Sárospataki Ifjúsági Közlönynek pályamunka jutalmazására 50 pengő megszavazása.

Egyházmegyéek felterjesztései.

110. Állandó káplántartó helyek új meghatározása.
111. 500 lelken aluli gyülekezetek mentesítésének abauji javaslata a jegyzőkönyvek megvétele alól felterjesztetik a Konventre.
112. Kupai egyház hősök szobra javára tett telekadomány megerősítése.
113. Szilágyi István és neje Kovács Mária vilmányi lakosok orgona adományának elismerése.
114. Göncruszkai lelkészi díjlevél visszaadása új tárgyalásra.
115. Ricsei díjlevélre vonatkozó egyházmegyei határozat jóváhagyása.
116. Taktaszadai lelkész és kántortanító díjlevele megerősítésének megtagadása.
117. Hernádnémeti tanítónői díjlevél módosításának jóváhagyása.

118. Taktaharkányi második tanítói díjlevél jóváhagyása.
119. Dédesi kántori díjlevél jóváhagyása.
120. Finkei tanítói díjlevél jóváhagyása.
121. Egri egyház kérelme evangélikus és református hívek együttműködésének szabályozása iránt felterjesztetik a Konventre.
122. A Kádár Albert nyugalmazott lelkész által megfélebbeztet egyházmegyei határozat megsemmisítése.
123. Alsózempléni egyházmegye tisztújításának tudomásul vétele, a megválasztottak üdvözlése.
124. A tiszaluci tanítói fizetés ügyében általános szabályozás kérelmezése a minisztériumtól.
125. Id. Karászy Dániel tiszakarádi lakos toronyalapra szánt adománya ügyében az alsózempléni esperes újabb iratok betérjesztésére hivatik fel.
126. Az alsózempléni egyházmegyének olcsó néplap iránti kérvénye felterjesztetik a konventre.
127. Ugyancsak felterjesztetik dr. Ujszászy Kálmán teol. tanárnak a faluszeminárium konventi támogatása iránti kérelme.
128. Varbói egyház adás-vételi szerződésének megerősítése.
129. Bánhorváti egyh. csereszervódése jóváhagyásának megtagadása.
130. Boda József volt tornaszentjakabi ideiglenes tanító felebbezésének elutasítása.
131. Sajóvelezdi egyház kölcsönfelvételének jóváhagyása.
132. Aggteleki egyház és a Magyar Turista Szövetség szerződésének jóváhagyása.
133. Simai iskola átadásához hozzájárulás.
134. Boldvai második tanítói állás megszüntetésének helybenhagyása.
135. Meszesi iskolai állapotok döbbenetes voltának tudomásulvétele.
136. Hidvérgárdói, szögligeti, teresztenyei és tornakápolnai iskolák veszélyeztetett voltának tudomásul vétele.
137. Felsőborsodi egyházmegye javaslata az egyházi tisztségviselők javadalmának központi beszédésére és kifizetésére a konventre terjesztetik.

Pártolólag terjesztetnek a konventre :

138. A szalai egyház közalapi segély kérvénye.
139. A vajdácskai egyh. Gusztáv Adolf alapítványi segélykérvénye.
140. A kenézlői egyház közalapi segélykérvénye.
141. A dédesi " " "
142. A finke leányegyház közalapi segélykérvénye.
143. Az alacskai " " "
144. A kondói " " "
145. A laki " " "
146. A boldvai egyház tőkesegély kölcsön kérvénye.
147. A szendrőládi egyház közalapi segély kérvénye.
148. A sajobáonyi egyház által igénybe nem vett 600 P tőkekat segélyt közgyűlés a szendrőládi egyház részére kéri engedélyezni.

Egyéb ügyek:

149. Hangácsi egyház közalapi segélykérvényének pótlásra vizsgálása.
150. Zádorfalvai egyház törlesztéses kölcsön kérvényének pártoló felterjesztése a konventre.
151. Zádorfalvai egyház kölcsönbiztosítéki okirata jóváhagyásának megtagadása.
152. Körösy István boldvai lelkész tanácsbíró választás elleni felebezésének elutasítása.
153. Özv. Császár Károlyné szül. Péter Vilma alapítványának jóváhagyása.
154. Felsőborsodi egyházmegye fegyelmi szabályainak kiadása a szabályrendeletkészítő bizottsághoz.
155. Ugyanazon egyházmegye hivatalos leveleinek díjátalanoyozására vonatkozó kérelme felterjesztetik az egyet. konventre.
156. Ugyanazon egyházmegye egyke elleni javaslatának pártoló felterjesztése a konventre.
157. Kiss Ferenc, Gööz Béla és Mészáros Károly tanítók kitüntetése igazgatói címmel.
158. Égerszögi presbitérium jelentésének tudomásulvétele a Lovász Károly tanító igazgatói kitüntetésének ünnepélyes átadásáról.
159. Alsóborsodi, felsőborsodi és gömörtornai egyházmegyék 1933 évi számadásának és 1934 évi költségelőirányzatának jóváhagyása, az abauji és alsózempléni egyházmegyék felhívása számadásuk és költségelőirányzatuk beterjesztésére.
160. Közgyűlés bezárása.

II. Blrósági ügyek.

1934 március 17-én:

- I. Dr. Filep Gusztáv volt taktaszadai lelkész közigazgatási ügye.
- II. Máthé Gyula karcsai lelkész panasza a pácini egyház ellen.
- III. G. Nagy Béla pácini lelkész fegyelmi ügye.

1934 április 21-én:

- I. A taktaharkányi tanítóválasztás közigazgatási ügye.

1934 június 28-án:

- I. Takács Géza és társai közigazgatási ügye.
- II. Szemerelitkai lelkészválasztás közigazgatási ügye.

1934 november 30-án:

- I. Özv. Bacskay Károlyné közigazgatási ügye.
- II. Veress Elek sajkakazinci tanító fegyelmi ügye.
- III. A külsőböcsi iskolaépítés költségének ügye.
- IV. Kiss Ferenc hídvégardói lelkész közigazgatási ügye.
- V. Szennyes Gedeon alsószendi tanító fegyelmi ügye.
- VI. Gecse Albert volt igrici lelkész közigazgatási ügye.
- VII. Lipták Mihály hangácsi presbiter fegyelmi ügye.

Betűrendes névmutató.

- Abauj 7, 110, 114, 138.
Abaujvár 7.
Aggtelek 7, 132,
Álmosd 107.
Alacska 143.
Alsóborsod 110, 121, 157, 159.
Alsózemlén 7, 11, 110, 115, 117,
118, 126, 133.
Alsószolca 7.
Andrássy Ferenc 15.
Angyal Kálmán 8.
Dr. Antal Géza 20.
Asztalos Gyula 123.
Dr. Asztalos Kálmán 123.
Báj 8.
Dr. Báji Patay József 8.
Id. Balogh István 7.
Bálint József 47.
Bánréve 8.
Bátor 11.
Bánhorvát 129.
Benke József 17.
Benke Imre 15.
Bertók Erzsébet 21.
Dr. Bessenyei Zénó 7, 123.
Boda Béla 50, 65.
Boda József 130.
Bodnár Béla 7.
Bodolay István 7.
Bódy Dénes 12, 90.
Bodrogkeresztur 7, 8, 103.
Bodrogköz 7.
Bodrogolaszi 43.
Bodroghalász 43.
Bodrogsadány 43.
Boldva 11, 146, 152.
Boldvarákó 110.
Boldvaszilas 11.
Borsod 7, 11.
Borsodgeszt 7.
Dr. Buday Gergely 106.
Budapest 7, 39, 148.
Cigánd 7, 11.
Özv. Császár Károlyné 153.
Csobaj 8.
Csorba György 7, 45, 63—65, 66,
72, 85.
Csontos József 12.
Czinyéry Barna 2, 4, 7, 9, 75, 80.
Darányi Lajos 17.
Debrecen 7, 27.
Dédes 141.
Diósgyőr 11.
Dobos Károly 11.
Domén Gusztáv 7.
Doktor Gyula 7.
Dókus Ernő 27, 41.
D. C. Wheadon 62.
Eger 7, 110, 121.
Egressy Lajos 15.
Elek József 2, 7, 9.
Elekes Imre 7, 48, 50, 93.
Dr. Enyedy Andor 7, 12, 15, 93.
Erdélyi László 47.
Égerszög 7, 158.
Étes István 3, 123.
Farkas Elek 17.
Farkasfalvi Farkas Géza 2, 12, 15,
93.
Farkas István 1, 7, 8, 15, 17, 70.
Fáy Barna 8.
Fehér Andor 8.
Fekete Pál 3.
Felsőábrány 7.

- Felsőborsod 7, 110, 120, 128, 129,
 130, 134, 135, 137, 141, 142,
 143, 144, 145, 146, 147, 149,
 154, 155, 156, 159.
 Felsőnyárad 11, 110.
 Finke 7, 120, 142.
 Fiedler István 7.
 Dr. Filep Gusztáv 6.
 Frenczel Bertalan 7.
 Fövenyessy Margit 78, 79, 80.
 Füzér 7.
 Gaál Ferenc 98.
 Gergely Sámuelné 128.
 Gesztelyi Nagy Béla 6.
 Gönc 12.
 Göncruszka 11.
 Gömörtrorna 7, 8, 9, 110, 136,
 151, 157.
 Gödöz Béla 157.
 Dr. Gulyás József 7, 41, 65.
 Gyöngyös 7.
 Györgytarló 43.
 Dr. gróf Haller József 3.
 Hangács 149.
 Harsányi László 15.
 Harsányi Margit 78, 79.
 Hamvay László 4.
 Hány Dániel 11.
 Hegedűs László 123.
 Hejőcsaba 11.
 Hejőpapi 7.
 Hernádnémeti 7, 11, 117.
 Héthy Lajos 21.
 Heves 7.
 Hidasnémeti 110.
 Hidvégdó 136.
 Hodossy Béla 12, 123.
 Horváth Bertalan 7.
 Horváth János 7.
 P. Horváth-puszta 92.
 Dr. Horváth Zoltán 7.
 Hubay Kálmán 7.
 Hubay Mihály 4, 98.
 Dr. Incze Gábor 43.
 Dr. Isépy Tivadar 123.
 Dr. Jámbor György 66, 71.
 Janka Károly 7, 15, 42, 93, 123.
 Janka Péter 3, 12, 123.
 Jeney József 15.
 Juhász László 2, 7, 8, 9, 41
 Jugoszlávia 7.
 Kádár Albert 7, 122.
 Kántor Mihály 123.
 Karászy Benő 125.
 Karászy Etelka 125.
 Id. Karászy Dániel 125
 Kató János 123.
 Karcsa 6.
 Kazup Antal 125.
 Kelemér 110.
 Kenézlő 140.
 Dr. Kérészy Sándor 123.
 Képes Géza 65.
 Kiskinizs 7.
 Kiss Ernő 8, 123.
 Id. Kiss Lajos 7.
 Kiss József 4, 17.
 Dr. Kiss Ferenc 7.
 Kiss Ferenc 157.
 Dr. Kiss Sándor 8, 123.
 K. C. L. Hooper 62.
 Kálvin-Szövetség 11.
 Koch Árpád 129.
 Kocsár István 123.
 Koncz Sándor 21.
 Kondó 144.
 Kósa Szabó Pál 123.
 Dr. Kosztolányi Zoltán 7, 70.
 Dr. Kovács Kálmán 7, 14, 102.
 Kovács Dezső 12.
 Kovács Mária 123.
 Kovács Péter 11.
 Id. Körössy István 7.
 Körössy István 152.
 Krasznokvajda 7.
 Dr. Kun Zoltán 1, 7, 41, 123.
 Kurittyán 110.
 Kupa 112.
 Lak 6, 145.
 Láca 11.
 Lázár Ferenc 8.
 Lillafüred 7, 101.
 Litha 6.
 Lorántffy Zsuzsanna Egylet 7.
 Lovász Bertalan 7, 158.
 Lukács Béla 3.

- Lukács Endre 8.
 Leánykereskedelem elleni Magyar
 Egylet 39.
 Magyar Ref. Diákok S.D.G. Szöv.
 106.
 Maklár Papp Ernő 7.
 Magyar Turista Szövetség 132.
 Magyar Kálvin-Szövetség 39.
 Mályinka 11.
 Dr. Marton János 7, 15, 43, 90, 123.
 Máthé Gyula 6, 123.
 Mátéfy Nándor 8.
 Dr. Mátyás Ernő 15, 20, 11.
 Meczner Béla 3, 123.
 Dr. Meczner Tibor 43, 123.
 Medgyasszay András 4.
 Medgyasszay Pál 15.
 Megyaszó 110.
 Meszes 135.
 Mezőcsát 79.
 Mezőnyék 110.
 Mészáros Károly 7, 157.
 Miskoc 7, 9, 102
 Mikola István 122.
 Molnár Benjámín 50.
 Molnár István 15.
 Molnár Pál 15, 21.
 Nagy Árpád 15.
 Nagy Barna 21.
 Nagy Sándor 15.
 Nagy Sándor Béla 123.
 Nagykinizs 7.
 Nagyrovány 11.
 Nyitray Károly 123.
 Noszvaj 7.
 Novák Endre 7.
 Novák Sándor 4, 7, 12, 67, 93, 108.
 Oláh István 17.
 Oláh Sándor 77,
 Onga 12,
 Orbán István 61,
 ORJO 7, 105, 109,
 Orsz. Ref. Szeretetszövetség 7, 11,
 ORLE 7,
 Orsz. Ref. Presbiteri Szöv. 7,
 Ózd 110.
 Pácin 6, 110,
 Pálmay Lenke 79,
 Pápa 7,
 Parasznya 7, 11,
 Patay Sámuel dr. 3,
 Papp Béláné 11,
 Pataki Diákok Orsz. Szöv. 106,
 Palumbo Gyula 15,
 Péter Pál 78, 81,
 Pintér Nándor 8,
 Pongrácz Sámuel 123,
 Poroszló 7,
 Pósa Dezső 15,
 Pósa Péter 7,
 Porcs Kálmán 7, 70,
 Prügy 8,
 Putnok 151.
 Radács György 123,
 Rác Lajos dr. 2, 7, 41, 93,
 Radvány 7,
 Ragályi Balassa Ferenc br. 3, 7, 8,
 Ragályi Miklós 12,
 Ravasz László dr. 39,
 Ricse 7, 43, 115,
 Réman János 7,
 Révay Ödön 86, 87,
 Rózsa Ibolya 11.
 Sajóbábony 9,
 Sajókaza 7,
 Sajókazinc 7,
 Sajósemjén 7,
 Sajósenye 11,
 Sajószentpéter 152,
 Seres István 8,
 Sima 133,
 Simon József 15,
 Svingor Jenő 11, 17,
 Svingor József 7,
 Soldos Béla 3,
 Sütő Kálmán 1, 7,
 Szabó Ernő 54, 55.
 Szabó Gizella 7, 76,
 Szabó Gyula 50, 93,
 Szabó Károly 61,
 Szabó Miklós 8,
 Szabó Zoltán dr. 15, 43,
 Szabó Andor 123,
 Szabó Sándor dr. 123,
 Szala 7,
 Szászfű 7,

- Szántó 11,
 Szalay Róbert 94,
 Szalóczy Pál 7, 9,
 Szendrey László 7,
 Szendrőlád 147, 148,
 Szemere 6,
 Szigethy Ferenc 152,
 Szikszó 7, 12, 110,
 Szilágyi István 7, 113,
 Szilva István 7,
 Szilva Sándor 15,
 Szilvásvár 11, 110,
 Szin 11,
 Szögliget 11, 136,
 Szomolnok Lajos 15,
 Szurdok 11,
 Szücs István 94,
 Taktaharkány 6, 118,
 Taktakenéz 8,
 Taktaszada 6,
 Tantó János 43,
 Tar Erzsébet 7,
 Tarcal 8,
 Takács Géza 6,
 Tárczy Árpád 57,
 Teresztenye 136,
 Técsy Béla 15,
 Tiszadorogma 7,
 gr. Tisza István Tudomány Egye-
 tem Hittudományi Kara 42,
 Tiszakarád 11,
 Tiszaladány 8,
 Tokaj 8,
 Tomor 7,
 Tóth Julia 79,
 Tóth István 7,
 B. Tóth István 123,
 Tóth Lajos 15, 21,
 Tóth Mihály 87,
 Trócsányi József dr. 15, 93, 94,
 Turáni Tóth Ferenc 21,
 Tornakápolna 136,
 Tornanádaska 110,
 Tornaszentjakab 130,
 Tornynosnémeti 110,
 Ujlőrincfalva 7,
 Újszász Kálmán dr. 15, 127,
 Vajdácska 7, 11, 43, 139,
 Vay Artur gr. 4, 12,
 Vámosujfalu 43,
 Varbó 7, 128,
 Vargha Lajos dr. 123,
 Vasady Béla dr. 7, 15, 41, 42,
 Veres Lajos 15,
 Vilmány 7,
 Virágh Sándor 43,
 Zábráczy István 8,
 Zádorfalva 149,
 Zombor Lajos 7,
 Zsigmond Ferenc dr. 53,
 Zsiros József 15,
 Zsitvay Tibor 132,
 Zsóry György 7.
-

III. MELLÉKLETEK:

- I. Statisztikai adatok.**
- II. Pénzügyi választmányi és számvevőszéki jegyzőkönyv.**

A n y a g i ü g y e k :

Egyházmegye	Adakozás		Építkezés		Bevétel		Kiadás		Maradvány	
	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.
Abaúj	2.297 7.175	40 20	20.882	44	208.388	21	199.698	02	8.690	19
Alsóborsod	26.960	25	36.702	96	346.002	70	334.584	35	11.418	35
Alsózemplén	11.402	80	15.979	70	235.463	80	229.793	47	5.670	33
Felsőborsod	5.492	08	12.789	32	129.273	84	119.600	34	9.673	50
Gömörortona	2.595	44	4.266	52	83.914	93	82.455	87	1.459	06
1933-ban	55.923	14	90.620	94	1,003.043	48	966.132	05	36.911	43
1932-ben	50.120	41	70.163	32	1,264.287	39	1,207.844	73	56.442	66

Vagyon összesítés:

Egyházmegye	Földek értéke		Épületek		Ingóságok		Tőke		Alapok	
	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.
Abaúj	2,229.566	52	4,180.311	49	350.837	14	33.136	58	—	
Alsóborsod	3,246.186	30	7,019.929	—	817.903	64	16.172	—	37.236	29
Alsózemplén	2,362.581	—	3,401.603	—	420.451	—	45.557	61	—	
Felsőborsod	2,161.048	23	3,841.303	40	321.828	27	14.393	35	5.929	77
Gömörtrorna	540.261	51	1,180.925	77	90.852	38	5.055	43	13.567	69
Összesen	10,539.643	56	19,624.072	66	2,001.872	43	114.314	97	56.733	75

Vagyonszűrés:

Egyházmegye	Alapítványok		Hasznos jogok		Összes vagyon		Teher		Tiszta vagyon	
	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.
Abaúj	7.994	27	25.721	20	6,827.567	20	159.959	54	6,667.607	66
Alsóborsod	124.619	—	51.344	25	11,313.390	48	644.582	96	10,668.807	52
Alsózemlén	6.664	94	37.292	—	6,284.118	01	287.736	82	5,996.381	19
Felsőborsod	3.759	55	36.735	—	6,384.997	57	112.462	62	6,272.534	95
Gömör-torna	200	—	839	—	1,831.701	78	91.585	88	1,740.115	90
Összesen	143.237	76	151.931	45	32,641.775	04	1,296.327	82	31,345.447	22

Népmozgalmi adatok 1933-ik évről.

Egyház- megye	Lélekszám	Született					Meghalt			Konfirmált			Házasság- kötés			Reverzális			Áttért			Kitért			Urvacso- rával élt
		fi	nő	törvé- nyes	örvény- telen	össze- sen	fi	nő	össze- sen	fi	nő	össze- sen	tisztá	vegyes	össze- sen	jav.	kár.	össze- sen +	fi	nő	össze- sen	fi	nő	össze- sen	
Abaúj .. .	26064	328	340	603	65	668	194	180	374	221	304	525	120	56	176	22	7	15	8	7	15	1	2	3	42.674
Alsóborsod	75215	913	828	1660	81	1741	668	612	1280	669	669	1338	339	224	563	138	100	38	42	44	86	33	34	67	59.430
Alsó- zemplén	55647	756	766	1374	148	1522	435	541	976	400	412	812	292	133	425	79	65	14	42	40	82	11	13	24	64.286
Felső- borsod	32964	447	409	829	27	856	267	280	547	313	308	621	186	83	269	52	19	31	15	34	49	8	8	16	64.702
Gömör- torna	10953	135	109	228	16	244	87	83	170	108	122	230	41	11	52	10	1	9	6	9	15	1	2	3	16.488
1933-ban összesen	200843	2579	2452	4994	337	5031	1651	1696	3347	1711	1815	3526	978	507	1485	301	192	107	113	134	247	54	59	113	247.580
1932-ben :	195815	2763	2630	5081	312	5393	1778	1765	3543	1470	1502	2972	1125	534	1659	282	181	463	169	148	317	91	111	202	260.442

II.

Pénzügyi választmányi és számvevőszéki jegyzőkönyv.

Felvétellett Miskolcon, 1934. évi április hó 9-én a Tiszáninneneni Református
Egyházkerület pénzügyi választmányának és számvevőszékének
együttes ülésében.

Jelen vannak: Farkas István püspök, dr. Enyedy Andor egyházkerületi főjegyző, dr. gróf Haller József pénzügyi választmányi tagok, Fodor György, Csorba György, Pósa Péter esperes, számvevőszéki tagok, dr. Kérészy Barna egyházkerületi főügyész és dr. Kovács Kálmán egyházkerületi ügyész és pénztáros, úgy is, mint jegyzőkönyvvezető.

1. Farkas István püspök, mint elnök az együttes ülést délelőtt 9 órakor megnyitván, jelenti, hogy Farkasfalvi Farkas Géza egyházkerületi főgondnok és Zsóry György választmányi tagok halaszthatatlan elfoglaltságuk miatt nem jelenhetvén meg, elmaradásukat kimentették.

2. Elnök felhívására egyházkerületi pénztáros előterjeszti az 1933. évi számadásokat, főkönyveket, leltárakat, kötvényeket és a bevételeket, illetve kiadásokat igazoló okmányokat, amelyeknek megvizsgálása a következő sorrendben történt:

I. Közigazgatási pénztár.

	<i>Bevétel 1933. évben:</i>	Előirányzat	Eredmény
		P	P
1. Múlt évi maradvány	---	—·—	7.691·79
2. Államsegély	---	25 000·—	26.510·16
3. Főiskolai internátusnak	---	—·—	15.000 —
4. Teológiai internátusnak	---	—·—	4 714·51
5. Angolrendszerű internátusnak	---	—·—	42.686·49
6. Államsegély egyh. lelkész, özv. és teol.-nak	---	—·—	19.986·80
7. Teológiai akadémiának	---	4.150·—	4 149·96
8. Kamatokból	---	6.000·—	5.013·96
9. Br. Baldácsy alapítvány jövedelméből	---	4.500·—	5.500·—
10. Ponciére jó tanulóknak	---	600·—	600·—
Átvitel	---	—	131.853·67

	Áthozat	Előirányzat P	Eredmény P
			131.853·67
11. Fonciére haszonrészesedésből	---	1.300 —	1.269·49
12. Vissza fizetett tőke	---	—	10.637·53
13. Kezelésre beadott tőkék	---	—	2.528·86
14. Missziói segély	---	2.198 —	2.198 —
15. Portóváltás	---	1.900 —	2.750 —
16. Közigazgatási tár	---	700 —	206·59
17. Tűzbiztosítási díjak	---	10 443·92	9.888·90
18. Kerületi jegyzőkönyvekből	---	1.200 —	1.174·40
19. Közhirdetésből	---	200 —	14·71
20. Parochiális könyvtárra	---	1.800 —	2.220 —
21. Zsinati jegyzőkönyvekből	---	1.800 —	1.970 —
22. Kulturadóra	---	—	5.072·63
23. Középiskolai előadói díj	---	1.200 —	1.236·60
24. Zsoltárjutalék	---	500 —	259 —
25. Segély világjamboreera	---	—	500 —
26. Vegyesekből	---	1.150 —	572·10
27. Konventi költség	---	2.400 —	3 651·50
28. Gazd. Bizt. Szövetkezet	---	—	266·66
			<hr/>
	Összes bevétel		178.271·25

Kiadás 1933. évben :

1. Kezelt tőkék kamata	---	1.000 —	1.035·86
2. Pesti kereskedelmi banknak	---	4 —	5·36
3. Segélyek egyházmegyéknek	---	8 392 —	8.392 —
4. Br. Baldácsy-alapból egyházmegyéknek	---	3.150 —	3.850 —
5. Esperesek tiszteletdíja	---	3.200 —	3.200 —
6. Teológiai akadémiának	---	4 150 —	4.149·96
7. Leánygimnáziumnak	---	2.160 —	2.160 —
8. Sárospataki lapoknak	---	800 —	800 —
9. Missziói segély	---	2.000 —	2.067·40
10. Parochiális könyvtárra	---	1.830 —	2.220 —
11. Segély miskolci tanítóképz. hitoktatóknak	---	200 —	400 —
12. Sárospataki tanítóképzőnek	---	8.000 —	6.000 —

Közigazgatási tisztviselőknek :

13. Püspök tiszteletdíja	---	—	864 —
14. Püspöknek Br. Baldácsy segély	---	—	1.650 —
15. Püspöki titkárnak	---	—	35.64 —
16. Püspöki titkárnak lakbér	---	—	1.459·08
17. Főügyésznek	---	—	200 —
18. Alügyésznek	---	—	40 —
19. Pénztárnoknak	---	—	2.064 —
20. Pénztárnoknak lakbér	---	—	400 —
			<hr/>
	Átvitel		44.521·66

	Előirányzat P	Eredmény P
Áthozat ...		44.521·66
21. Pénztárnoknak irodai átalány ...	—·—	100·—
22. Lelkészi főjegyzőnek ...	—·—	200·—
23. Lelkészi aljegyzőknek ...	—·—	150·—
24. Középiskolai előadóknak ...	864·—	1.040·—
25. Konventi költségek napidíjak és utiköltségek ...	4.500·—	3.901·75
26. Prot. Irodalmi Társaság tagdíja ...	20·—	20·—
27. Zsinati költségek ...	3.000·—	1.697·—
28. Hivatalszolga bére ...	—·—	240·—
29. Tisztviselők dologi kiadása ...	1.100·—	836·51
30. Fonciérnek tűzkárbiztosítás ...	7.193·69	7.793·69
31. Püspöki titkárnak nyugdíjárulék ...	50·—	187·27
32. Vegyesekre ...	5.000·—	4.297·25
33. Portóváltás ...	1.900·—	1.950·—
34. Schweitzi segélyből ...	—·—	25·—
35. Kölcsön adatott ...	—·—	9.347·39
36. Teológiai internátusnak államsegély ...	—·—	4.714·51
37. Kultúradó ...	—·—	5.072·64
38. Sárospataki főgimnáziumnak államsegély ...	—·—	15.000·—
39. Angolrendszerű internátusnak államsegély ...	—·—	42.686·49
40. Államsegély egyházaknak, lelkészeknek, özvegyeknek és teológusoknak ...	—·—	19.926·80
41. Mályi egyháznak segély ...	200·—	200·—
42. Közhirdetésből egy egyháznak ...	150·—	150·—
43. Világjamboreera segély ...	—·—	500·—
44. Kezelt tőkék kiadva ...	—·—	2.222·42
45. Egyh. ker. segély teol. int. építkezésre ...	—·—	1.000·—
46. Kerületi jegyzőkönyvekre ...	1.200·—	922·54
47. Zsoldos árváknak ...	272·—	272·—
48. Fiú kálvineumnak ...	50·—	50·—
49. Leány kálvineumnak ...	300·—	300·—
50. Gazdák Bizt. Szöv. jótékony célra kiadva ...	—·—	266·66
51. Átmeneti tétel ...	—·—	5.000·—
52. Pénztári maradvány mint egyenleg ...	—·—	3.679·40
Összes kiadás ...		178.271·25

A tár állása 1933. évben :

1. Követelés ...	—·—	565·62
2. Átmeneti alap ...	—·—	5.000·—
3. Kint lévő tőke (leírás: püspöki földek elj. költsége 6.670·— P) ...	—·—	98.086·36
4. Kamathátralék ...	—·—	6.951·88
5. Pénztári maradvány ...	—·—	3.679·40
Összesen ...	—·—	114.283·26

Terheli ezt:

1. Kezelt tőke	---	---	---	---	---	34.260·27	—·—
2. Törlesztéses kölcsön	---	---	---	---	---	2·50	—·—
3. Schweitzi segély	---	---	---	---	---	148·85	34 411·62
							<hr/>
1933 december 31-én	---	---	---	---	---	—·—	79.871·64
1932 dec. 31-én volt	---	---	---	---	---	—·—	87.977 60
							<hr/>
Kevesebb	---	---	---	---	---	—·—	8.105·96
Ebből leírás	---	---	---	---	---	—·—	6 670·—
							<hr/>
Marad	---	---	---	---	---	—·—	1.435·96

II. Vay—Mocsáry alapítvány. A) 1933. év.*Bevétel:*

1. Visszafizetett tőke	---	---	---	---	---	—·—
2. Kamatokból	---	---	---	---	---	22·—
3. Kölcsön	---	---	---	---	---	681·—
						<hr/>
Összesen	---	---	---	---	---	803·78

Kiadás:

1. Kölcsön adatott	---	---	---	---	---	—·—
2. Tartozásra	---	---	---	---	---	681·78
3. Főiskolának kamat	---	---	---	---	---	22·—
						<hr/>
Összesen	---	---	---	---	---	703·78

A tár állása:

1. Pénztári maradvány	---	---	---	---	---	—·—
2. Kint lévő tőke	---	---	---	---	---	1.906 08
3. Kamat hátrálék	---	---	---	---	---	214·40
						<hr/>
Összesen	---	---	---	---	---	2.120 48
Terheli ezt tartozás	---	---	---	---	---	681·78
						<hr/>
Tisztán 1933 dec. 31-én	---	---	---	---	---	1.438 70
1932 december 31-én volt	---	---	---	---	---	1.386·50
						<hr/>
Több	---	---	---	---	---	52·20

III. Vay—Mocsáry alapítvány. B) 1933. év.*Bevétel:*

1. Visszatérített tőke	---	---	---	---	---	422·—
2. Kamatokból	---	---	---	---	---	195·50
						<hr/>
Összesen	---	---	---	---	---	617·50

Kiadás:

1. Tartozásra	---	---	---	---	---	408·14
2. Kölcsön adatott	---	---	---	---	---	—·—
						<hr/>
Összesen	---	---	---	---	---	408·14
Pénztári maradvány	---	---	---	---	---	209 36
						<hr/>
Összesen	---	---	---	---	---	617·50

A tár állása :

1. Kint lévő tőke	1.458·—
2. Kamat hátrálék	122·53
3. Pénztári maradvány	209·36
1933 december 31-én volt ...	1.789·89
1932 december 31-én volt ...	1.644·86
Több	145·03

IV. Gróf Teleki—Szeremley—Szentés-alapítvány. 1933. év.*Bevétel :*

1. Kamatokból	16·80
2. Kölcsönből	287·12
Összesen	303·92

Kiadás :

1. Főiskolának	16·80
2. Tartozásra	287·12
Összesen	303·92

A tár állása :

1. Kint lévő tőke	510·06
2. Kamat hátrálék	37·—
Összesen	547·06
Terheli ezt tartozás	287·12
1933 december 31-én volt ...	259·94
1932 december 31-én volt ...	248·34
Több	11·60

V. Lelkészi özvegy—árva gyámintézet. 1933. év.*Bevétel :*

1. Visszafizetett tőke	418·—
2. Kamatokból	163·46
3. Osztalék Miskolci Takarékpenztártól	11·20
4. Mult évi maradvány	1.746·08
Összesen	2.338·74

Kiadás :

1. Kihelyezett tőke	855·—
2. Pénztári maradvány	1.483·74
Összesen	2.338·74

A tár állása :

1. Pénztári maradvány	1.483·74
2. Kint lévő tőke	7.517·89
3. Kamat hátrálék	766·20
1913 december 31-én volt ...	9.767·83
1932 december 31-én volt ...	9.337·81
Több	430·02

VI. Szükösi—Hollandi tár. 1933. év.

Bevétel:

1. Visszafizetett tőke	---	---	---	---	—
2. Kamatokból	---	---	---	---	124—
3. Kölcsönből	---	---	---	---	158 49
				Összesen	282 49

Kiadás:

1. Tartozásra	---	---	---	---	160 49
2. Pesti kereskedelmi banknak	---	---	---	---	2—
3. Prinsterer alap kamata a főiskolának	---	---	---	---	120—
				Összesen	282 49

A tár állása:

1. Kint lévő tőke	---	---	---	---	2.325 09
2. Kamat hátrálék	---	---	---	---	104—
				Összesen	2.429 09

Terheli ezt:

a) Pesti Keresk. Bank követelése	4 50		
b) Közigazgatási tárnak	---	158 49	163 39
1933 dec. 31-én tisztán	---	---	2.265 70
1932 dec. 31-én volt	---	---	2 328 56
Kevesebb	---	---	62 86

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány. 1933. év.

Bevétel:

1. Visszafizetett tőke	---	---	---	---	—
2. Kamatokból	---	---	---	---	12—
3. Mult évi pénzmaradvány	---	---	---	---	261 45
				Összesen	273 45

Kiadás:

Pénztári maradvány	---	---	---	---	273.45
--------------------	-----	-----	-----	-----	--------

A tár állása:

1. Pénztári maradvány	---	---	---	---	273 45
2. Kint lévő tőke	---	---	---	---	768 29
3. Kamat hátrálék	---	---	---	---	79—
1933 december 31-én tisztán	---	---	---	---	1.120 74
1932 december 31-én volt	---	---	---	---	1.080 68
Több	---	---	---	---	39 06

Együttes ülésünk az összes pénztárakra vonatkozó számadásokat rendben lévőknél, a bevételeket és kiadásokat okmányokkal igazoltnak találta, miért is javasolja az egyházkerületi közgyűlésnek, hogy az 1933. évi számadásokra vonatkozólag, az azokban foglalt tételekre dr. Kovács Kálmán pénztárosnak a felmentvényt — a rendes, pontos kezelésért elismerése nyilvánítása mellett — adja meg.

3. Az együttes bizottság tárgyalás alá vette az 1934. évi költség-előirányzatokat, amelyeket elfogad s az egyházkerületi közgyűlésnek elfogadásra ajánl.

4. Egyházkerületi közgyűlésünk dr. Marton János teol. igazgató urat megbízta a Tiszáninneri Ref. Egyházkerület történetének megírásával s ennek költségeire 6000 pengőt irányozott elő.

Együttes bizottságunk a 6000 pengő kiadás fedezetére ajánlja, hogy költségelőirányzatunkba az 1934. és 1935. évekre 2000—2000 pengő, a hiányzó összeg pedig az 1936. évre vétessék fel, amely összegek az egyes egyházakra lesznek kivetve.

5. A szendrő—ládi egyház — hivatkozva szorult anyagi helyzetére — kéri, hogy a közhirdetésből minden évben más-más egyháznak jutó segély az idén az ő részére engedélyeztessék.

Együttes bizottságunk ajánlja, hogy a közhirdetésből az 1934. évre eső 150 pengő segély a szendrő—ládi egyháznak utaltassék ki.

6. Jakab Istvánné lelkész özvegye, miskolci lakos kérelme segély kiutalása iránt.

Együttes bizottságunk indítványozza, hogy özv. Jakab Istvánné részére 72 P 80 fillér segély engedélyeztessék. — Ez összeg a Vegyesek rovata terhére számolandó el s abból az özvegy néhai férjének a közalapi lelkészkölcson címén hátrálékos tartozása fedezendő.

7. Elnök indítványozza, hogy az egyházkerületi jegyzői kar tiszteletdíja a megváltozott viszonyoknak megfelelően szabályoztassék s az egyházkerületi pénztárnok telefon kiadása megtérítettessék.

Együttes bizottságunk a felszaporodott munkateljesítményre tekintettel egyhangúlag ajánlja, hogy 1934 január hó 1-től kezdve az egyházkerületi lelkész-főjegyző tiszteletdíja 200 pengőről évi 400 pengőre, a világi főjegyzőé az eddigi 100 pengőről évi 200 pengőre, az aljegyzők tiszteletdíja pedig az eddigi 50 pengőről évi 100—100 pengőre emeltessek fel, míg az egyházkerületi pénztáros telefonkiadásainak megtérítése címén havi 20 pengő irányoztassék elő.

8. Elnök indítványozza, hogy a Miskolcon működő három tanítóképző intézetnél végzett vallásoktatás ellátásáért az eddigi 400 P tiszteletdíj megfelelően emeltessék fel.

Együttes bizottságunk a felszaporodott vallásórák számára s azok ellátásának fontosságára való tekintettel méltányosnak találja az eddigi

tiszteletdíj felemelését s azért egyhangúlag ajánlja, hogy évi 800 pengő tiszteletdíj alapul vétele mellett az 1934. évi költségelőirányzatba — tekintettel a csonka iskolai évre — 666 P 68 fillért, 1935. év január hó 1-től kezdve pedig e címen évi 800 pengő irányoztassék elő.

Az együttes bizottság által elfogadott költségelőirányzatok a következők :

I. Költségvetés az 1934. évre.

	<i>Bevétel :</i>	1933. évi eredmény	1934. évi előirányzat
1. Át hozat a mult évről	---	3.679·40	3.679·40
2. Allamsegély	---	26.510·16	25.000·—
3. Teológiai akadémiának	---	4 149·96	4.150·—
4. Kamatokból	---	5.013·96	5.000·—
5. Br. Baldácsy jövedelemből	---	5.500·—	4.500·—
6. Foncière jó tanulóknak	---	600·—	600·—
7. Foncière 1932. évi nyereségéből	---	1.269·49	1.300·—
8. Foncière 1927—1931. évi nyereségéből	---	—·—	1.915·85
9. Missziós segély	---	2.198·—	2.198·—
10. Portóváltás	---	2.750·—	1.900·—
11. Egyházmegyéktől tűzbiztosításért	---	9.888·90	10.321·79
12. Egyházmegyéktől közigazgatási tarrá	---	206·59	200·—
13. Egyházmegyéktől kerületi jegyzőkönyvre	---	633·60	600·—
14. Egyházmegyéktől közhirdetésre	---	14·71	150·—
15. Egyházmegyéktől konventi költségre	---	1.971·50	2.000·—
16. Parochiális könyvtára egyházaktól	---	2 200·—	2.200·—
17. Parochiális könyvtára tanintézetektől	---	20·—	20·—
18. Átmeneti alap	---	—·—	5.000·—
19. Középpiskoláktól tanügyib. közig. előadóknak	---	1.236·40	1.200·—
20. Zsoltárjuttalék	---	259·81	260·—
21. Vegyesekből	---	572·10	765·01
22. Egyházaktól egyházker. története költségeért	---	—·—	2.160·—
	Összesen	—·—	75.120·05
	<i>Kiadás :</i>	1933. évi eredmény	1934. évi előirányzat
1. Kezelt tőkék kamata	---	1.035·86	1.000·—
2. Pesti kereskedelmi banknak	---	5·36	5·—
3. Segélyek : egyházmegyéknek államsegély	---	8.392·—	8.392·—
4. Esperesek tiszteletdíja	---	3.200·—	3.200·—
5. Leánygimnáziumnak	---	2.160·—	2.160·—
6. Teol. akadémiának	---	4.149·96	4.149·96
7. Sárospataki lapoknak	---	800·—	800·—
8. Miskolci tanítóképzőintézeti hitoktatóknak	---	400·—	666·68
9. Sárospataki tanítóképzőintézetnek	---	6.600·—	8.000·—
	Átvitel	—·—	28.373·64

	1933. évi eredmény	1934. évi előirányzat
Áthozat	—	28.373·64
10. Misszió segélyekből segélyezések	2.067·40	2.000 —
11. Közigazgatási tisztviselőknek	9.041·08	9.491·08
12. Középiskolai előadóknek	1.040·—	1.200·—
13. Konventi költségek	1.529·85	1.500·—
14. Napidíjak, utiköltségek	2.371·90	2.400·—
15. Egyet. tanügyi hitoktatói költségek	—	800·—
16. Közhirdetésből egy egyháznak: Szendrőlád	—	150·—
17. Egyházkerületi hivatalok dologi kiadásai	836·51	1.000·—
18. Fonciérnek tűzbiztosításért	7.793·69	7.793·69
19. Kerületi jegyzőkönyvekre	922·54	1.000·—
20. Zsoldos árvák részére főiskolának	272·—	272·—
21. Fiú kálvineumnak	50·—	50·—
22. Leány kálvineumnak	300·—	300·—
23. Parochiális könyvtára	2.220·—	2.220·—
24. Konventi jegyzőkönyvekre	1.529·85	1.529·85
25. Püspöki titkárnak nyugdíjjárulék	187·27	187·27
26. Miskolci hitoktatóért	—	60·—
27. Vegyesekre	4.297·25	5.192·52
28. Portóváltáság	1.950·—	1.950·—
29. Mályi egyháznak segély és törlesztés	150·—	200·—
30. Br. Baldácsy jöv. egyházmegyéknek	3.850·—	3.150·—
31. Br. Baldácsy jöv. püspök urnak	1.650·—	1.350·—
32. Teol. intern. építési segélye öt éven át (2. év)	1.000·—	1.000·—
33. Egyházkerületi történet megírására	—	2.000·—
Összesen	—	75.120·05

II. Vay—Mocsáry alapítvány. A)

<i>Bevétel</i> : Kamatokból	22·—	50·—
<i>Kiadás</i> : —	22·—	50·—

III. Vay—Mocsáry alapítvány. B)

<i>Bevétel</i> : Kamatokból	195·50	200·—
<i>Kiadás</i> : Tőkésítésre	195·50	200·—

IV. Gróf Teleki—Szeremley—Szentés alapítvány.

<i>Bevétel</i> : Kamatokból	16·80	16·80
<i>Kiadás</i> : Főiskolának	16·80	16·80

V. Lelkeszi özvegy—árva gyámintézet.

<i>Bevétel</i> : Kamatokból	163·46	163·46
<i>Kiadás</i> : Tőkésítésre	163·46	163·46

VI. Szükösi—Hollandi tár.

<i>Bevétel</i> : Kamatokból	--- --- --- --- ---	124.—	124.—
<i>Kiadás</i> : Prinsterer alap kamataiból főiskolának		120.—	120.—
	Pesti kereskedelmi banknak	2.—	2.—

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon alapítvány.

<i>Bevétel</i> : Kamatokból	--- --- --- --- ---	12.—	12.—
<i>Kiadás</i> : Tőkésítésre	--- --- --- --- ---	12.—	12.—

A költségelőirányzatok letárgyalása után együttes bizottságunk megállapította, hogy a folyó évi pénztári napló lezárása után a bevételi többlet 30.914 pengő 73 fillér, ebben 23 037 P 49 fillér adócsökkentési segély, amely összeg takarékpénztári folyószámlán, postatakarékpénztári csekkszámlán és készpénzben meglévőnek találtatott.

Több tárgy nem lévén. elnök az ülést berekeszti.

Kelt mint fent.

Farkas István
püspök, mint az együttes
bizottság elnöke.

Dr. Kovács Kálmán
egyházkerületi pénztáros,
jegyzőkönyvvezető.